

Sindikati med člani in državo

V Novem mestu razgovor o prenovi sindikata — Delavski glas se mora bolj slišati — Sindikalna politika kot skrb za delavca brez zaposlitve

NOVO MESTO — Sindikat je in mora biti politična organizacija. Zdjaj ta organizacija premalo reagira na aktualna vprašanja, čeprav je od tovrstnega odzivanja odvisen njen ugled. Oboje je, sicer v različnih delih svoje razprave, poudaril član predsedstva RS ZSS Dušan Rebolj na ponedeljkovem novomeškem razgovoru o prenovi sindikata.

»Sindikati so bili zapisani povsod in nikjer, počel je vse in nič in kot tak je bil neučinkovit. Danes je stisnjen med zahteve članstva, naj bo delavski zagovornik, in med zahtevo države, naj bo poslušen izvrševalec njenih direktiv,« ni skoparil s kritiko na račun svoje organizacije Dušan Rebolj, ki je prepričan, da sindikat kot transmissijska sistemska organizacija nima prav nikakršnih možnosti. Kje pa so za sindikat možnosti? Z obširnimi pojasnjevanjem o napovedani in že tudi začetni prenovi sindikata jih je član republiškega sindikalnega predsedstva navedel obilo in njihov najbolj splošni skupni imenovalec bi bržda bil, da se mora v bodoče neprimerno bolj slišati delavčev glas. In kdor bo štrajkal, ne sme biti šikaniran od vodstva podjetja. Posamezni delavec, ki ne bo štrajkal,

moral imeti možnost sovplivanja pri razvoju, delitvi dobička, odmerjanju pravic zaposlenih in pri nadzoru. Potrebujemo močan sindikat v podjetju, s tem da se bo glavna bitka vodila v sindikalnih odborih dejavnosti, meni Rebolj, ki vidi perspektivo za delavsko organizacijo v sindikatu, sestavljenem iz mladih strokovnjakov, ki bodo imeli ugled.

Močna stalnica v sindikalni prenovi je vprašanje tehnoloških presežkov delavcev. Ko gre za strateško pomembna podjetja, naj bi za odvečne delavce skrbeli z denarjem, zbranim iz dela sredstev razvojnega dinarja, fonda za nerazvite in dela sredstev skupnosti za zaposlovanje. Vsekakor bo v temelju sindikalne politike zahteva, da mora načrtovanje razvoja podjetij spremljati skrb za morebitne odvečne delavce.

M. LUZAR

SLOVENSKE JEDINE SEJMU V VERONI — Članice aktiva kmečkih žena s Sromelj so na mednarodnem sejmu kmetijstva in živinoreje v Veroni popestriale slovensko stojnico s kulinarčno razstavo in pogostile delegacije dežel, članice skupnosti Alpe-Jadran. Na poti so se jim pridružili tudi folkloristi iz Arčič, ki so sodelovali na srečanju kmečkih parov v Gardi. Več o gostovanju na 3. in 7. strani. (Foto: B. Dušič)

JEDRSKI IZOBRAŽEVNI CENTER

PODGORICA — Tu so ob raziskovalnem jedrskem reaktorju Inštituta Jožef Stefan odprli izobraževalni center za jedrsko tehnologijo in izobraževalni center za Elektrogospodarstvo Slovenije. Sklep o gradnji tega centra je bil sprejet že leta 1981 ob zaključevanju gradnje JE Krško, ko je bil podpisana tudi samoupravni sporazum o sofinanciranju jedrskega šolskega centra pri Inštitutu Jožef Stefan.

BERITE DANES!

- na 4. strani:
 - Metliška onesnaževalna naprava
- na 7. strani:
 - »Brez žara v nas bi bilo vse na tleh«
- na 8. strani:
 - Joco, živa ktorska znamenitost
- na 9. strani:
 - Bodo elektrarne in republika potopili kmete?
- na 17. strani:
 - Slone še kar naprej streljajo
- na 18. strani:
 - Vsak peti grešnik je direktor
- na 21. strani:
 - Zahtevali smo obrambo pravice

J. TEPPEY

Dolenjsko gospodarstvo slabi

Obseg industrijske proizvodnje padel za 3 odstotke — Akumulacije praktično ni več — Vse več nesolventnih delovnih organizacij — Manjša zaposlenost

NOVO MESTO — Tudi gospodarstvo dolenjske regije, ki je v letih 1986 in 1987 se izkazovalo nekatere pozitivne rezultate, je prizadela gospodarska kriza, ki se izraža v kazalnih letnih bilancah za leto 1988. Taka je poenostavljena ugotovitev s tiskovne konferenice v novomeški družnici SDK, ki je bila prejšnji četrtek.

Pogoje gospodarjenja v zadnjem letu so določali predvsem ukrepi ekonomske politike iz konca leta 1987, ki so bili omejevalnega značaja, in majski ukrepi, ki so prinesli poleg nekaterih omejitev tudi liberalizacijo cen, uvoza in deviznega tečaja, na izkazane finančne rezultate in slabo primerljivost podatkov pa so vplivale tudi večkratne spremembe obračunskega sistema ter zakona o celotnem prihodu in dohodku.

Dolenjska industrijska proizvodnja se je v zadnjem letu zmanjšala za 3 odstotke, zaradi suše pa se je zmanjšala tudi kmetijska pridelava. Razmere poslovanja so delovne organizacije prisilile v zmanjšanje zalog, za en odstotek pa se je zmanjšalo tudi število zaposlenih, ki jih je sedaj 35.944. Upadle so tudi investicije ter osebna, splošne in skupna poraba.

Nekoliko bolj optimistično bi lahko zvenele številke rasti pri izvozu, saj se je ta povečal za 13,3 odstotka (na konvertibilno tržišče 8,9 odstotka), če se hkrati ne bi povečal tudi uvoz, in sicer za 16,5 odstotka (konvertibilni za 17,2 odstotka), kar je poslabšalo pokritje uvoza z izvozom.

V strukturi celotnega prihodka, ki se je povečal za 210,9 odstotka, so se

MLADI IZ LANGENHAGNA OBIŠEJO NOVO MESTO

NOVO MESTO — 25. marca bo obiskalo vrstnike v Novem mestu 25 mladih iz partnerskega Langenhagna. Gostiteljica, občinska konferenca ZSMS Novo mesto, bo zanje organizirala obisk v eni novomeških šol, kjer se bodo mladi iz obeh držav pogovarjali o šolskih sistemih, šolski samoupravi in interesnih dejavnostih v izobraževalnih ustanovah. Nemški gostje, ki bodo pri novomeških mladincih predvidoma do konca marca, bodo obiskali še IMV Novo mesto in žužemberško Iskro ter spoznali Novo mesto z okolico in odšli na izlet po Sloveniji.

ADLEŠIČI SO PRAZNOVALI

ADLEŠIČI — V spomin na 22. marec 1945, ko so bili požgani Adlešiči in okoliške vasi, in ko je bila zadnja borba na belokranjskih tleh, praznuje adlešička krajevna skupnost svoj praznik. Letos, ko je bilo to praznovanje že 36. kar je največkrat v Beli krajini splošno, so pripravili slavnostno sejo; udeležili so se tudi pobratimi iz KS Stara Ljubljana in predstavniki zveze tabornikov občine Kranj, ki so krajanom podelili priznanja za sodelovanje.

Akumulacija se je sicer povečala — znaša 59 milijard dinarjev — vendar je skoraj v celoti že angažirana. Torej komaj še zmoremo za enostavno reprodukcijo, kaj šele, da bi imeli denar za večje investicije. Ob tem je zaskrbljujoča tudi tako imenovana nesolventnost gospodarstva, saj je v delovnih organizacijah, zlasti tekstilnih, čedalje več kra-

Ribnica praznuje

Priznanja in nagrade — Več prireditev — Spominska svečanost

RIBNICA — V spomin na znano zmago partizanskih brigad 26. marca 1943 v Jelenovem žlebu praznuje občina Ribnica svoj praznik. Osrednja svečanost ob prazniku bo že po tradiciji svečana seja občinske skupščine Ribnica, in sicer 25. marca ob 11. uri v Sodražici. Na njej bodo podelili letošnja priznanja in nagrade občine Ribnica in priznanja občinskega vodstva ZZZB NOV.

Že jutri, 24. marca, pa bo ob 15.30 spominska svečanost v Makošah v KS Dolenja vas, kjer je skoraj natančno leto dni po boju pri Jelenovem žlebu padel malone ves partizanski bataljon, kar je bil tudi eden izmed

• Glavni govornik na svečani seji občinske skupščine Ribnica, ki bo v soboto, 25. marca, ob 11. uri v Sodražici, bo predsednik gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc, ki je tudi kandidat za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije.

največjih partizanskih porazov v Sloveniji sploh.

V okviru praznika so 16. marca odprli v domu JLA razstavo likovnih del Marina Ivsoviča, ki bo trajala še do 29. marca. 22. marca je bil rokometni turnir, zvečer pa koncert vojaškega orkestra iz Ljubljane.

Jutri, 24. marca, bodo ob 19. uri odprli v galeriji v Miklovi hiši razstavo del udeležencev lanskega ribniškega likovnega srečanja. V soboto dopoldne bo v domu JLA kegljaški turnir in šahovski dvoboj Kočevje-Ribnica, v nedeljo popoldne pa bo v Športnem centru košarkarski turnir.

J. P.

Brez pomoči bo klavrna samostojnost

Gostinstvo Bela krajina

ČRNOMELJ, Metlika — GOSTINSTVO Bela krajina s sedežem v Črnomlju je dober mesec samostojna delovna organizacija. V začetku leta so namreč vse delovne organizacije razen Sapa izstopile iz sozda Integral, pretekli mesec pa tudi vsi tozdi iz delovne organizacije Golfurist, v kateri so bili povezani tudi Belokranjci. Direktor Valentin Papež sedaj priznava, da ne od sodza ne od DO niso imeli posebnih koristi, čeprav tudi sedaj kot samostojni nimajo velike perspektive.

»Če bomo poslovali sami, je težko govoriti o naši bodočnosti, kajti pre malo nas je in prebiki smo, da bi bili lahko uspešni pri razvojnem in komercialnem prodoru na tržišču. Bojazni, da bi poslovali z izgubo, sicer ni, vendar bomo kljub temu morali najti močnejšo delovno organizacijo, ki bo pomagala po strokovni plati. Nekaj kolektivov je zainteresiranih, s kom pa bomo tesneje sodelovali, bomo vedeli v mesecu dni,« je povedal Papež.

Sicer pa v Gostinstvu v letošnjem letu načrtujejo ureditev kampov v Vinici in Podzemlju. Projekti za ta dela bodo končani konec tega meseca. V Vinici bodo uredili nabrežine s privezi za čolne, odcep v kamp, teniško igrišče, 4 bungalove, novo kuhinjo, obnovili sedanje nočitvene zmogljivosti in odkupili zemljo za razširitev kampa. V Podzemlju pa bodo uredili nabrežino in kopalnišče, sanitarije in slačilnico, asfaltirali cesto do kampa, napeljali vodo, v bodočnosti pa uredili tudi recepcijo.

Ker sta ti dve kopalnici v nerazvitih krajevnih skupnostih, bo denar pritekkel iz sredstev za nerazvite. Večje belokranjske delovne organizacije, kot so rudnik Kanižarica, Belt, Iskra in Beti, so načeloma sprejele odločitev, da bodo združevala sredstva za nerazvite za razvoj dežele ob Kolpi. Toda ker po novem zakonu o računovodstvu ni potrebno več delati četletne bilance, ampak polletne, bo Gostinstvo dobilo denar, ki naj bi se ga v začetku nateklo za okrog 1,3 milijarde dinarjev, šele julija, s tem pa se bo zavlekel tudi začetek ureditvenih del. Ker pa bo nalozba veljala več, kot bo v začetku na voljo denarja, bodo v Gostinstvu primorani delati postopoma, saj lastnega denarja za investicije nimajo oz. je zelo pičel.

Z lastnimi sredstvi bodo opremili s tuši sobe v metliškem hotelu. Kamp v Metliki bo poleti odprt, vendar denarja, da bi ga dodatno opremili, nimajo.

M. BEZEK-JAKŠE

O SPRAVI IN DEMOKRACIJI

NOVO MESTO — V sredo, 29. marca, ob 19. uri bo v konferenčni dvorani hotela Metropol svobodna katedra. Gostja večera bo Spomenka Hribar, sociologinja, odgovorna urednica Nove revije. Tema tokratne svobodne katedre je »sprava in demokracija«.

»KRIK PO SVOBODI«

NOVO MESTO — V počastitev dneva boja proti rasni diskriminaciji bo danes ob 16. uri v novomeškem Domu JLA prireditev, na kateri bodo po uvodnem predavanju Irene Brinar iz ljubljanske fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo predvajali film Krik po svobodi.

PRAZNIČNO V GLOBOKEM

Na sobotni slovesnosti v počastitev krajevnega praznika so podelili priznanja KS Zavarovalni skupnosti Triglav, Opekarni — Rudnik Brežice, Ivanu Živiču in Ivanu Dirnbeku. Krajevna priznanja OF so prejeli: Gasilsko društvo Globoko, Ivan Šuler in Pepca Lepšina. Na sliki: pogled v razstavi prostor osnovne šole, kjer so si domačini ogledali dela Jožice Komadina. (Foto: J. T.)

Ostro protestiramo

Odločno protestiramo proti izjavi predsednika zvezne konference SZDL Jugoslavije dr. Božidarja Čolakovića v titograjski Pobjedi, v kateri je dejal, da so politične »stranke« v Sloveniji (mišljene so zveze) neustavne tvorbe, ki razjedajo naš politični sistem in jih je zato treba prepovedati z ustavo. Tako so sklenili prejšnji teden na seji Medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko, v protestnem pismu, ki so ga poslali v Ljubljano, pa še dodali, da prav tako nasprotujejo »mitingu solidarnosti«, ki naj bi ga Šolevič in njegovi vsilili Sloveniji 25. marca. Dr. Čolaković s to svojo vnaprejšnjo uničujočo sodbo ni naredil časti ne sebi in ne svoji organizaciji, ki naj bi bila široka, pluralistična. Izreklo je, še preden so bila sprejeta politična stališča ali vsaj teoretična izhodišča o političnem pluralizmu na zvezni ravni. Pod plaščem avtoritete visoke politične funkcije je državljanom odrekel politične pravice, ki jim jih jamči ustava in s strani Jugoslavije je podpisane mednarodne listine. Kdaj bo konec tega slepomišljenja? Ljudje imajo pravico svobodno misliti in se združevati, ker imajo naravno pravico vseh pravic — biti svobodni. In namesto da bi vrhovno vodstvo fronte organizacije razmišljalo, kako v naših razmerah uresničiti politični pluralizem ter dosledno spoštovanje človekovih pravic, skuša ustaviti čas in zato napoveduje prisilo nad demokratičnim procesom, ki se je začel v Sloveniji. Odgovoriti je treba na mnoga vprašanja pragmatične narave, da bo res zacvetelo sto cvetov slovenske pomladi, ne pa klicati grom na komaj zastavljeno popje.

MARJAN LEGAN

FRANC ŠETINC V BREŽICAH

BREŽICE — Občinska matična knjižnica vabi v torek, 28. marca, ob 18. uri na srečanje s Francem Šetincem in napoveduje z njim razgovor o njegovi knjižni uspešnici Vzpon in sestop.

Čigavi sluge?

Dveh ali več gospodov?

ČATEŠKE TOPLICE — »Ne podstavljajmo svojih hrbtov za nekaj, kar ni strokovno ne etično sprejemljivo.« je bila sklepna misel članov Društva kadrovskih delavcev iz Posavja, zbranih minul teden za okroglo mizo o vlogi kadrovskih služb. Razpravo je vodil, Lado Močivnik, ki je za to srečanje obdelal odgovore iz ankete v delovnih organizacijah. Tudi on je prišel do zaključka, da so bili kadrovski delavci doslej največkrat sluge direktorjev in sluge dnevne politike, sluge zastarele proizvodnje in socialne in da so se nemočno spopadali s pretiranim normativizmom. Društvo pričakuje, da se bodo sprijeli z gorami predpisov in jasno povedali, kaj vse je dandanes odveč. Ubrali naj bi ravno obratno pot, kot jo začenjajo v državni upravi, kjer prisegajo na racionalizacijo z manjšanjem števila delavcev, opravil pa ne črtajo.

Kadroviki jutrišnjega dne naj bi služili le razvoju in tržni filozofiji, zato zbirajo voljo in moč za izobraževanje v lastnih vrstah. Spoznali so, kako prav je, da so začeli z inventuro najprej pri sebi. V razpravi so nekajkrat poudarili, da so bili predolgo samo personalci. Besede niso imeli, danes pa se želijo osamosvojiti hkrati pa težjo k timskemu delu in široki izobrazbi, da bi bilo kadrovanje res to, kar si želimo. Toda, ali je res drugačno, če je od 25 tisoč študentov 15 tisoč razpisanih za drugo in tretjo izobrazbeno stopnjo?

J. TEPPEY

ZGLEDNO SOŽITJE — Na četrtkovem sprejemu za zastopnike verskih skupnosti — prirede ga vsako leto novomeške družbenopolitične organizacije — so gostje in gostiteljice poudarili, da so odnosi med cerkvami in družbo dobri ter da beseda vernik ne pomeni več dražavljana druge vrste. (Več na 4. strani) (Foto: J. Pavlin)

VREME

V drugi polovici tedna se bo vreme postopno izboljšalo.

Biti Ante Marković

Po daljšem času je v središče medije in javnosti spet zašla jugoslovanska vlada. Zšla je pravi izraz, kajti kazalo je že, da v Beogradu vlade ne bomo več potrebovali. Vse je namreč v zvezi z roke ljudstva. Program novega premiera Ante Markovića je v Jugoslaviji naletel na spontane in tudi na nekoliko manj prepričljive aplavze, svet pa na novo vlado večinoma gleda kot na poslednjega Mohikanca, ki lahko ekonomsko reši balkanskega bolnika.

rametnih, torej pri notranji demokratizaciji, ukinitvi monopola partije nad družbo in ločitvi od države. Vse bolj se kaže, da v vrhovih srbske partije in partijah njenih na novo pridobljenih protektoratov pravzaprav nikoli ni bilo pripravljenosti in resnih namer, da bi se Partija spremenila v skladu z izzivi, ki jih prinaša socializem pluralnosti in demokratičnih reform.

Vsiljevanje ustavnih reform po meri Srbije in sodrugov in ponovno oživiljanje partijskega demokratičnega centralizma v najbolj zaviralnem pomenu te se sicer dovolj kontradiktorne skovance bi znala ustavititi tudi že zakurjeno lokomotivo premiera Antea Markovića.

Iz Srbije je namreč prispela nevarna teza, da gre v Jugoslaviji v resnici za prevlado prokapitalistične Slovenije in delno takšne Hrvaške nad prosocialistično Srbijo, da vodi demoponolizacija Partije pravzaprav v njeno ukinitve. Od tu je samo še korak do ekonomije oziroma njene reforme. Vse bolj pogosto so javni nastopi posameznikov iz vzhodnega dela države, ki teoretično dokazujejo, da bi gospodarska reforma popolnoma pozabila na položaj delavcev iz neposredne proizvodnje, ki bi jih masovno odpuščali, da hočejo reformatorji uničiti družbeno lastnino in uvesti zasebno in

da bo večja samostojnost podjetij ob slabi in neplivni državi pravzaprav dala prednost tistim, ki jo že imajo. Torej razvitim republikam. Tako vsaj meni dr. Stanko Radmilović. Poduk njegovih tez, ki jih je objavila Borba, povzela pa tudi Delo in Vjesnik, je, da bo gospodarska reforma potisnila jugovzhod države z dežja pod kap. Po Radmiloviću naj bi severozahod Jugoslavije, rešen intervencij države, pustil svoje vzhodne brate na cedilu. Pod krinko tržnega gospodarstva.

Za temi tezami — ni nobeno čudo, da jih je jugoslovanski Zahod tako skrbno ponatnil in tudi komentiral — se skriva srbski politični pritisk na Slovenijo in Hrvaško, pritisk, ki izkorišča socialno sekvenco gospodarske reforme. Slovenija in Hrvaška sta torej republik, ki ju je treba držati na uzdi. S pomočjo Zveze komunistov v znaku demokratičnega totalitarizma in z asistenco take ustave, ki bi naredila to državo centralistično.

Živimo torej v »senici ultimata reževev«, kot je zapisal zagrebški komentator Hido Biščević. Ti režeži so tudi fasada, zaradi katere bo najbrž kar polovica državljanov Jugoslavije glasno ali v ilegali nasprotovala gospodarski reformi, reformi Zveze komunistov, glede ustave pa bodo za čim večji centralizem. Pri tem sploh ni važno, da so najvišji državni in družbenopolitični organi SFRJ več kot enkrat prisegli na tri reforme, važno je samo, da hoče 10 milijonov ljudi, ki že živijo na robu obstojnosti, doseči, da bi v revščini končalo tudi drugih 10 milijonov. V gospodarski, duhovni in idejni revščini. Ne bo lahko biti Ante Marković.

M. BAUER

Lekarne imajo vse manjše zaloge zdravil

Med najpomembnejšimi vzroki nelikvidnost zdravstvenih skupnosti

NOVO MESTO — Dolenjske lekarne s sedežem v Novem mestu se po nedavni anketi združenja lekarn Slovenije niso znašle v skupini prodajalcev, v katerih zaradi izjemno pičlih zalog zdravil razmere mejijo na kritično stanje, vendar le stežka ostajajo na boljšem kot lekarne v Ljubljani, Kranju, Murski Soboti, Brežicah, Trbovljah in Ilirski Bistrici, kjer je anketa zatekla najbolj prazne lekarniške police.

Za težave lekarn je v prvi vrsti krivo pomanjkanje denarja v zdravstvenih skupnostih, večinoma plod ukrepov za omejevanje družbene porabe. Nelikvidnost zdravstvenih skupnosti ima tako objektivni temelj, kar pa bi jo pomagalo ublažiti, je pripravljeno združenega dela, da prek višjih prispevnih stopenj

• **Združenje slovenskih lekarn vztraja v teh razmerah pri zahtevi, naj bi bilo plačila participacije za zdravila na recept v bodoče oprasnjenih manj občanov kot sedaj. Sicer naj bi participacije zvišali.**

nameniti več denarja za zdravstvo. To dobro voljo gospodarstva so v Dolenjskih lekarnah ugotovili, vendar jim upe sproti pokopava dirgirana skupna družbena poraba.

Neredni dotok sredstev iz občinskih zdravstvenih skupnosti naj bi v regijskem lekarniškem tozdu, ki vključuje lekarne v Črnomlju, Metliki, Novem mestu in Trebnjem, v bodoče pospešili z zaračunavanjem zamudnih obresti financierem. Morebitne te in podobne poteze bodo za preskrbo z zdravili le kaplja v morje, če se bodo v prihodnje še vrstile skokovite podražitve zdravil. Podatek za Slovenijo pokaže, da so se zdravila na recept lani podražila štirikrat, skupaj v povprečju za 340 odst., letos pa že trikrat.

L. M.

LIPE SADIJO

KOSTANJEVICA — Turistično društvo Kostanjevica, svet krajevne skupnosti in komisija za ureditev mestnega jedra si močno prizadevajo, da bi Kostanjevico spet polepšali. Dosedaj je posadili nova drevesa pred Lamutovim salonom in na večnamenskem prostoru na Otoku, zdaj pa nameravajo obnoviti še nasad lip ob Oražnovi ulici. Ker turistično društvo nima dovolj denarja, da bi financiralo ta projekt, sedaj prošijo domače delovne organizacije za pomoč.

Zdaj jim je žal Brežice: davkarji preveč odstopili za pobiranje prispevkov?

BREŽICE — Interesne skupnosti so z upravo za družbene prihodke podpisale sporazum, po katerem so ji za odmerjanje, evidentiranje in pobiranje prispevkov za družbene dejavnosti odstopile 10 odst. zbrane vsote. Tega denarja je bilo lani po oceni blizu 130 milijonov dinarjev, kar ni ravno malo. Završalo je, ko so delegati v poročilo o realizaciji porabe zasledili, da omenjenih sredstev na davkarji niso porabili za plačilo opravljenega dela, ampak so jih namenili za posodobitve opreme.

V družbenih dejavnostih so lani ukinitili denar za amortizacijo zgradb, zato je tam zadržega še večja. Sole, vrtci in drugi iz rednih sredstev že več let ne dobivajo niti dinarja za investicijsko vzdrževanje stavb in opreme. Spriča takega stanja se je sama od sebe porodila misel, da bi davkarji posej dajali le po 5 odstotkov provizije, ostali denar pa namenili za posodobitve opreme pri izvajanju družbenih dejavnosti. Sisi se borijo za vsak dinar, drug drugemu gledajo v lonec in takoj poskočijo, ko vidijo, da se njihov denar preliva drugam.

J. T.

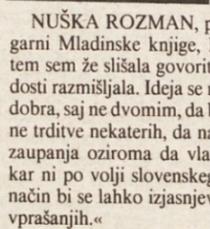
Naša anketa

Adut je dovolj močan

Predsedstvo republiške konference SZDL se je že odločilo, da na volitvah za slovenskega člana predsedstva SFRJ ne bo nobenega dodatnega lističa, torej tudi tistega ne v vprašanju »Ali zaupate vodstvu SRS?« Še predno pa je bila sprejeta ta odločitev, smo mi izvedli našo anketo o tem in dobili podporo za takšno glasovanje. Podpore pa ni dobil samo predlog o glasovanju, ampak tudi vodstvo, in če smo, kot kažejo tudi druge ankete, pri tem tako složni, res ni potrebno, da se o tem vprašanju še enkrat izreka, samo da bi to dokazovali nekemu, ki so mu argumenti tako ali tako malo mar. Škoda pa je, da kljub temu ne izkoriščamo priložnosti, ko volitve že imamo, saj je še nekaj vprašanj, o katerih bi se slovenski narod lahko javno izrekel, naša politika pa bi tako končno le enkrat prestala referendumski ognjeni krst, katerega se, kot kaže, boji kot vrag križa in kar se ji utegne nekoč še pošteno maščevati. Kajti nič ne bi škodilo imeti za prihajajoče poletje še nekaj trdnih adutov v rokah.

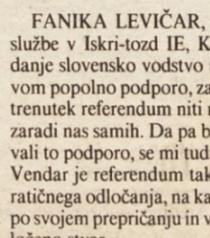
IVANKA KUNIČ, ekonomska tehničarka iz Črnomlja: »Podpiram slovensko vodstvo in sem za dodatni listič ob volitvah, kjer bi se izrekli o njem. Mislim, da so tudi Slovenci v veliki večini znanj in da ne drži Šolevičev podatek, češ da le 30 odst. Slovencev podpira svoje vodstvo. Če nam v drugih republikah ne verjamejo, naj pač to, kako smo na strani vodilnih v naši republici, dokaže glasovanje. To bi bil dober argument proti vsem tistim, ki imajo toliko povedati čez naše vodstvo.«

NUŠKA ROZMAN, prodajalka v knjižarni Mladinske knjige, Novo mesto: »O tem sem že slišala govoriti, sama pa nisem dosti razmišljala. Ideja se mi zdi kljub temu dobra, saj ne dvomim, da bodo s tem ovržene trditve nekaterih, da naše vodstvo nima zaupanja oziroma da vlada govori nekaj, kar ni po volji slovenskega naroda. Na ta način bi se lahko izjasnjevali tudi o drugih vprašanjih.«

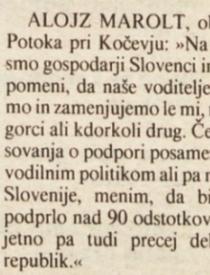
FRANC KRANJC, rudarski tehnik z Malega Vrha: »Podpiram politiko slovenskega vodstva in nimam nič proti temu, da mi volilci na aprilskih volitvah slovenskega člana predsedstva SFRJ izrečejo zaupnico na dodatni glasovnici. Do zdaj sem v pogovorih z ljudmi vedno naletel na take, ki so z mano enakega mnenja, zato se ne bojim, da bodo naši politični voditelji s tem kaj izgubili. Prepričan sem, da so vredni zaupanja in da se bo to pokazalo črno na belem.«

FANIKA LEVIČAR, vodja kadrovske službe v Iskri-tozd IE, Kostanjevica: »Sedanje slovensko vodstvo uživa med ljudstvom popolno podporo, zato se mi zdi, da ta trenutek referendum niti ne bi bil potreben zaradi nas samih. Da pa bi drugim dokazovali to podporo, se mi tudi ne zdi potrebno. Vendar je referendum tako oblika demokratičnega odločanja, na katerem lahko vsak po svojem prepričanju in vesti glasuje za določeno stvar.«

IVAN ŽLINDRA, delavec Elektra v Ribnici: »O tem že dolgo razmišljam. Menim, da ni v redu, če se drugi mešajo v naše zadeve. Naše vodstvo smo sami izvolili in le mi in nihče drug ne more odločati o njegovi odstitvitvi. Če bomo menili, da je o tem potreben referendum, ga bomo izvedli. Prepričan pa sem, da nam mitingi niso potrebni, ampak le delo, saj nas le delo lahko reši težav. To seveda velja tudi za druge republike in pokrajini.«

ALOJZ MAROLT, obrtnik iz Črne Potoka pri Kočevju: »Na slovenski zemlji smo gospodarji Slovenci in noben drug. To pomeni, da naše voditelje lahko ocenjujemo in zamenjujemo le mi, ne pa Srbi, Črnogorci ali kdorkoli drug. Če bi prišlo do glasovanja o podpori posameznim slovenskim vodilnim politikom ali pa nasprotno o politiki Slovenije, menim, da bi naše voditelje podprlo nad 90 odstotkov Slovencev, verjetno pa tudi precej delavcev iz drugih republik.«

NADA KRAŠOVEC, iz metliškega sisa za socialno skrbstvo: »Slovenci še nikoli nismo tako enotno podpirali svojega vodstva kot v teh časih, zato bi bilo prav, da to potrdimo tudi na referendumu ob volitvah. S tem bi zavezali jezike tistim kričačem iz drugih delov Jugoslavije, ki trdijo drugače. Neki Šolevič naj bi bolj vedel, kakšno je razpoloženo v Sloveniji kot mi sami! S tem, ko bi naše vodstvo dobilo podporo na takem referendumu, bi se tudi lažje v imenu večine Slovencev postavilo v Beogradu.«

JANEZ MIRT, projektant tehnologije v Metalni, Krmelj: »Ne bi bilo prav, da nas bi Šolevič in njemu podobni prisiljevali, da bi se ob volitvah člana predsedstva SFRJ v naši republici odločili še o (ne)zaupnici slovenskemu političnemu vodstvu. Morda bi si tak naš korak razlagali v drugih republikah kot nekakšen izraz nemoči, vsekakor pa premajhne samozavesti. Zato mislim, da dodatna glasovnica ne bi bila potrebna.«

JOŽE JEVIKAR, diplomirani pravnik iz Trebnjega: »Nič ne bi bilo narobe, naprotno, bilo bi celo koristno, če bi se Slovenci odločili, da ob bližnjih volitvah člana P SFRJ izrazijo še svoje mnenje o političnem vodstvu Slovenije. Menim, da bi dobilo še močnejšo podporo za začete procese demokratizacije naše družbe. Razni Šolevič pa bi dobili jasen odgovor, kakšno je razpoloženo ljudi pri nas. Takšna plebisicitarna zaupnica ljudstva bi imela velik pomen.«

Trikrat večje izgube v Posavju

Lansko poslovno leto je z izgubo zaključilo 11 delovnih organizacij

KRŠKO — Lansko poslovno leto je zaključilo z izgubo 11 posavskih delovnih organizacij, skupna izguba pa je znašala 16,5 milijarde dinarjev, kar je sedemkrat več kot v letu 1987. Rast izgub bi bila lahko manjša, ker v skupnih izgubah v letu 1987 nista zajeti Trimo-tozd JK Dobova in STT-tozd tozarna konstrukcij Sevnica, ki sta lani prenehali poslovati kot temeljni organizaciji.

Sicer pa je bila značilnost lanskega poslovnega leta, da se je obseg izgub v zadnji četrtini leta povečal za trikrat. Po številu izgubarjev in celotnem obsegu izgub je med vsemi tremi posavskimi občinami na prvem mestu krška občina, kjer je gospodarstvo pridelalo domala 92 odst. vseh izgub. Krški občini sledi brežiška, kjer je gospodarstvo pridelalo 7,7 odst. vseh posavskih izgub, na spisek posavskih izgubarjev se je v zadnji četrtini leta uvrstila tudi sevnška občina s svojo komunalo. V organizacijah, ki so izkazale izgubo, je bilo zaposlenih 1.847 delavcev ali desetina vseh zaposlenih. Med temi enajstim delovnimi organizacijami pa je kar sedem takih, ki so že v letu 1987 poslovala z izgubo.

Skoraj polovico izgub v krškem gospodarstvu so ustvarile organizacije iz elektrogospodarstva; Rudnik rjavega premoga Senova, elektrarna Brestanica in Elektro-tozd Elektrodistribucija. Vendar je večina teh izgub nastala v zadnji četrtini leta, le Elektrodistribucija je z izgubo končala tudi ob triletletju. Za vse tri je značilna visoka rast porabljenih sredstev, ki presega rast celotnega

prihodka. V M-Agrokombinatu sta z izgubo poslovali temeljni organizaciji Poljedelstvo-meso in Vinogradništvo-kletki. Vzrok za njune izgube je v razkoraku med cenami za reprodukcijske materiale in prodajnimi cenami proizvodov. Na rast porabljenih sredstev pa so vplivali tudi stroški revalorizacije, ki

• **Vsi posavski izgubarji so izgubo pokrili že ob zaključnem računu, in sicer nekaj iz sredstev rezerv ter drugih virov. Izgube niso pokrili le v tozdu Vinogradništvo-kletki krškega M-Agrokombinata.**

so v Vinogradništvu znašali skoraj 38 odst. porabljenih sredstev. Med izgubarji sta se na novo pojavila TCP Videm-tozd Papirkonfekcija in Transport, predvsem zaradi naložb, ki še ne dajejo rezultatov, in zaradi zmanjšane povpraševanja. Senovska Metalna in Kovinarska Krško, ki sta ob triletletju imeli izgubo, pa sta ob zaključnem računu poslovali brez izgub.

V brežiškem gospodarstvu je največji izgubar Emona Posavje-tozd Trgovina

na debelo, sledi ji IMV-tozd Tovarna avtomobilskih prikolic ter Agraria-tozd Agroblagovni promet. V Tovarni avtomobilskih prikolic so poslovali z izgubo zaradi uvajanja novih proizvodov. Kot rečeno, je v sevnški občini poslovala z izgubo samo Komunala.

J. S.

O DELU ŠTUDENTSKEGA SERVISA

NOVO MESTO — Svet novomeškega študentskega servisa je v ponedeljek obravnaval poslovanje te ustanove in med drugim zavrnil poročilo o poslovanju študentskega servisa v lanskem letu. Udeleženci sestanka so postavili v žarišče razprave zahtevo, da mora študentski servis kar najbolje gospodariti z denarjem. Pri tem so tehtali pobudo predsednika sveta, naj bi servis spričio inflacije svoj denar posojal in mu tako ohranjal vrednost, in tega predloga niso zavrnili. Predstavnik servisa in študentov so sili v osprejdi vprašanje, komu se v čem naj bo namenjen denar, ki ga z delom zaslužijo nekateri študenti in se zbira na računu servisa. Sestanek je nakazoval širša ozadja nekaterih preteklih nesoglasij glede organizacije dela in poslovanja v novomeškem študentskem servisu.

DANES O OBRTI

RIBNICA — Danes, 23. marca, bo ob 17. uri v dvorani tukajšnje občinske skupščine javna seja OK ZKS Ribnica na temo drobno gospodarstvo in obrt, ki jo je pripravil OK ZK skupaj z obrtnim združenjem Ribnica. Seje se bodo udeležili tudi predstavnik CK ZKS Robert Černe, predstavnik vodstva občine in obrtnega združenja Ribnica ter delovnih organizacij. Vabljeni so tudi drugi zainteresirani občani. To je že četrta odprta seja OK ZKS v zadnjega pol leta.

Mariborsko pisno

državljeni imeli pravico uvoziti do tri leta stare avtomobile — in to je bilo vse! Izostala je glavna informacija: kolikšna bo carina?

A tudi ta nejasna napoved liberalnejše uvozne politike je zadostila, da so reagirali tudi na drugi strani meje. V Avstriji pozorno spremljajo vse, kar se dogaja pri nas, torej Mariborčanov ni presenetilo, ko so se kmalu zatem začeli v mestu pojavljati propagandni letaki in oglasi, ki vabijo na ogled tamkajšnje ponudbe rabljenih avtomobilov. In to pospešeno oglaševanje je spodbudilo povratno reakcijo štajerskih kupcev, saj so ti zdaj še bolj kot prej prepričani, da kaj kmalu zares priso do sproščene uvoza.

V vsakem primeru mnogi v Mariboru že računajo (čeprav, kot že rečeno, sploh se ne vedo, kakšne bodo carinske dajatve za rabljene avtomobile), ali se jim bo splačalo izkoristiti napovedano možnost. Ko smo pri Večeru napravili majhno primerjavo med našimi in avstrijskimi cenami tri in več let starih avtomobilov, smo ugotovili, da razlika, če sploh odmislimo carino, ni bistvena, seveda pa je ponudba onstran meje neprimerno večja. A vsekakor si je lahko izračunal, da bo tudi ta (morebitni) uvoz samo za globoke, predvsem devizne — žepe in da tisti, ki se danes niti do novega juga ne morejo več denarno »stegniti«, s takšno vladno »bonitetno« ne bodo imeli kaj početi.

Imamo pa zdaj vsaj novo kost za glodanje. Navsezadnje smo se pri nas že sijajno prilagodili logiki, da naše ljudstvo vse zmore, samo če hoče. Vedno se lahko namreč tolažimo, da nečesa ne zmoremo samo zato, ker tega nečemo.

MILAN PREDAN

Table with exchange rates for various currencies: Avstralija, Avstrija, Kanada, Danska, Finska, Francija, ZR Nemčija, Grčija, Irska, Italija, Japonska, Kuvajt, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Švedska, Švica, V. Britanija, ZDA. Columns include: država, valuta, tečaj, and effective/average/selling rates.

Po avto v sosednjo Avstrijo?

Kako je neka napoved vzbudila skomine

MARIBOR — Nedavni predlog zvezne vlade v odstupu (Markovičeva ekipa ga medtem še ni preklicala), naj bi dovolili prosti uvoz najrazličnejših izdelkov, med drugim tudi rabljenih avtomobilov, je v Mariboru, ki ima zaradi bližine avstrijske meje ugodno lego za tovrstno trgovanje, vzbudil kajpada precej prijetnega vznemirjenja. Telefoni v uredništvu Večera so se isti dan, ko je bila novica objavljena v časniku, nenehno zvonili, ljudi so zanimalo podrobnosti, zlasti je klicalo veliko zasebnikov, ki bi želeli uvoziti dobre rabljene kombije in poltovornjake. Seveda jim nihče ni mogel povedati nič določnega, saj je bila tudi informacija precej meglena: odslej naj bi vsi jugoslovanski

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

Kmetijstvo

SLOVENSKA KRAVA REKORDERKA

POLJICE — Na posestvu Poljice na Gorenjskem imajo kravo črno-bele pasme, ki je prva na Slovenskem dala 100.000 kg mleka. Stara je nekaj več kot dvanajst let, doslej je povrgla devetkrat, in to skupno 11 telčkov. V devetih laktacijah so pri njej namolzi 101.856 kg mleka, od tega v sedmi kar 14.662 kg. Njeno vime je dalo skupno kar 3.368 kg mlečne toščice, saj je povprečni odstotek maščobe znašal 3,31. Odveč je poudarjati, da je taka krava rekorderka izjemno zanimiva kot genetski potencial za večanje proizvodnih zmogljivosti goveje črede v prihodnosti. (K. g.)

O DENARJU ZA NESREČE

RIBNICA — Ni dovolj, da le plačujemo v solidaristični sklad za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ampak moramo tudi vedeti, kako je ta denar porabljen. Tako so zahtevali delegati zborov občinske skupščine Ribnica na zadnji seji, ko so sprejeli družbeni dogovor o republiškem solidarističnem skladu. Poudarili so, da je nad sredstvi solidaristične potrebna večja kontrola, in to ne le v republiki, ampak tudi v občini in zvezi. Zahtevali pa so tudi poročilo, kako je bil porabljen denar, ki ga je dobila ribniška občina za škodo zaradi žleda, ki je znašala 2,5 milijarde dinarjev. Za odpravo posledic škode je dobila 10 odstotkov tega zneska. Večina tega denarja je bila porabljena za gradnjo gozdnih cest in vlak na območjih, ki jih je prizadel žled. Tri milijone dinarjev pa so porabili za nakup sadik sadnega drevja; dobili so jih kmetje, ki so imeli v sadovnjakih škodo zaradi žleda. Kontrola nad porabljenim denarjem je opravila posebna komisija, ki je ugotovila, da je bil denar porabljen pravilno in namensko.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so rejci ponujali 220 do 3 mesece starih prašičev in 53 starejših. Lastnika je menjalo 172 mlajših in 16 starejših živali. Mlajši prašiči so veljali 2.500 din kilogram živ teže in starejši 7.000 do 7.500 kilogram živ teže.

Kmetijski nasveti

Pravi čas za pomoč ozimini

Pričela se je intenzivna rast ozimin in pšenice je treba čimprej dognojiti, podobno pa tudi ječmen. Gost in dobro raščen posevek potrebuje večji odmerek dušika, zato da se bod vose bili normalno rzavile. Priporočamo vsaj 60 kg dušika na hektar. Če ste jeseni pšenici dali dovolj fosforja in kalija, lahko zdaj pognojite s KAN ali NPK 18:9:9. (za 60 kg dušika je treba 220 do 250 KAN).

Ob močnejšem gnojenju dobro zaraščene in goste pšenice je treba preprečiti poleganje in pepelasto plesen. Visokorodne sorte pšenice, kot so jugoslavija, balkan, žitnica, una, mačvanka in novosadska rana, je ob zatiranju plevelov potrebno zaščititi pred poleganjem s stabilanom (0,8 l/ha). Pšenice, ki so bile kasno posejane in so zdaj slabše rasti ali celo privzdignjene od mraza, je priporočljivo močnejše pognojiti, da se bodo čimprej primerno razrasle.

• Zima je bila mila, podobno kot lani, zato opozarjamo kmetovalce na možnost pojave boleznih poleganja (Pseudocercosporiella), ki je lani na Dolenjskem imela katastrofalne posledice. Proti tej bolezni pšenico za-varujemo s sredstvom sportak (1 liter na hektar). Sportak je učinkovit v času razrašćanja, to je v marcu in deloma v aprilu. Deluje tudi proti pepelasti plesni, možno pa ga je mešati s herbicidi.

Prihaja tudi čas zatiranja plevelov v žitih. Opravljeno mora biti brezhibno in ob primerni temperaturi. Pri nas še vedno škropijo z motornimi nahrbtnimi pršilniki, vendar te naprave niso primerne za škropljenje s herbicidi, saj povzročajo poškodbe na žitih in neenakomerno nanašajo herbicid na rastline, rezultat tega pa je zapleveljeno žito in izguba škropiva, ki čisto konča na sosednjih površinah.

Za širokolistne plevela in smolenec priporočamo: aniten MPD (4 l/ha, minimalna temperatura 5 C), aniten DS (2,5 do 3 l/ha, potrebuje višjo temperaturo, med razrašćanjem). Če so temperature prenizke in pšenica že preraste fazo, ko ima posamezna rastlina več kot eno kolenceno, je treba škropiti le z basagranom, ki je uporaben tudi za bolj razvit posevek.

Inž. TONE HROVAT
Kmetijski zavod Ljubljana

Čebelarjem manjka pospeševalcev

Zimsko izobraževanje posavskih čebelarjev v Krškem — Akcija na Okroglicah, darilo sevniškega M-Kmetijskega kombinata — Zdravje čebel zadovoljivo

KRŠKO — Zimsko regijsko izobraževanje posavskih čebelarjev v krškem Delavskem domu Edvarda Kardelja je bilo uspešno, čeprav so čebelarji pogrščali predstavnike Medexa. Menili pa so, da naj bo zimsko izobraževanje zares v tem letnem času, ne pa šele tedaj, ko že trka na duri pomlad.

Z uvodnimi prispevki so sodelovali veterinar Vlado Gmajner (novosti pri zatiranju varoze in drugih čebeljih boleznih), Viktor Kladnik (»Nazaj k naravi in zatiranje varoze z želiščci«), Franc Zagorc pa je govoril o svojih izkušnjah z zdravljenjem poapnele zalege in o prednostih smukanja cvetnega prahu s korejskimi mrežicami. Zelo je pritegnil pozornost čebelarjev prispevek pred-

tavnika sevniškega kmetijskega kombinata inž. Franca Kotarja o sodobnejših prijemih škropljenja v sadovnjakih, ki obetajo manj zastrupitev čebel.

Hvalevredno je, da je sevniški kombinat kupil 800 sadik prekmurske akacije, ki jo bodo posadili na gosleke na Okroglicah, s čimer bodo prispevali k pestrejšemu izboru medovitih rastlin.

To je šele prvi resnejši korak, ki naj bi akaciji spet vrnil prostor pod soncem, saj so se akacije gozdarji in drugi še do pred kratkim izogibali kot hudič kriza. Italijani so denimo svojo podjetnost dokazali, ko so akacijo pričeli uporabljati tudi za furnirje v pohištveni industriji. Korist je torej dvojna.

Kljub temu da se je posavskim čebelarjem pisno opravičil sam glavni direktor Medexa Aleš Mižigoj, ker jim ni us-

Sromlje na sejmu v Veroni

Članice aktivna kmečkih žena s Sromelj pogostile delegacije — Torta za veronskega župana

VERONA — Petek, 17. marca, je veljal v paviljonu skupnosti Alpe-Jadran na mednarodnem sejmu kmetijstva in živinoreje v Veroni v Italiji za slovenski dan. Popostrile so ga članice aktivna kmečkih žena s Sromelj pri Brežicah, ki so za to priložnost pripravile kulinarčno razstavo in pogostitev delegacije iz posameznih dežel skupnosti.

Veronski sejem Fieragricola že več kot 90 let prikazuje napredek, inovacije in najnovejše dosežke v kmetijstvu. V paviljonu skupnosti Alpe-Jadran je bil razstavljen prostor Slovenije opremljen v starem kmečkem stilu s skrinjo in kolovratom. Članice sromeljskega aktivna kmečkih žena so mu pridale precej življenja s pisanim izborom domačih jedi. Razne vrste domačega kruha, pečiva, sadja, sirov, salam, klobas, potic, Slovinsko vino in torta, ki so jo podarile veronskemu županu, so privlačile obiskovalce. Ti so na slovenskem razstavnem prostoru lahko dobili tudi proskpekte Emoninih hotelov in Posavja.

Po pogostitvi delegaciji so s ženskimi, sicer ugotovile od dolgo poti, z zanimanjem ogledale tudi ostale paviljone na sejmu. Pridružili so se jim folkloristi iz Artič, ki so prejšnji večer nastopali na folklorni prireditvi ob srečanju kmečkih parov iz dežel skupnosti Alpe-Jadran v Gardi. Presenečeni so bili ob novostih na področju kmetijstva, še posebno pa so obnemeli ob modernih kmetijskih strojih, o katerih pri nas lahko samo sanjamo.

Sromeljski aktiv kmečkih žena, ki združuje tudi članice iz sosednjih vasi, je znan po svoji delavnosti, zato mu je bilo sodelovanje na sejmu v Veroni tudi posebno priznanje.

B. D.

Tudi SKZ ne more delati čudežev

DRAGOVANJA VAS — V dragatuški podružnici Slovenske kmečke zveze, ki so jo ustanovili v začetku tega leta, je okrog 100 članov, pred kratkim pa so imeli že sestanek s predstavniki kmetijske zadruga, GG in črnomaljske občinske skupščine. Kmetje so potožili zaradi melioracije pri Goleku, ki po njihovem še ni dokončana. Predlagali so, naj bi meliorirali tudi ozemlje v bližini krajinskega parka, ki pa ne sodi več v park. Leta 1960 so nekaterim dragatuškim kmetom arondirali zemljo, da so zaokrožili družbeno posestvo, kmetje pa bi sedaj radi druga polja. Vendar so dobili odgovor, da je to moč doseči le preko sodišča.

Težava Dragatuša in okoliških vasi, na katero že dolgo opozarjajo, je trgovina. Prebivalci na enem najbolj kmetijskih področjih v občini ne dovolijo, da bi v kraju ukiniteli prodajo škropiv. Radi pa bi tudi prodajalno z živil, ki bi bila povsem ločena od železnice. Za takšno naložbo

Marjan Mušič

pa na kmetijski zadrugi nimajo denarja.

Seveda imajo kmetje v krajevni skupnosti Dragatuš še veliko drugih zahtev, ki pa so skoraj enake zahtevam vseh slovenskih kmetov. In kaj pričakujejo od SKZ? Predsednik podružnice Marjan Mušič iz Dragovanja vasi pravi, da od SKZ ne pričakujejo velikih uspehov, dokler se ne bo spremenil sistem. »Kmetje že dolgo zahtevamo marsikaj, a zaman. Res je, da je bil doslej kmet prepričan sam sebi, sedaj pa ima vsaj organizacijo, v katero se lahko zateče po pomoč. Menim pa, da bo potrebno najti kompromis med SKZ, kmetijsko zadrugo in GG, ne pa, da bomo le točki drug po drugem. Ne gre, da bi se samo prepirali. Nekateri pričakujejo, da bodo dobili od SKZ ne vem kaj, vedeti pa morajo, da je vse moč urediti le v mejah možnosti,« pravi Mušič.

M. B.-J.

- S posavskega izobraževanja čebelarjev spodbuda novica, ki jo je poveljal medobčinski veterinarski inšpektor dipl. vet. Hinko Maver, da je zdravstveno stanje čebel zadovoljivo. Nikjer ni hude čebelje gnobe, kar kaže, da je lanski radikalni poseg v krški in predvsem v brežiški občini, ko so zažgali opuščene čebeljake, očitno dobro zalegel.

pelo zagotoviti svoje udeležbe na posavskem zimskem izobraževanju čebelarjev v Krškem, in je le Medexov kooperant Branko Vodopivec prebral pripravljen prispevek o higieni čebel, so čebelarji znova ugotovili majhno možnost, da bi končno začela delovati pospeševalna služba, ki jo že dolgo pogrešajo. Posavski čebelarji bi bili zadovoljni že, če bi se Medexov pospeševalec potrudil, da bi prišel enkrat na mesec v Medexovo trgovino v Krškem.

P. P.

V SOBOTO »KAJ VEŠ O KMETIJSTVU?«

GABRJE — V soboto, 25. marca, bo ob 19. uri v tukajšnji dvorani regijske kviz »Kaj veš o kmetijstvu?« Sodelovalce bodo ekipe mladih zadržnikov iz Črnomolja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega, posebno ekipo pa bo poslala še kmetijska šola Grm. Kulturno društvo Gabrje bo za kviz pripravilo razvedrilni program.

PREVIDNOST JE MATI MODROSTI

Nisem poseben simpatizer Slovenske kmečke zveze, ker mišlim, da se je stroka že prevečkrat zapletla v politiko, da je bilo v stroki že dovolj političnega oportunitizma. Spominite se samo polemik o zemljiškem maksimumu pred petimi leti, ko so univerzitetni profesorji razlagali tri resnice. Toda prav gotovo imajo v Slovenski kmečki zvezi prav, ko zahtevajo samostojno slovensko agrarno politiko, ne glede na to, kako bomo oblikovali razvoj kmetijstva v Jugoslaviji. (Direktor Kmetijskega inštituta Slovenije inž. Slavko Gliha v intervjuju za 7 dni)

Inšpektor odgovarja kmetom

Kmetijstvo na seji občinske skupščine Ribnica

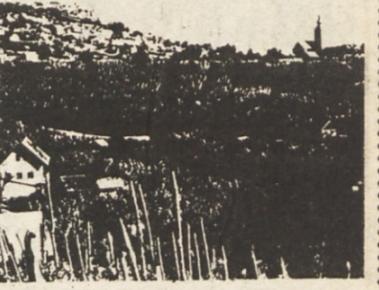
RIBNICA — Veterinarski inšpektor Bogomir Stefačič je na zadnji seji zbora občinske skupščine Ribnica odgovoril na nekaj vprašanj, ki so jih zastavili delegati na prejšnjih sejah ali pa mu jih pogosteje zastavljajo kmetje.

Kontrola prašičev, ki jih v občino pripeljejo prodajalci iz drugih republik, je obvezna, in sicer predvsem zaradi bolezni trihineloze. Prodajalec bi se moral praviloma javiti pri veterinarski postaji, a se ne. Zato bi bilo prav, če bi občinska skupščina določila kraj in čas za prodajo prašičev. Še bolj pa bi bilo, če bi Kmetijska zadruga Ribnica in Kmetijska kooperacija Kočevje organizirali dobavo prašičev kmetom z domačih farm, saj so ti prašiči zanesljivo zdravi.

Kmetje so dajali na pregled vzorce mesa svinj, kupljenih od prodajalcev iz drugih republik, le leto dni. Ker ni bilo ugotovljenega nobenega primera trihineloze, ne dajejo mesa več v pregled, kar pa ima lahko resne posledice.

Mrhovišča in krmišča za medvede so v ribniški občini dobro urejena in na primernih mestih. Nekoliko sporno je le mrhovišče lovske družine Ribnica, ki je blizu izvira in še na takem mestu, da va-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Zakaj gnojimo

Poleg glavnih hranilnih elementov, o katerih sem pisal v zadnjih dveh številkah Dol. lista, to je dušika, fosforja in kalija, s katerim redno gnojimo rodne vinograde, trta potrebuje še hranilne elemente, s katerimi ni potrebno gnojiti vsako leto. Ti so:

4. KLACIJ (Ca) ali apnik. Če apna manjka, se na gornjih listih pojavi svetlejša barva. Listi se zvijajo v obliki školjke in odpadajo. Listi ostanejo majhni. Mladika je navadno rdečkasto ali temnejše obarvana, s kratkimi medčlenki. Grozd je prestreljen in ima veliko vinske kisline. Vršički korenin odmirajo in so topi. Če je apna v zemlji manj kot 3% ga moramo stalno dodajati.

V zatravljenih vinogradih nastaja večja potreba po apnu, saj travna ruša pospešuje zakisanje zemlje. Pojav mahu in travni ruši je dokaz pomanjkanja apna. Zato moramo vinograde pod zeleno odejo pogosteje apnati. Za enkratno apnanje travne ruše zadošča 300 do 500 kg apnega prahu na hektar.

5. MAGNEZIJ (Mg). Pomanjkanje magnezija opazimo po tem, da so listi temni. Nato med listnimi žilami nastanejo pege, ki so najprej rjave, nato pa blede rumene. Močnejše poškodovani listi odpadajo od spodaj navzgor.

O pomenu magnezija v prehrani vinske trte je obširno pisal v reviji Sodobno kmetijstvo l. 1986 dr. Alojz Hrbček. Članek je bil ponatisnjen v Dolenjskem listu 10. aprila 1986 z dodatkom uredniške rubrike v naslednji številki. Zato zdaj o tem ne pišemo obširneje. KZ Novo mesto je to je kot magnezijevo gnojilo zadnja leta imela na voljo magnezijev sulfat tov. Župa. Za trto zadošča okrog 2 dag mangezijevega sulfata.

6. BOR (B). Pri pomanjkanju bora se na starejših listih pojavi svojevrsna bledeca, in sicer med žilami pa tudi po robovih. Listi se začno zvijati in na robu sušiti. Prašniki cvetov so jalovi, kapice ne odpadejo rjavkasta mesta kot gnezda plutovine in razpokajo.

Pomanjkanje bora odpravimo z dodatkom 30 kg boraksa na 1 ha

letno. Z boraksom lahko tudi škroplimo ob škropljenju trte.

7. ZELEZO (Fe). Pomanjkanje železa se kaže v tem, da se na gornjih listih pojavi enakomerna bledica. Žile ostanejo dolgo zelene. Rast močno zaostaja. Mladika bleedi od zgoraj navzdol. Ti pojavi so v vinogradih bolj redki.

8. ZVEPLJO (S). Pri pomanjkanju zveplja gornji listi rahlo in počasi bleديو. Rast je oslABLjena in s tem tudi rodnost.

Odmerki hranilnih snovi so napisani v čistih hranilih na hektar zato, ker pri gnojenju uporabljamo več vrst gnojil, naravnih kot mineralnih, kjer je odstotek hranilnih snovi različen in se menjuje. Zato je treba za vsako gnojilo na podlagi okvirnih normativov čistih gnojil sproti izračunati količino gnojil.

Povprečni odmerek hranil v severno- in jugovzhodnem vinogradnem območju Slovenije je za

- Vodilo gnojenja naj bo, da si ne prizadevamo za maksimum pridelka, temveč za maksimum dobička, ki ga z gnojenjem dosežemo. Čim močnejše gnojimo, tem manj je gnojenje rentabilno, posebno sedaj, ko so mineralna gnojila vedno dražja.

povprečni pridelok 8000 litrov vina na hektar v čistih hranilih 150 kg dušika, 150 kg fosforja in 300 kg kalija na 1 ha. Navedeni odmerki v razmerju 1:1:2 so okvirni. V posameznih primerih odstotki, zlasti pri dušiku, odstopajo, in to navzgor ali navzdol. Pri fosforju in kaliju so odstopanja največkrat navzdol.

Pri povečanju pridelka je treba na vsakih 1000 litrov dodati 17 kg dušika, 4 kg fosforja in 18 kg kalija. Toliko hranilnih snovi namreč z vinom vinogradu odvajamo. Vendar trta za povečanje pridelka ne porabi toliko hranil, kot bi pričakovali po golem računu. Müntz je s poskusi dokazal pri 9-kratnem povečanju pridelka le za 30% večjo porabo dušika in fosforja in 45% večjo porabo kalija.

T. DOBERŠEK

• Kmet mora na svojem delovnem mestu opravljati različne poklicne dejavnosti z zelo pestrimi obremenitvami. Zato poklic kmeta primerno obvladajo le najsposobnejši, zato bi morali doseči, da bodo za kmetovanje motivirani zlasti taki. (Pevetz)

Sevničani spet na republiško tekmovanje

Kviz Mladi in kmetijstvo bo 1. aprila v Kranju — Brez Krčanov

BOŠTANJ — Treba je povedati, da so imeli fantje iz Trzišča, ki so na regijskem kvizu v Boštanju preteklo soboto zastopali barve sevniške občine, ob kančku sreče očitno se svoj dan. Zmagovalca trojka Uroš Flajs, Rudi Janežič in Peter Končina se je namreč na občinskem kvizu na Studencu teden dni pred zmagovitim nastopom na posavskem tekmovanju v Boštanju tako rekoc skozi Sivankina ušesa izveleka iz negotovega položaja v izločilnem krogu tekmovanja, v finalu pa si je ta, tedaj 3. ekipa Trzišča, priborila vozovnico za Boštanj šele po dodatnih vprašanjih z ekipo Trzišča 2.

Zatorej toliko besedi o sreči, ki je v Boštanju ustrelila mimo le pri enem vprašanju in tako zbrala 19 točk. To je bilo »sladko maščevanje« nad konkurenco iz domačih logov — tržiškimi dekleti (zmagovalkama sevniškega kviza), ki so tokrat pristale na 2. mestu s 15 točkami; 3. so bili Brežičani (12), ki so zasedli z 2. ekipo tudi 4. mesto. Krčanov v Boštanju ni bilo; čeprav se niso potrudili in niso izvedli niti občinskega kviza, kar je pogoj za sodelovanje na področnem tekmovanju, so jim bili pripravljeni organizatorji OK ZSM Sevnica, M-KK tok Kooperacija Sevnica in OO ZSM Boštanj pogledati skozi prste.

P. P.

Na Grabnu nov obrat za mesnine

KZ Krka Novo mesto ureja predelovalnico na Grabnu — Razvita živinoreja

NOVO MESTO — Po nekaterih napovedih iz preteklosti naj bi v letošnjem aprilu KZ Krka Novo mesto začela predelovati meso v na novo urejeni predelovalnici v Novem mestu. Na Grabnu. V pripravah na gradnjo obrata so tehtali tudi lokacijo na Cikavi ob sedanjih hladilnicah, vendar se niso odločili zanjo.

K temu so veliko pripomogli izračuni ekonomičnosti, s katerimi je med drugimi postregel inštitut za ekonomiko investicij pri Ljubljanski banki in so za KZ Krko pomenili, da banka ne bo dala denarja za obrat, kakršnih je v Sloveniji že preveč. V republiki so mesnopridelovalne zmogljivosti izkoriščene 56-odst. in v sozdu Mercator, ki vključuje tudi novomeško kmetijsko zadrugo, okrog 60-odst. S to svojo »rezervo« je dolgo časa nastopal ljubljanski veltre-

Krka Novo mesto skupaj prispevala 60 odst. lastnih sredstev.

Vztrajanje pri gradnji predelovalnice mesa v kmetijski zadrugi utemeljujejo z velikim tržnim deležem živinoreje v kmetijstvu občine, hkrati pa opozarjajo, da bi z ukinitvijo predelovalnega obrata v občini izgubili celo edino živilsko predelovalnico. Če bi ob za zdaj nedosegljivi cikaški lokaciji izpadla še grabenska, pa bi strah prej ali slej dobil utipljivo podobo v odločbi o prepovedi proizvodnje v sedanjih prostorih v Kandinski, saj nameravata sanitarna in veterinarska inšpekcija to predelovalnico zapreti, kot navajajo v KZ Krka.

L. M.

Bo mesto pozimi lažje zadihalo?

Mestni toplovod naj bi bil zgrajen že letos — Izkoristil bo Krkine toplotne presežke — V desetih letih napeljava po vsem starem delu mesta

NOVO MESTO — Novo mesto, zlasti centralni deli, nimajo zadovoljivo urejenega ogrevanja, številna, nekatera že precej iztrošena kurila na trda goriva pa pošiljajo v zrak nekajkrat prevelike količine onesnaževanja, kot je dovoljeno. To se močno pozna na kvaliteti zraka, čeprav v primerjavi z nekaterimi drugimi večjimi kraji v Sloveniji stvar še ni kritična. Rešitev, ki jo za bližnjo prihodnost ponujata GIP Pionir in Tovarna zdravil Krka, pa omogoča še delno izboljšanje, ki bi se ga bilo treba vsekakor resno prijeti.

javo vključno z izmenjavalcem vode, kajti toplovod bo deloval po tako imenovanem indirektnem sistemu. Tak način napeljava in upravljanja se je že izkazal v nekaterih večjih slovenskih industrijskih mestih.

Plat zvona (za Vrtaški potok)

Odpadki na Gorjancih

V marcu bo potekalo v novomeški občini množično čiščenje okolja in v to akcijo bodo bolj ali manj številno stopili posamezniki in ustanove, zadolžene za redno spravilo najrazličnejših odpadkov. Pobiranje nesnage ni nikakršna sramota, v taki ali drugačni obliki sprejema to opravilo ves civilizirani svet.

Zakaj se odmika odlagališče

NOVO MESTO — Svet za varstvo okolja pri OK SZDL Novo mesto je večji del nedavne seje namenil obravnavi pisma brusniške krajevne skupnosti v zvezi s predvideno gradnjo odlagališča posebnih odpadkov na Leskovcu.

Verniki dejansko enakopravni

Tradicionalno srečanje predstavnikov verskih skupnosti in novomeških oblasti — Paroh Milenko Popović o tistem nezadovoljstvu pravoslavcev

NOVO MESTO — »Verske skupnosti so v preteklem letu igrale pomembno in aktivno vlogo v procesu demokratizacije,« je na tradicionalnem srečanju predstavnikov verskih skupnosti in družbenopolitičnega življenja novomeške občine minuli četrtek poudaril Boris Dular, predsednik OK SZDL Novo mesto.

spoznati, kakšen je verski, kulturni in nacionalni status naših vernikov, ki žive in delajo v Sloveniji. Zaradi vsega tega in tudi sedanje celotne situacije v državi je čutili tiho nezadovoljstvo naših vernikov tukaj v Novem mestu in v vsej SR Sloveniji.

Kdo bo skrbel za socialno skrbstvo?

Denarne zagate

METLIKA — Lansko leto je imela metliška skupnost socialnega skrbstva skupaj 475 milijonov dinarjev prihodka, vendar s tem denarjem niso »prišli skozi«, ampak so leto zaključili s 13,4 milijona dinarjev izgube.

voljstvom povedal, da vsa vprašanja razreševali sporazumno, brez nepotrebnih formalizmov in administriranja, kar priča o dejansko dobrih odnosih.

ZAMENJALI DEL ČLANOV

NOVO MESTO — Položaj tekstilne panoge, ki je v preteklosti veliko prispevala v državni devizni priliv, je zaskrbljujoč. Domači trg se za tekstilce zapira, zato ne bodo smeli zmanjševati prodaje v izvozu, kot je menil Alojz Strbenc iz Novoteksa na nedavni seji občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu.

PRENOVLJENA TRGOVINA — V bivšem združenem domu na Ruperč Vrhu od ponedeljka ni več klasične trgovine KZ Krka. Staro prodajalno, ki ni več ustrezala potrebam potrošnikov, so spremenili v samopostrežnico. V sodobno urejeni trgovini bo na 78 m² poslej mogoče dobiti skorajda vse od živil do tekstila in tehničnega blaga.

TRGOVINA DISKONT NAGRAJUJE

BRŠLJIN — V trgovini KZ Krke, kjer imajo tudi diskontno prodajo, so pred mesecem dni razdelili med svoje potrošnike 400 anketnih lističev. Želeli so izvedeti, kaj bi ljudje hoteli spremeniti ali izboljšati v tej prodajalni, kjer je mogoče marsikaj kupiti znatno ceneje.

pravo bi nujno morali dograditi, povečati bi morali primarni in naknadni usadnalnik ter zadržalni bazen z raztežilnikom. Vedno bolj je jasno tudi, da lokacija za napravo ni najbolj ustreza, zato bi ob razširitvi oziroma dograditvi naprave oksidacijski in sekundarni bazen zgradili nižje ob Kolpi, s tem pa bi

PRENOVLJENA TRGOVINA — V bivšem združenem domu na Ruperč Vrhu od ponedeljka ni več klasične trgovine KZ Krka.

Metliška onesnaževalna naprava

Največja onesnaževalka metliške čistilne naprave je Beti — Devetletno »poskusno« obratovanje brez uporabnega dovoljenja — Denarja od nikjer

METLIKA — Metliška čistilna naprava v Rosalnicah je začela poskusno obratovati pred devetimi leti, vendar še sedaj nima uporabnega dovoljenja in pri svojem delovanju nikoli ni dosegala predpisanih učinkov.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 25. marca, bodo v Novem mestu do 19. ure, v ostalih krajih pa do 17. ure odprte naslednje prodajalne živili:
• v Novem mestu: Market na Drski
• v Šentjerneju: Market Dolenjka
• v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
• v Žužemberku: Samopostrežba KZ
• v Straži: Market Dolenjka
• V nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta prodajalna KZ na Glavnem trgu 4.

Tako bo najbrž še naprej v Metliki stala čistilna naprava, katere največji učinek je občasni smrad, ki ga širi v sosesčino. Pred časom je neki strokovnjak ocenil, da bi bilo glede na porabljen elektriko in dejanske učinke najkoristneje metliško čistilno napravo podreti.

Sprehod po Metliki

ČE BO V NASLEDNJIH DNEH po metliških gostilnah bolj veselo, kot je sicer, bodo k temu pripomogli člani kranjskega ansambla Rž, ki bodo delali hrup zato, da bi prodali svojo najnovjšo kaseto Četrta žetev. Odločili so se, da obiščejo Četrta žetev. Odločili so se, da obiščejo gostilne, ker menijo, da je tam največ ljudji, ki ljubijo narodnozabavno glasbo.

Novomeška kronika

KOKAKOLA — Ta pijača je lep mer, kako neusmiljeno nas zasledujejo cene. Še pred kratkim je bila kokakola najdražja v Mercatorjevem bifeju na vogalu Glavne trga. V tem zatočišču se zbira predvsem novinarji, Romi in mestni posebneži, zato je draginja (2400 din) presenečala. To ceno so potem ujeli tudi vize ali zares bolj elitni lokali, ujeli in presegli. Najdražja (4000 din) je zdaj kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je umrl tudi v restavraciji pri vodnjaku. Se pač bliža polej. Zdjaj pivci čakajo, kako bo cenovno udarec vromil Mercatorjev bife, imenovani pri treh Romih. Zanimivo je, da stane kokakola sredi Portoroža 2600 din. Z letom se stojišča pri Kmetu, ledu ni, je pa rezina limone. Ledomat je

NAPISI — Na marsikaterem kipu in pomeniku v črnomaljski občini je čas povsem zbrisan napise, zato bi bilo morda prav, če bi se odgovorni, ki skrbijo zanje, nekoliko sprehodili od enega do drugega in preverili, ali je sploh še moč prebrati, komu ali čemu so namenjeni. Naj jim olajamo delo s tem, da povemo, da je eden izmed najstarejših kipov brez napisu tudi pred domačim domom v Črnomlju. Koga predstavlja, pa bodo tisti, ki tega še ne vedo od prej, zvedeli, ko bodo obnovili črke; upajmo, da bo to kmalu.

CISTILNE NAPRAVE — Včasih so naše drevese, ki so zrasle preveč nad potoke ali reke, skrbo sekali. Danes pa je nad Ljubljano in Dobličico, ki se stekata v Črnomlju, moč videti vse polno vejicja, ki ga naravne vode celo preplavajo. Toda da se ne bi napačno razumeli: veje ne ostajajo neposredno zaradi malomarnosti tistih, ki so to dolžni storiti, ampak imajo prav posebno funkcijo. Glede na to, da v Črnomlju že dolgo časa govorijo o gradnji čistilne naprave, ki pa je še vedno nimajo, so to naravno delo prevzela veje, ki, kot je videti, zelo uspešno lovijo vrčke in ostalo navlaško.

KINO — Ob nedavni bodici v tej rubriki, češ da v črnomaljskem kinu prodajajo vstopnice za trdo erotiko tudi osnovnošolcem, je direktorica Zika, ki s kinom upravlja, pripomnila: »Ali naj vsakega osnovnoškolca legitimiramo? Za vsak slučaj bi bilo dobro, če bi odsej gledalci nosili s seboj v kino osebne izkaznice, polnoletni svoje, mladoletni pa sposojene.«

Drobne iz Kočevja

BOJ MED POLITIKI IN DIREKTORJI — V Kočevju bo v hotelu Pugled 31. marca med politiki in direktorji spet labovski dvoboj na desetih deskah. Oboji je vhitilo uma svetle meče in vadilo. Rezentancija bosta izbrala kapetana ekip Anton Turk (politiki) in Dušan Popović (gospodarstveniki). Lanski dvoboj so odločili v svojo korist direktorji z 11,5:8,5.

GRAH NA CESTI — Padavin je malo, zato je na cestah preveč prahu, ki ga dvigajo avtomobili. Pometanje mestnih ulic je običajno pred prvomajskimi prazniki, gotovo pa bi bilo dobro, če bi jih z ozirom na vreme očistili že prej.

AKTUALNO OBVESTILO — V oglasni omari gobarske družine Kočevje je aktualno obvestilo, da zaradi suše odpada načrtovano skupinsko nabiranje gob. To obvestilo je bilo napisano že lansko pomlad, zaradi malo padavin je bilo aktualno tudi pozimi in kaže, da bo ostalo še vsa novo pomlad ali celo poletje.

Ribniški zobotrebci

POSODOBITI PRODAJALNO — Pri pregledih trgovin v ribniški občini je bilo ugotovljeno, da je najbolj potrebna posodobitve prodajalna mesa v Dolenji vasi.

PRAVE LJUDI NA PRAVA MESTA — Na to opozarjajo tudi inspektorji, in sicer v zvezi z Ribniškim sejmom. Na stojnicah z živili namreč dela precej ljudi, ki nimajo predpisanih zdravstvenih pregledov, včasih pa tudi ne predpisane obleke. Zato inspektorji predlagajo, naj bi to dejavnost v bodoče zaupali izključno zasebnim in družbenim gostincem.

KAZNOVANI TRGOVCI — V več trgovinah v ribniški občini trgovci na blagu, ki ga prodajajo nimajo označenih cen, zato je bilo izrečenih več kazni tako poslovodcem kot tudi trgovskim organizacijam. To je sicer prav, res pa je tudi, da se cen tako hitro menjajo, da jih trgovci sploh ne morejo sproti označevati.

LE PIJEJO, JEDO PA NE — V večini bifejev in ribniški občini ne nudijo preprostih toplih in hladnih jedi, kot zahtevajo predpisi, ampak le pijačo. Izgovor lastnikov je, da po jedeh pač ni povpraševanja. Podobno se dogaja tudi že v gostinlah, lastniki pa ne naredo nič, da bi privabili več gostov in seveda take, ki bi tudi jedli.

Trebanjske iveri

PODEDOVANI SLABI ODNOSI — Direktor trebanjskega zdravstvenega doma dr. Franc Znidaršič v poročilu o delu ZD za leto 1988 ugotavlja, da so obsevi nepopolni kadrovski zasedbi, pomanjkanju denarja za posodobitve opreme in v razmeroma skromnih prostorih (predvsem splošne medicine v Trebnjem) vendarle zelo veliko vlagali v znanje in razvoj stroke. Ob tem poudarja, da so dosegli doleden napredek »na področju pododovano slabih odnosov v kolektivu, ki je vendarle bolj homogen, kot je bil v preteklih letih.« Znidaršič hvali dobro sodelovanje z občinskim izvršnim svetom, kot hudo motnjo za nadaljnje uspešno delo pa navaja pogoste »politične« razprave o »višini naših s poštenim, težkim in odgovornim delom zasluženih osebnih dohodkov, da o poizkusu presojanja strokovnega dela v povsem istih — laičnih krogih sploh ne govorimo!«

SRNE — Kdor se spreneveda, kakšno skodo povzroča divjad kmetom, bi moral v ponedeljek okrog 11.40 z vlaka tik pred Mokronogom opazovati štiri srne, ki so se mirno kot ovce pasle na njivah. Navkljub idiličnemu prizoru bi kmetje raje videli čim manj takih in podobnih scen. Pripočajo pa lovčecem, naj tako udomačen divjad raje povabi v svoje vrtove in vinograde.

PRAZEN «VIKEND» — Veliko stroškov so si nakopali Trebanjci, ko so sklenili, da bodo preselili Rome s smetišča, ko se je začela znana invazija čurkov. Kupili so nov kontejner, ga namestili na Hudehaj 26, toda ta «vikend» je še vedno prazen. V republikanskem zavodu za statistiko pa se že sprašujejo, ali nimajo morda Trebanjci tam grad, tako štjevilno se na ta naslov za stalno (samo) prijavljajo Cigani.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Dobri odnosi, strpnost in ljubezen

S srečanja predstavnikov

ČRNOMELJ — V pozdravnem govoru na tradicionalnem srečanju predstavnikov verskih skupnosti in samoupravne družbe, ki je bilo pretekli teden v Črnomlju, je predsednik občinske skupščine Mladen Radojčić dejal, da imajo verni in neverni veliko več skupnega kot tistega, kar jih ločuje, zato morajo skrbeti, da bodo odnosi med njimi dobri.

»Toda problemi v medsebojnih odnosih, ki so posledica tega, da je cerkev sicer ločena od države, ni pa izločena iz družbe, ne smejo vzemirati, temveč jih moramo reševati tam, kjer nastajajo, torej v krajevnih skupnostih, pa tudi na naših srečanjih. Te težave, ki jih je bilo nekaj tudi v preteklem letu, moramo reševati tako, da ne bodo povod za nestrpnost in nerazumevanje med ljudmi,« je povedal Radojčić. Franc Kastelec, dekan Črnomaljske dekanije je v imenu katoliških duhovnikov dejal, da upa, da se bodo razprtie pomirile in da bomo živeli v resnični svobodi.

Milan Borota iz pravoslavne parohije Marindol je v imenu srbske pravoslavne cerkve prinesel želje za dobrobit, napredek in srečno bodočnost. »V zadnjem času smo zaznali pritiska na vernike pravoslavne cerkve, večkrat so se potožili v anonimnih pismih. Postavlja se vprašanje, ali so Srbi narod ali narodnost. To izhaja iz problema Kosova, vendar naj to reši Srbija. Mi pa se boriimo proti tistemu, kar ni dobro, proti tistim, ki so proti bratstvu, enotnosti, ljubezni, borimo se za dostojanstvo. Srbi, ki živijo v Sloveniji, so prevzeli veliko slovenskega, ni pa prav, da jih provocirajo,« je menil Borota.

Sekretar predsedstva OK ZKS Lojze Šterk je odgovoril, da tudi oni opažajo primere nestrpnosti in nemira med ljudmi, ki so posledica dogajanj v Jugoslaviji. Vendar nimajo podatkov, da bi to nemiri imeli kakršne koli posledice za življenje ljudi v srbskih vaseh v Beli krajini ali da bi prihajalo v občini do sporov med Srbi, Slovenci in Hrvati, ki se jih vsak dan vozi na delo v občino kar 600. Če pa nestrpnost že je, je priporočil Šterk, naj vplivajo na ljudi čim bolj pomirjajoče. Duhovnik iz pravoslavne parohije Bojanci Milenko Popović je dejal, da je v Sloveniji in njenem narodu strah, da bodo Srbi prevladali nad Slovenci. »Vendar ta strah ni upravičen, saj Srbi niso bili nikoli osvajalci tujih ozemelj. Na Srbe v Sloveniji pa izvajajo pritiska, sprašujejo jih, ali so za Miloševića ali Kučana. 90 odst. cerkva, v katerih imamo v Sloveniji pravoslavne obrede, je katoliških in takšno sodelovanje bi moralo biti na vseh področjih.« Šterk je ob tem dejal, da pri nas ne zagovarjamo liderstva, pomembna je vsebina, ki jo zagovarja določeni voditelj.

M. BEZEK-JAKŠE

V Melaminu sintetična klejiva

Dva nova programa

KOČEVJE — V Melaminu bomo proizvajali le tisto, kar bo tržno zanimivo in donosno, ostalo pa bomo opuščali. Prav zato pripravljamo razne nove projekte. Glavni programi bodo usmerjeni dolgoročno v proizvodno, ki jih bosta potrebovali papirna in lesna industrija. Razvijali pa bomo tudi artikole, ki so potrebni gradbeništvu, tekstilni industriji, čevljarji industriji in drugim. »je povedala Antonija Košir, vodja komercialnega sektorja v kemični tovarni Melamin Kočevje.

Antonija Košir

Tako bodo že v maju začeli proizvajati v sodelovanju s tujo firmo sintetična klejiva za papirno industrijo, ki jih potrebuje domači trg, poleg tega pa jih bodo tudi izvažali. V uresničitev tega programa vlagajo tudi domači proizvajalci s področja papirne industrije. V Melaminu menijo, da bo program zanimiv tudi za izvoz na Zahod in Vzhod.

Naslednji program, ki pa še ni dokončno dodelan, je proizvodnja čevljarjskih platen, za kar bo potreben nov stroj, za katerega pa se še niso odločili, ali naj bo univerzalen ali specialen. S tem strojem bodo proizvajali kakovostnejša platna, kot jih zdaj. Gre za tanka platna, ki jih trg potrebuje, vendar jih zdaj še uvažamo. Tudi ta program bo zanimiv za zunanji trg, ki ga s sedanjo opremo niso mogli zadovoljiti.

J. P.

SAMO BREZ PANIKE

RIBNICA — Neki delegat je na zadnji seji zborov občinske skupščine Ribnica med drugim kritiziral, da glasila Rešeto ne dobivajo redno vsi občani. Odgovorili so mu, da so si sami krivi, če ob preselitvi ne sročijo novega naslova... Sicer pa je panika povsem odveč, saj je Rešeto v vsem lanskem letu izšlo le dvakrat.

Proti konkurenci za vsako ceno

Prav zaradi takšne cene pa razvoj trgovine v črnomaljski občini stagnira — Premajhna akumulacija tozda Detalj, da bi bil zares lahko nosilec

ČRNOMELJ — Trgovina v črnomaljski občini v zadnjih dveh desetletjih ni storila bistvenega napredka, predvsem zaradi nizkega dohodka, ki ga ustvarja. To so pač problemi trgovine na deželi, ki niso obšli tudi tukajšnjega tozda Detalj delovne organizacije Emone Dolenjke, ki naj bi bila nosilec te panoge v občini.

»Po sklepu občinske skupščine smo sicer imenovani za nosilca trgovine, čeprav dosega le tretjino ustvarjenega prometa v prodaji na drobno in imamo 40 odst. prodajnih in skladiščnih površin. Glede na te podatke bi težko govorili, da smo nosilci,« pravi vodja tozda Detalj Janez Brodarič ter potoži, da je trgovina v črnomaljski občini močno razdrobljena. Med drugim tudi zato, ker se je v preteklosti deli-

la in drobila in ker so hoteli konkurencija za vsako ceno. Po njegovem pa konkurenca ni v različnih podjetjih, ampak v bolj ali manj podjetnih trgovcih. Več različnih trgovskih podjetij v enem kraju je marsikdaj ovira, saj imajo vsi enake artikole, tiste, ki gredo bolje v prodajo, ponudba pa s tem ni izboljšana.

Črnomaljsko trgovino pesti tudi prostorska razdrobljenost. Lokali so navadno v starih hišah, ki pa na srečo še zadostujejo sanitarnim in tehničnim predpisom, kar pa ne pomeni, da niso potrebni prenove. »Pri nas naj bi vsako leto obnovili vsaj eno trgovino, a nam to komaj še uspeva, saj velja adaptacija manjše prodajalne okrog 200 milijonov. To pa je skoraj naša celoletna akumulacija. Kako naj potem razmišljamo o razširjeni reprodukciji? Razvoj trgovine pa gre tako rakovo pot,« pravi

• Vsako nasilje nad mislijo je vojna napoved duhovni svobodi človeka. (Erazem Rotterdamski)

Brodarič. Ne nazadnje tudi zato, ker imajo od 12 prodajalnih kar 7 za manj kot 5 zaposlenimi, kar pa je za kolektiv le breme in jih tolerirajo le zaradi tega, ker so kraju potrebne. Z njimi pa zagotovi- lih Brodariča ni dobička.

Kljub vsem težavam je Brodarič optimist, saj veliko pričakuje od analize trga v Črnomlju, ki jo pripravlja Ekonomska fakulteta v Ljubljani in na osnovi katere naj bi pripravili program razvoja trgovine v občini. Tudi brez te analize pa trgovci vedo, da bo potrebno izboljšati ponudbo predvsem tehničnega blaga, tekstila, odpreti specializirane prodajalne in končno tudi večji trgovski center.

M. BEZEK-JAKŠE

PRISPEVEK ZA NEDONOŠENČKE

RIBNICA — Konferenca sindikata v Inlesu Ribnica je prispevala 6 milijonov, v riku Ribnica pa 7 milijonov dinarjev za nabavo inkubatorja za nedonošenčke. Zneska so nakazali Univerzitetni ginekološki kliniki v Ljubljani. Za ta prispevka so se odločili ob dnevu žena, in sicer tako, da so se v Inlesu v celoti, v Riku pa v pretežni meri odpevali obdarovanju in zabavam ob dnevu žena.

KRITIZIRAN PRORAČUN

RIBNICA — Na zadnji skupni seji vseh zborov občinske skupščine Ribnica so med drugim sprejeli tudi proračun občine za leto, ki predvideva rast dohodkov in izdatkov v primerjavi z lanskim letom z indeksom 232. Delegati z njim niso bili zadovoljni, še posebno ne zato, ker je občinski proračun odvisen predvsem od republiških meril. Menili so, da bi moral biti bolj odvisen od gospodarskih in drugih dosežkov občine.

VSI ZA ČISTEJŠE OKOLJE

ČRNOMELJ — Na nedavnem posvetu s predsedniki črnomaljskih krajevnih skupnosti so se dogovorili, da akcija »Čistimo okolje« ne bo več kampanjska, ampak stalna, celoletna. Tako bodo v krajevnih konferencah SZDL organizirali štabe, ki bodo skrbeli za čisto okolje. Ti štabi bodo pregledali KS in pripravili program čiščenja, njihova dolžnost pa bo tudi, da bodo od vsakega posameznika posebej zahtevali, naj začne urejati in lepšati svoje bivalno okolje.

ZNAL PRED MILOŠEVIČEM

KOČEVJE, LJUBLJANA — Alojz Petek ni več direktor kočevske Tekstilane, ker se je zaposlil na republiški ravni v Ljubljani. Nekateri trdijo, da je tem občina Kočevje veliko izubila, republika pa pridobila; drugi pa spet, da je kočevska občina pridobila in republika izgubila. Mi tega ne bomo komentirali, dejstvo pa je, da je bil Alojz Petek predsednik OK SZDL občine Kočevje v tistem obdobju, ko je ta organizacija odpevala sofinansiranje Dolenjskega lista in tako izvedla diferenciacijo v sredstvih obveščanja v tej občini že veliko pred Miloševićem.

Komu več deviznih obresti?

Banka o izvajanju odločbe Ustavnega sodišča Jugoslavije o obrestnih merah za vezane devizne vloge

KOČEVJE — V zadnjem času je slišati, da so nekateri varčevalci deviz prikrajšani za del obresti. Podpredsednik kočevske poslovne enote GB-Ljubljanske banke Mira Golubiča smo vprašali, za kaj gre.

Gre za nenamensko vezavo deviz zdomcev, opravljeno po posebnih pogodbah pred okoli petimi leti. Po teh pogodbah so bile obresti natančno določene. Kasneje je ZIS sprejel odlok o obračunavanju obresti za devizne vloge po načelu obračunavanja teh obresti v domicilnih državah, se pravi DEM v Z. Nemčiji, dolarja v ZDA itd. Zato se je obrestna mera v nekaterih primerih našim varčevalcem znižala, nekaterim

pa tudi zvišala. Nekateri, ki se jim je po novem (v primerjavi s pogodbo) znižala, so se pritožili in ustavno sodišče Jugoslavije je odločilo, da za take pogodbe zdomcev veljajo obresti, zapisane v pogodbah.

Pred kratkim je banka dobila tudi posebno tolmačenje o tem, ki pravi: razliko v obrestih po pogodbah bodo priznali vsem varčevalcem, ki bodo to pisмено zahtevali. Dosedle bodo upoštevali določila pogodbe, in to tako za primere, ko so varčevalci dobili prejemne obresti, kot primere, ko so dobili prejemne obresti, kot primere, ko so dobili preveč obresti in jih bodo morali vračati. Obresti pa ne bodo dobili tisti, kjer je v njihovih pogodbah zapisano določilo, da se obrestna mera spreminja z ozirom na predpise. V Kočevju so doslej prejeli 13 zahtevkov deviznih varčevalcev, ki izpolnjujejo te pogoje. Računajo pa, da je varčevalcev, ki so upravičeni do višjih obresti, še okoli 140 in da bodo ti zdomci obiskali banko in napisali vlogo za višje obresti med bližnjimi velikonočnimi prazniki.

J. PRIMC

NE IZVAJAJO OBLJUBLJENEGA

RIBNICA — V ribniški občini je združeno delo podpisalo družbeni dogovor o finansiranju krajevnih skupnosti, denarja pa kljub temu ne prispevajo. Občinski izvršni svet zato že dalj časa išče nove oblike zbiranja denarja za ta namen.

Možnosti za financiranje pa je več. Prva je iz občinske proračuna, ki pa po sedanjih ocenah ne bo zmogel povečati obveznosti za finansiranje KS. Drugi je, da bi spoštovali podpisani družbeni dogovor o finansiranju KS. Če pa je gospodarstvo že sicer preobremenjeno z raznimi prispevki in drugimi datjavami, pa je še tretja možnost, da bi delo tajništva KS sofinancirali vsi, ki njihove usluge potrebujejo.

P. P.

Občinski vladi ni manjkalo dela

Trebanjski izvršni svet pripravil poročilo o svojem delu v letu 1988

TREBNJE — »V obdobju poglobljanja družbenoekonomske krize, gospodarske zaostajanja, zaostrovanja socialnih razmer na eni strani in iskanja konceptualnih rešitev izhoda družbe iz gospodarske in družbene stagnacije na drugi strani, je bil izvršni svet postavljen v vlogo aktivnega in odgovornega subjekta pri usklajevanju interesov, iskanju najustreznejših programskih in organizacijskih rešitev pri posameznih vprašanjih in izvajanju sprejete politike v skupščini,« ugotavlja poročilo o delu izvršnega sveta skupščine občine Trebnje v letu 1988.

Njegov predsednik Maks Kurent pravi, da se je izvršni svet opiral na delo upravnih organov in glede na naloge in pristojnosti prevzema funkcijo usmerjanja in usklajevanja. Izvršni svet je izhajal iz prepričanja, da so upravni organi predvsem strokovne ustanove, ki morajo imeti pri izpolnjevanju svojih nalog potrebno samostojnost in avtoriteto.

Lani je imel ISSO Trebnje 28 rednih in 3 izredne seje. Na dnevnih redih se je znašlo kar 415 točk, povprečno 15 na sejo. V izvršnem svetu so evidencialni okoli 400 zadev, ki so jih obravnavali ali pa posredovali v nadaljnje reševanje

posvetili tudi reorganizaciji in racionalizaciji upravnih organov občine in strokovnih služb sivo na osnovi pripravljenega strokovnega modela in re-

Maks Kurent, predsednik izvršnega sveta

publiških izhodišč z smotnejšo organizacijo in številno delavcev v občinskih upravnih organih,« pravi Maks Kurent.

Mlade vedno bolj skrbi okolje

Danes o tem na konferenci ZSMS — Na večino vprašanj nimajo odgovorov

BREŽICE — Mladina že lep čas ni več ravnodušna do okolja, ki je tudi v brežički občini vsak dan bolj onesnaženo. Na današnji seji občinske konference nameravajo delegati sprejeti usmeritve za njegovo učinkovitejšo varovanje in izpostaviti zahteve po sanaciji. Mladi opozarjajo na neurejeno odlaganje odpadkov. Po krajevni skupnostih se množijo črna smetišča. Tudi centralno odlagališče v Dobovi še ni sanirano, razen v Posavju še vedno ni poskrbljeno za deponijo nevarnih snovi.

V občini vzbujajo zaskrbljenost za jutrišnji dan tudi vodotoki. Najbolj umazana je Sava, za njo pa Krka, za katero se ljudje še posebej bojijo, saj bi s povečanjem onesnaženosti ves predel pod Gorjanci izgubil naravno privlačnost. To bi onemogočilo razvoj turizma in prikrajšalo domačine za zdravo življenje.

In če je občina pri obeh rekah skoraj brez moči, lahko marsikaj spremeni z ukrepi proti onesnaževalcem potokov. Življenje v njih uničujejo kanalizacijske

odplake. Med večje onesnaževalce gotovo sodi farma goveda v Globokem, kjer bodo morali bolj paziti na okolje. Zaradi umazanih vodotokov, predvsem zaradi Save, je v nevarnosti podtalnica, ki se z njo napaja. Tudi ceste in železnica pomenijo zanjo nevarnost, saj v primeru nesreče nevarne snovi lahko naravnost odtečejo vanjo. Edino pri gradnji avtoceste se Brežičani lahko na-

deajo, da bodo preprečili tovrstno zadrževanje. Možna nevarnost za podtalnico predstavlja še jedrska elektrarna, ki uporablja savsko vodo za hlajenje.

Mladi želijo čimprej dobiti odgovore na vprašanje, če se s segrevanjem Save slabšajo razmere za življenje v reki in če se savska voda segreva nad dovoljeno mejo ali ne, saj imajo celo strokovnjaki o tem različna mnenja.

Nad zrakom v občini za sedaj ni bilo veliko pritožb, ker ni industrije, toda onesnažen zrak prinaša vzdolž Save veter iz Celuloze in nič novega ni, če kdo

• Na današnji konferenci bodo mladi ponovno sprožili vprašanje, kdaj bo rešeno odlagališče jedrskih odpadkov. Do konca minulega leta so zagotavljali, da bodo možne lokacije znane, vendar odgovorov še ni, čeprav je po informaciji na ljubljanski televiziji na začasnem odlagališču pri nuklearni možno odlaganje samo dve leti. Prostora za večje količine nimajo. Nadalje mlade zanima, kaj bo z izrabljenim jedrskim gorivom, ki ga zdaj prav tako skladiščijo v NEK.

navsezgodaj zjutraj pove, da zunaj diši po praženi kavi. Tovarna papirja spušča v zrak velike količine žveplovega dioksida, ki ga občinske meje ne zadržijo. Hudo nevarnost za Brežice, ne le za Krško, predstavljajo tudi ogromne količine klorida, ki bi ob nesreči lahko zastropile zrak.

J. T.

NA ČATEŽU BO TRGOVSKI CENTER

ČATEŽ OB SAVI — Kaže, da se bodo načrti za gradnjo sodobnega trgovskega središča Lesnine le uresničili. To je priložnost za ponudbo najboljšega, kar premore slovensko in posavsko gospodarstvo, od industrije do kmetijstva in turizma. Nosilka investicije je ljubljanska Lesnina, ki bo povabila zraven najuglednejše delovne organizacije. Trgovsko središče bo zraslo v neposredni bližini Term in ga bodo gradili kot spremljajoči objekt avto ceste. Lega je izredno ugodna, saj je tik zraven obiskovalcem na voljo bogata gostinska in turistična ponudba, vključno z bazeni in posodobljenim kampom najvišje kategorije.

Mladina v boju za oblast

I. Novak — Jerele in C. Bahč še na čelu krške ZSMS

KRŠKO — Pretekli četrtek je bila tu programsko volina seja občinske konference SZDL Krško. Mladi, ki so se tokrat na taki seji sestali že drugič, niso imeli kritičnih pripomb na delovanje konference v preteklem obdobju, zato pa so tembolj razpravljali o sedanjem družbenopolitičnem trenutku. Zavzeli so se za to, da si mladinska organizacija izbori prostor za boj za oblast pa tudi za spremembe volilnega sistema. Na neposrednih volitvah naj bi mladi nastopili z lastnim programom. Mladinska organizacija namerava s svojim delom razširiti krog tistih, ki imajo interes za delo v ZSMS, in zanje zagotoviti tudi možnosti, da bodo te interese uresničevali. Vendar mladi čutijo v svojem de-

lovanju nekatere pomanjkljivosti, predvsem jim manjka znanja in spretnosti za politično delovanje. Zato naj bi v okviru občinske organizacije ZSMS poskrbeli za take vrste seminarjev, kjer bi mladi pridobivali ta znanja. Hkrati so menili, da so osnovne organizacije večkrat prepuščene same sebi, zato so predlagali, naj bi pri OK ZSMS delovala neke vrste svetovalna služba, ki bi mladim stala ob strani tudi pri razreševanju nekaterih čisto življenjskih vprašanj.

Na seji so opravili volitve in za naslednji mandat spet izvolili Ido Novak — Jerele za predsednico ter Cveta Bahča za sekretarja OK ZSMS.

J. S.

Pri cestah prehitevajo zapisane roke

GLOBOKO — V krajevni skupnosti, kjer so prebivalci izpeljali že veliko skupnih načrtov, so letos svoj krajevni praznik 20. marec počastili še drugače kot običajno.

»Izdali smo prvo številko Informatorja, ki ga je uredil Franc Kene. Glasilo bo izhajalo občasno, a pos-

Vinko Kranjčič

topoma naj bi postalo redna oblika obveščanja krajanov o dogajanju v krajevni skupnosti. Prek Informatorja se bomo bolje spoznali.« je v soboto pred osrednjim svečanostjo v počastitev praznika izjavil predsednik sveta KS Vinko Kranjčič.

»V referendurnem programu dajemo prednost posodabljanju krajevnih cest.« je nadaljeval. »Decembra smo se na referendumu že tretjič izrekli za samoprispevek, s katerim bomo v prvih štirih letih urejali ceste, v letu 1993 pa bo prišla na vrsto obnova prosvetnega doma. Letos bomo izpeljali dodatni program, ker nam Zavarovalna skupnost Triglav pomaga s kreditom. Roko so nam ponudile tudi druge delovne organizacije, predvsem Rudnik Globoko, zato bomo morali krajani pohiteti tudi s svojimi delovnimi obveznostmi pri zemeljskih delih za asfaltiranje cest. Cestno podjetje Novo mesto nam zagotavlja asfalt po ugodni ceni, če mu bomo spri oziroma vnaprej nakazovali tekoči priliv samoprispevka.«

Predsednik Kranjčič je omenil, da so s samoprispevkom doslej adaptirali in opremili domačo osnovno šolo, kar je za njihovo območje velika pridobitev. V minulih treh letih so plačevali samoprispevek samo vaščani Slopnega, da so si pripeljali nekaj napredka in dohletli druge kraje.

J. T.

Sindikati potrebni preнове

O prekinitvah dela in izsiljenih sestankih

BREŽICE — Časi, ko so sindikati v glavnem skrbeli le za pocieni ozimnice in izlete, so minili. K temu niso prispevale iluzije o vlogi sindikatov, zapisane v njihovem statutu in drugih dokumentih, temveč neprizanesljiva stvarnost, ki je delavce krepko udarila po žepih.

V obdobju od marca 1988 do marca 1989 so se sindikati v brežički občini spoprijemali zlasti z dvema težavama. Prvo izmed njih so predstavljale prekinitve dela, izsiljeni sestanki in ostale motnje v samoupravni odnosih. V omenjenem obdobju so zabeležili pet krajših prekinitv dela in sedem izsiljenih sestankov. Večini teh dogodkov je bilo skupno nezadovoljstvo z osebnimi dohodki.

Naslednji problem sindikalnih organizacij so bile statusne spremembe delovnih organizacij. Več kot jasno je postalo, da bodo tozgodovne občine, kakršne so Brežice, za marsikaj prikrajšane. Kot prvo, o investicijah in o usodi obratov ne bodo več odločali v občini, ampak v matični organizaciji. Druga kočljiva stvar je, da se bo vsaj po nekaterih ocenah, poslej okrog 50 odstotkov denarja odlivalo drugam.

Ker uspeh podjetja ni odvisen samo od notranje organizacije, ampak tudi od razmer v celotnem gospodarstvu, se na raznih delavčev klubov spremembam kopičijo iz dneva v dan večji problemi. Sindikati jim z organizacijo in načinom delovanja, kakršno so pokazali do sedaj, ne bodo kos. Na to kaže tudi dejstvo, da je na rednih posvetih s predstavniki osnovnih organizacij vedno manjša udeležba, po drugi strani pa se na občinskem svetu pojavlja vedno več posameznikov s konkretnimi težavami. Zaostrene razmere zahtevajo temeljitejšo zaščito delavcev in tako organizacijo, ki bo zares delavska. Zato ideje o prenovi sindikatov niso iz trte izvite. Vprašanje pa je, ali je obstoječa organizacija sploh mogoče res prenoviti. Ali ne bodo to le lepotni popravki?

B. D.

USTANOVLJENO PD VIDEM

KRŠKO — Pretekli petek je bilo v Krškem ustanovljeno planinsko društvo Videm, ustanovnega občnega zbora pa se je udeležilo 100 udeležencev in 77 izmed njih se je že včlanilo v novo društvo. To je 175. planinsko društvo v Sloveniji, predsednik novega planinskega društva pa je Vinko Novak. Ob nastanku so društvu izrazili najboljše želje predstavniki sosednjih planinskih društev ter predstavnik Planinske zveze Slovenije.

PLESNI TEČAJI SE ZAČENJAJO

KRŠKO — Plesni studio Krško bo v torek in četrtek, 28. oz. 30. marca, spet vpoisoval v začetne in nadaljevalne plesne tečaje za najmlajše od 4. do 7. leta starosti, za vse razrede osnovnošolcev, jazz plesne tehnike za 7. in 8. razrede, rock in rolla, družabne plesse za 8. razrede, srednješolce in starejše ter v tečaj osnov klasičnega baleta. V tečaje bodo vpoisovali v OŠ dr. Mihaela Rostohar od 16. do 18. ure. Že sedaj pa se lahko interesi prijavijo v celoletni program Plesnega studia Krško, ki se je začel z novim šolskim letom.

J. S.

Zgubljena zemlja naj bo draga

Najboljša izgubljena kmetijska obdelovalna zemlja ovrednotena za četrtno nalozbe? Sevniška zemljiška skupnost pozorna ob prihodu elektrarn

SEVNICA — Varstvo kmetijskih zemljišč mora biti dolgoročno, strateško opredeljeno. In če bomo z zemljo še naprej ravnali mačehovsko, bomo lahko že po jutrišnjem ne le žejni vinca rujnega, ampak tudi lačni kruha belega. Bomo pa tudi brez zdrave pitne vode.

Zaradi vsega tega mora imeti zemlja ustrezno vrednost. Pri sevniški občinski kmetijski zemljiški skupnosti menijo, da se je treba odločno zoperstaviti pri nas že kar uveljavljenim ocenam, da pomeni strošek za pridobitev zemljišča približno poldrug odstotek neke nalozbe. Zavoljo tega je pač ekonomsko upravičen sleherni poseg na obdelovalni kmetijski zemljišča, investitorji pa nimajo nikakršnega ekonomskega interesa, da bi poiskali takšne lokacije in tehnološke rešitve, ki bi upoštevale varstvo kmetijske zemlje. V razvitem kapitalizmu so kmetijsko zemljo tako prevrednotili, da dosega cena zemljišča 40 odstotkov investicijske vrednosti objekta!

S predvideno izgradnjo spodnjesevske verige elektrarn seveda tudi v sevniški občini ne bi radi več izgubili, kakor pridobili. S predvidenimi HE Vrhovo, HE Bošnjak in HE Blanca, ki neposredno posegajo in vplivajo zlasti na kmetijsko pridelavo v sevniški občini,

ni, bi Sevnščani radi že iztržili vse, kar predvidevajo ukrepi za vsaj nespremen-

Slavko Zakšek, predsednik skupščine sevniške kmetijske zemljiške skupnosti

P. PERC

VSAKEMU LAHKO POGLEDAJO V OČI

BREŽICE — Referendurni program za preplastitev občinskih cest, zgrajenih s samoprispevkom v prejšnjem obdobju, bo letos izpeljan do zadnjega metra. Dosedanja dela so opravljena 110-odstotno, se radi pohvalijo tisti, ki so odgovorni za izpeljavo celotnega programa. Vsakemu lahko pogledajo v oči, ker ni nobenih zamud in ker so vsi odseki prišli pravočasno na vrsto. Za tako vestno izpeljavo program se imajo zahvaliti izvajalcu in temu, da so Cestnemu podjetju polovico računov plačali z gramozom. Sodelovanje med SKIS, Komunalnim podjetjem in cestarji je bilo izredno dobro, pa tudi občani so povsod pokazali vso pripravljenost.

Dobro izpeljano delo vzbuja upanje, da se bodo ljudje zdaj laže odločili za nov referendum, za nov samoprispevek z novim letom, še prej pa bodo v občini temeljito razmislili, za kakšne namene bi ga razpisali.

OBČNI ZBOR AMD SEVNICA

SEVNICA — Avto-moto društvo Sevnica, ki šteje okrog 600 članov, vabi v soboto, 25. marca, ob 17. uri na občni zbor društva v prostorih AMD. Na zboru bodo izvolili tudi novo vodstvo in organe društva.

Žagamo si vejo

Klub za varstvo narave pri PD Lisca nas opozarja

SEVNICA — Kdo je kriv, da nam manjka pitne vode, da nimamo bistrih potokov in rek? Kdo je kriv, da vdihavamo zrak, poln strupenih plinov? Kdo je kriv, da nam umirajo gozdovi? Kdo je kriv, da nimamo več naravnega ravnotežja v naravi?

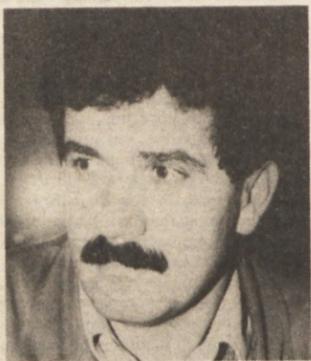
To so vprašanja, ki bi si jih moral vsakdo pogosteje zastavljati, kajti

• Pri PD Lisca Sevnica-Krško so letos ponovno organizirali gorsko stražo. Klub za varstvo narave pa bo letos ponovno začel postopek, da bi območje Veliko Kozje, Lovrenc in Lisca primerno zakonsko zaščitili za naše znanee.

potem bi ljudje s premalo domišljelnimi in strovimi posegi v okolje verjetno vsaj odlašali, saj bi se zavredeli, da si sami vse hitreje in vse bolj vztrajno kopljejo grob. Tako razmišljajo in opozarjajo že lep čas tudi v Klubu za varstvo narave pri PD Lisca Sevnica-Krško. Člani tega kluba sodelujejo pri izobraževalnih akcijah, ki so lani potekale pretežno v okviru društva, delno pa tudi v sklopu dela občinske mladinske organizacije v Sevnici. Večino svojega poslanstva pa opravlja klub na vsakem izletu oziroma sprehodu v naravo s čuvanjem ekosistemov.

Če vemo, da ima PD Lisca 1.061 članov, s planskimi skupinami v Kovinarski in Celulozi Krško, v Jutrjanji in osnovni šoli Savo Kladnič Sevnica pa na boštanjski šoli, v Krnelju in osnovni šoli Savinjski potok v Sevnici, in s planinsko sekcijo pri sevniškem društvu upokojevencev zajeto dokaj pisano populacijo, lahko pričakujemo ekološko vse bolj osveščene poteze in obnašanje tudi tistih (ne)odgovornih ljudi, ki jih je val gibanja za ohranitev zdravega okolja šele opljusnil. Prepričevanje že prepričanih ni potrebno, gotovo pa je koristno, da planinski in mladinski vodniki PD Lisca lani na 99 izletih, akcijah in pohodih z blizu 2400 udeleženci niso zanemarili vzgojne, ekološke vsebine.

P. P.

Marjan Špes, predsednik konference OO ZS v TCP Videm

razdiralni moči, je čas, da sindikat stopi na samostojno pot. To pa seveda ni nič novega, saj v Sloveniji že dalj časa govorimo o prenovi sindikata. A razprav in sprejemanja programov imamo vsi čez glavo dovolj, posledica tega pa je, da je med nami še veliko brezvoljnosti in čakanja, da bo težave premagal kdo drug. Sindikat mora v teh razmerah prevzeti dejavnejšo vlogo, predvsem pa mora prisluhniti delavskim zahtevam,« meni Špes. Nadalje misli, da se tega zavajajo domala vsi delavci v TCP Videm, kjer pa so prisotni tudi različni interesi in gledanja in je naloga konference, da vse te različnosti uskladi. »Končno imamo vsi skupaj en sam cilj. Hočemo postati sindikat, ki bo zaradi članstva, in ne podaljšana roka partije. Glavna naloga sindikata pa je, da varuje in zastopa ekonomske in socialne interese delavcev. Ta preobrat v delovanju

Sevniški paberki

ŠE: INDOKTRINACIJA (DL 16. MARCA) — Klicala je soproga enega najboljših jugoslovanskih novinarjev (kadar je treba občestvu v bratskih republikah, posebej pa v Srbiji, zažugati s »slovenskim sindromom«) Krste Bjeliča. Tovarišica A. B., ki živi v neposredni bližini tovarne Jutrjanke, kjer tudi dela. Se je pozanimala, kdo je pisal prejšnje Sevniške paberke, o katerih so se prej seznanili sorodniki v Beli krajini, kot pa ona in soproga Krle, kakor ljubkovalno kličejo Bjeliča, žal, redki prijatelji. A. B. je pojasnila, da so Bjeličevi jugoslovanska družina in da so njihova vrata odprta vsem. Ne računamo, zakaj bi se kdo lahko razburjal. TB prispevek novepočenega novinarja TB Beograd Krleta o Jutrjanji ni bil na sporedu v soboto, ampak šele v nedeljo v 3. dnevniku, saj vendar tega ni mogoče vedeti iz oz. napovedovati. (Pripomba uredništva: v zvezi s tem smo prejeli obširen odgovor Krste Bjeliča, ki ga bomo objavili v prihodnji številki)

FRANŠIZING — Iz ust uglednega slovenskega gospodarstvenika smo zadnjič slišali, da pri nas skoraj ne poznamo franšizinga, to je pojava, da družbeni kapital zasebnemu posojajo, da daje v najem določena osnovna sredstva, stroje ali prostoro. Zamek franšizinga pa poznajo v Sevnici, kjer hotel Ajdovec za precej milijončkov na bivšem gnelšču in malo manj bivšem plesišču oz. delu restavracije uporablja igralne avtomate oz. biljard krškega obrtnika Čerčelca.

STOPNICE — Nove stopnice med Krulejevo in Kladničovo hišo na Glavnem trgu v Sevnici so že pošokodovane. Tega je kriv neki mučenik, ki je na 40 mučenikov dan v alkoholnem stanju poglodal svojega jeklenega konjčka navzdol po ličnem, s klinkerjem obdanem stopnišču.

Pesmi o štirih potepuhih

Osmo knjiga čabranskega pesnika Zlatka Pochobradskega — Pesnik bo raziskal izvor Petra Klepca

OSILNICA — Zlatko Pochobradsky, pesnik iz Čabra, je dobro znan tudi v Osilniški dolini. Osilničanom se je že nekajkrat predstavil, in to ne le kot pesnik, ampak tudi kot izdelovalec raznih ročnih del (makramejev). Še posebno je zanimiv zato, ker piše tudi pesmi v narečju teh krajev, narečju, ki ga govorijo podobno na slovenskem in hrvaškem bregu Kolpe in Čabranke. Doslej so izšle že tri njegove zbirke pesmi v narečju, nadaljnje štiri pa v srbohrvaščini; zadnja, »Silazak Orfeja« (»Sestop Orfeja«), je izšla leta 1987. V tisku je že njegova osma knjiga »Bajka o štirih potepuhih«.

V tej pesniški zbirki je Pochobradsky upodobil štiri letne čase kot štiri osebe: pomlad-nevsta, poletje-princ, jesen-babica in zima-dedek. Nevsta in princ bi se rada poročila, a ne moreta in ne moreta skupaj, ker se nikoli ne moreta ujeti.

Zlatko Pochobradsky, ki zdaj ni več samo profesor srbohrvaščine, ampak tudi ravnatelj osnovne šole v Čabru, je v dosedanjih delih zelo občuteno opisal ljudi s tega siromašnega dela Čabranske doline, pa naj bo s slovenske ali hrvaške strani. Med značilna njegova dela sodi tudi poema oziroma legenda o 26 zmrazjenih partizanih. (O tem res-

ničnem medvojnem dogodku smo poročali tudi v našem listu, zgodil pa se je v sedanji hrvaški občini Delnice).

Pesnik pa gotovo še ni rekel zadnje besede. Dela sama kažejo, da še vedno zori in lahko od njega še veliko pričakujemo. Tudi zato,

Zlatko Pochobradsky

ker je še dokaj mlad, prav te dni, 5. marca, je dopolnil 43 let.

Zanimivo pa je tudi, da je pred kratkim przel nalogo, da bo temeljito raziskal slovensko-hrvaškega ljudskega junaka Petra Klepca. Ta junak naj bi bil doma iz Malega Luga, vasice blizu Gerova, kjer je bil rojen Pochobradsky.

J. PRIMC

»Brez žara v nas bi bilo vse na tleh«

Vsa ljubiteljska kultura v črnomaljski občini ima na voljo komaj toliko denarja kot v bogatejših občinah posamezna društva — Prihodnost je v izobraževanju — Novi predsednik ZKO v Črnomlju je Mirko Čadonič

ČRNOMELJ — Če ima ZKO za celotno dejavnost komaj toliko denarja, kolikor ga dobi v razvitejši občini posamezno kulturno društvo, potem kdove kakšnega razcveta ljubiteljske kulture res ni moč pričakovati, je bilo slišati na petkovi programsko-volilni konferenci občinske ZKO v Črnomlju. Navedli so tudi razlog, zakaj kulturna skupnost ne da ZKO več. Zato, so zvedeli delegati, ker ne more, saj zbira denar za kulturo po najnižji prispevni stopnji v Sloveniji — le po 0,29 odst. od bruto osebnih dohodkov.

Lani je dobila ZKO od kulturne skupnosti okoli 39,5 milijona dinarjev. S to vsoto je morala preživljati poleg sebe še vsa kulturna društva in skupine, ki delujejo v občini, nekaj pa je moralo ostati še za vzdrževanje kulturnih domov. Kolikšen zalogaj je dobil vsak od upnikov, si ni težko predstavljati, v

glavem pa deleži niso bili večji kot pest drobiža. Zato je povsem naraven sklep, da od tega denarja ljubiteljska kultura v črnomaljski občini ni mogla živeti. »Če ne bi bilo v vseh nas, ki delamo v kul-

• Na petkovi konferenci so za novega predsednika črnomaljske ZKO izvolili Mirka Čadoniča, podpredsednik je Darko Kočevar, Ksenija Khalil pa tajnica. V izvršnem odboru so še: Anton Planinc, Drago Vlašič, Milan Golobčič in Jože Kajin.

turnih društvih in posameznih skupinah, še toliko pristnega kulturnega žara, bi bilo vse na tleh. Na ta žar pa bomo morali — spričo tolikšnih zagat in še posebej zaradi pomanjkanja denarja — opreti tudi svoje bodo delovanje,« je menil Jože Cesar, dosedanji predsednik črnomaljske ZKO.

Prav s tem žarom so v črnomaljski občini do zdaj toliko naredili, da se je temu čudil tudi Tone Štefanec, ki se je petkove konference v Črnomlju udeležil kot predstavnik ZKO Slovenije. Menil je, da je ta občina glede na razmere, v kakršnih deluje v njej ljubiteljska

kultura in uspehe, ki jih dosegajo, lahko zglede drugim. Še posebej pa je pohvalil črnomaljsko ZKO za to, da je začela sistematično izobraževati in usposablja ljudi za vodenje kulturnih skupin. Priporočil je tudi, naj se ta ZKO takoj vključi v regijski strokovno-svetovalni center, brž ko ga bodo ustanovili v Novem mestu.

Koliko denarja bo imela ZKO na voljo letos, še ni znano, vendar pa po besedah Ksenije Khalil tudi tokrat slabo kaže. Kljub kroničnemu pomanjkanju denarja si bodo prizadevali zaposliti poklicnega tajnika ZKO. Črnomaljska ZKO je ena od štirih ZKO v Sloveniji, ki nimajo poklicnih tajnikov, kot je povedal Tone Štefanec, pa izkušnje kažejo, da kulturna dejavnost v teh občinah šepa v glavem zato, ker tajnikov ZKO niso profesionalizirali. Tajnik ZKO namreč ni birokratska moč, ki udarja žig na uradne dopise, temveč vse kaj drugega. Je animator, organizator kulturnega življenja, kot tak pa mora biti nenehno navzoč tam, kjer se kultura začne — v društvih in skupinah.

I. ZORAN

Združenje živi

Folkloristi dajejo prednost izobraževanju — Revija letos v Mokronogu

KRŠKO — Združenje folklornih skupin Posavja in Dolenjske deluje zdaj že tretje leto. Ustanovili so ga zato, da bi povežali posamezne skupine na tem območju, ki so prej delovale razkropljeno in so se s številnimi težavami sprijemale same. V združenju deluje trenutno šest folklornih skupin: Kres iz Novega mesta, folklorna skupina iz Mokronoga, s Senovega, iz Artič, Pišec in folklorna skupina Orlica-Agroservis iz Brežic.

Na zadnjem sestanku izvršnega odbora združenja, ki je bil pretekli teden, so pregledali svoje delo v minuli sezoni. Čeprav je potekalo z začetniškimi koraki, so ugotovili, da je taka povezava vendarle potrebna in tudi koristna. Od nalog za sezono 1989 — 1990 so dali prednost izobraževanju in usposabljanju folkloristov ter njihovih mentorjev. V posameznih skupinah bodo organizirali strokovne seminarje, ki se jih bodo udeležili tudi predstavniki ostalih skupin. S pomočjo občinskih ZKO bodo pripravili tudi seminarje za vodje otroških skupin, na katere bodo poskusili zlasti privabiti učiteljice nižjih razredov in vzgojiteljice.

Na sestanku so se dogovorili še o vsakoletni reviji folklornih skupin Dolenjske in Posavja, ki naj bi bila letos v Mokronogu, ter o nekaterih drugih skupnih akcijah.

B. D.

RAZSTAVA V GLOBOKEM

GLOBOKO — V nedeljo so v osnovni šoli zaprli tridnevno likovno razstavo rojakinje Jožice Komadina, roj. Živič. Z njo so počastili krajevni praznik. Komadinova je članica ljubljanskih Samorastnikov, kjer je obiskovala tudi likovno šolo. V domačem kraju je razstavila 18 olj in 23 skulptur iz žgane glinice. Prve spodbude za likovno oblikovanje je dobila v partizanih kot borka.

Plesali ob Gardskem jezeru

Srečanje kmečkih parov iz dežel skupnosti Alpe-Jadran je popestrila tudi artiška folklor

GARDA, ITALIJA — V okviru mednarodnega kmetijskega sejma v Veroni je od 16. do 18. marca potekalo tudi četrto srečanje kmečkih parov iz dežel, članic skupnosti Alpe-Jadran. Osrednji dogodek srečanja je bil kongres na temo »Vključevanje mladih v industrijsko kmetijske kombinat«, ki

se je odvijal v Gardi. Prvi kongresni dan so udeleženci zaključili z zabavnim večerom, v okviru katerega so spoznali folklorno izročilo iz dežel, članic skupnosti. Slovenske običaje in plesne so letos predstavili člani folklorne skupine prosvetnega društva »Oton Zupančič« iz Artič.

Gostovanja v Gardi se je udeležilo šest parov najprizadenejših plesalcev te skupine in njihov harmonikar Miran Srpič. Skupina sicer ne predstavlja izvirnih plesov iz svojega domačega kraja, saj niso zapisani in ohranjeni, vendar pa uspešno prikazuje plesne in običaje iz Bele krajine, Gorenjske, Slavonije in Štajerske. V Gardi so zaplesali dva spleta gorenjskih in splet štajerskih plesov, za katere so jih gledalci nagradili z burinaplavzom.

B. D.

Boljši časi za literate?

V Črnomlju snujejo literarni klub — Podpora ZKO

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini je dolgo gospodovalo nekakšno nepisano, a skrajno nerazumljivo, zato pa tembolj žalostno pravilo, da je bil tisti kraj, ki se je začel ukvarjati z literarnim pisanjem, je vnaprej obojen na anonimnost. Skoraj nikakršnih možnosti ni imel, da bi se z delom javno predstavil, saj ni bilo niti literarnih večerov, da o čem drugem niti ne govorimo. V takšnih nesposobnih razmerah, ki jih je poslabševalo še dejstvo, da je bila literarna dejavnost celo pri ZKO kot njeni domicilni organizaciji obravnavana zgolj dolžnostno, ne pa s praviim zanimanjem, je prenekateri piščoči Belokranjec iz te občine odložil pero.

Več posluša za to, s čim se ukvarjajo občani, je ZKO pokazala v zadnjem desetletju. Sredi osemdesetih let je bilo v njenem programu moč prebrati, da bo domačim avtorjem pomagala izdati njihova dela. To je bil velik korak naprej v prizadevanju ZKO, da pomaga na noge literarni dejavnosti, vendar se je kmalu pokazalo, da je tak načrt še neostvarljiv, ker ni bilo denarja za založništvo, pa tudi za natis ponujena bera je bila kvalitetno prešibka. Tej nameri se kasneje niso odrekli in še vedno upajo, da bodo kdaj lahko izdali kaj izpod

domačih peres, pomembneje pa je, da so literatom dali možnost, da se vključujejo v strokovno organizirano območna srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov v Vinici. Ugotavljajo, da se na razpis za ta srečanja vsako leto odzove več piščočih iz črnomaljske občine, predvsem mladih.

Pišoči iz te občine pa se zavedajo, da bodo lahko kaj dosegli in bodo v občini bolj upoštevani, če bodo organizirano delovali. V načrtu imajo ustanovitev literarnega kluba, saj jih je že toliko, da bi klub vsaj po številu včlanjenih lahko dobro deloval. Kdaj ga bodo ustanovili, je zaenkrat še težko reči, vendar imajo literati pri tem načrtu veliko podporo ZKO, ki je ustanovitev literarnega kluba vnesla tudi v svoj program. Vsekakor lahko posledj tudi v črnomaljski občini pričakujemo več literarnih večerov in drugih oblik z literarno dejavnostjo povezanega kulturnega življenja.

I. ZORAN

SCAPINOVE ZVIJAČE NA VISOKI RAVNI — Že lep čas na sevniških odskih deskah ni nastopila kakšna amaterska gledališka skupina, ki bi tudi pri zahtevnejšem občinstvu zapustila tako dober vtis, kakor je to uspelo sevniškemu Odru mladih pretekli petek s premiero Molierove komedije Scapinove zvijače. Režiserja Petra Žuraja je v igri 10-članskega ansambla sicer nekoliko motilo nihanje dinamičnega izraza celotne predstave. Toda vsaj s takšno ponovitvijo predstave v petek v Sevnici in na gostovanjih Sevnicičanov gotovo lahko pričakujemo zelo dober sprejem pri občinstvu. Na sliki: posnetek s petkove premiere. (Foto: P. Perc)

Več kot solidna ljubiteljska igra

Minuli četrtek so prečenski gledališčniki nastopili z Mikelnovo komedijo Afera mandragol v novomeškem Domu JLA in poželi aplavz obiskovalcev

PREČNA — Gledališka skupina tukajšnjega kulturnega društva se to sezono predstavlja z Mikelnovo komedijo Afera mandragol.

Zgodba sama se ne nanaša na določen kraj ne na določen čas, dežela je neznana, znano je le, da v tej deželi vlada totalitarni režim, diktatura, na čelu katere je general. Okrog njega, ki je tudi v igri glavna oseba, se vse suče, kakor se pač dogaja v vsakem takim režimu. Toda kakor je vsak človek nekje ranljiv, tako ima tudi general v Mikelnovi komediji šibko točko: rad bi dobil otroka, seveda diktatorskega naslednika, vendar pa ga sam ni spo-

soben zaploditi. Na pomoč mu priskočita kipar in njegov kritik, pokvarjenca, ki živita od tega, da ustvarjata veličastne spomenike diktatorjem, mimogrede pa poskrbita, da dobijo njuni diktatorski gospodarji tudi potomce. Pri Machiavelliju izposojena zvijača zahteva, da je plodilec vedno neznanec, v Mikelnovi komediji pa je to eden obeh pretkancev omenjenega »umetniškega« para. Moralnost je pri tem seveda obrobnegega pomena, pomemben je cilj. Ne gre pa prezreti še nekaj, namreč to, da se v pričakovanju velikega »družinskega« dogodka pomehkuži še tak trdovraten dikta-

torski general, to pa je seveda priložnost za spletke s ciljem, da eno diktaturo zamenja druga. Takšna zgodba, tudi Mikelnova, zato nima nikoli pravega konca, saj je vsak konec obnem začetek nečesa novega in morebiti še bolj mračnega.

Takšna je torej igra, s katero prečenski gledališčniki ta čas nastopajo na dolenjskih in posavskih odrih, na teh gostovanjih pa doživljajo tu večji, tam manjši aplavz. Doživljajo prav tako kot druge ljubiteljske skupine, da jih v nekem kraju sprejme

I. ZORAN

ŠENTJERNEJČANI GOSTOVALI V KOSTANJEVICI

KOSTANJEVICA — Preteklo soboto sta turistično društvo Kostanjevica in krajevna skupnost organizirala koncert Igramo in pojemo za soseda, na katerem sta se Kostanjevčanom predstavila Pihalni orkester Iskre in Šentjernejski oktet. Z ubranim petjem in muziciranjem so Šentjernejski pripravili Kostanjevčanom prijeten kulturni večer, posebne zasluge za ta koncert pa sta imela dirigent godbe na pihala Bratislav Roguljič in predsednik Janez Selak. Ta koncert je samo uvod v bodoče trajno srečevanje kulturnih skupin iz obeh krajevnih skupnosti, začetek pa je bil tudi obetaven. Na koncert je prišlo 120 Kostanjevčanov, ki so se gostom iz Šentjerneja oddolžili s knjižnimi darili. Koncert so finančno podprli SOP-tozjd Ikon, Novoles-obrat Lipa in gostilna Žolnir.

JOCO, ŽIVA KOTORSKA ZNAMENITOST

Delfin Joco se je spoprijateljil s Carolo in Lidio. Obe sta prišli v Jugoslavijo, da bi preučevali njegovo nenavadno obnašanje in navezanost na Boko Kotorsko. Carola je bila lansko jesen že tretjič pri nas, Jocove skrivnosti pa še ne more pojasniti.

Igrivi Joco je počenjal prave vragolije okoli čolna, v katerem sta bili njegovi prijatelji. A ko maha z repom, je pazljiv: če bi z njim zares udaril, bi se za tistega, ki bi udarec prejel, končalo bolj slabo.

Letošnje jesen bo minilo deset let od katastrofalnega potresa, ki je hudo prizadel Črnogorsko primorje. Starodavna mesta, kot sta Budva in Kotor, so strahovite notranje sile našega planeta tako temeljito razmajale, da so morali mestna jedra popolnoma izprazniti, prebivalstvo pa začasno naseliti v montažnih in drugih hišah, ki so ob veliki pomoči iz vse države in tudi tujine zrasle na obrobju teh krajev. Nato so se lotili popotresne obnove, ki je temeljita in premišljena, saj ne obnavljajo samo porušenega, temveč gradijo tudi novo. Potres, kakor je sam po sebi nesreča, ima vsaj to dobro plat, da omogoči celotno obnovo, kar pomeni tudi zgraditev infrastrukture ter ostalega, česar se v normalnih razmerah v črnogorskih obmorskih mestih najbrž še dolgo ne bi lotili v takem obsegu, kot so se po potresu.

STARA MESTNA JEDRA SE NISO ZAŽIVELA

Ko sva na najini poti mimogrede pogledala še v ta slavna mesta, je bil delovni utrip obnove še vedno opazen. Dokončali so sicer glavna dela v starem mestnem jedru Budve in tisočletno mesto odprli za turistični ogled, vendar se življenje še ni vrnilo v ozke ulice, v obnovljene in nove lokale. Po praznih ulicah je še slišati cviljenje samokolnice, tu in tam se na dvoriščih še zavrti mešalec za beton; ljudje pač nadaljujejo notranja dela. Mestno jedro samo pa tudi še ni zaživelo z nekdanjim utripom.

Slikoviti Kotor, ki se stika med morjem in strmimi kamnitimi pobočji, se še počasneje prebuja iz potresa. V starem mestnem jedru je še zdaj videti gradbene odre v nekaterih ulicah in okoli zgodovinskih spomenikov. Mesto samo deluje bolj kot kakšno fantomsko mesto, saj v mnogih hišah še vedno ni njenih prejšnjih prebivalcev, nekatere stavbe so obnovljene le na zunaj, medtem ko je notranjost prazna, brez stropov in stopnišč, tako da je stavba videti le kot nekakšna kulisa.

»Prav hitro pa ne,« sva si mislila, ko sva tavalala po kotorskih praznih ulicah. Če bi na osrednjem trgu ne potekalo snemanje nekega filma, ki je pritegnilo nekaj radovednežev, bi bilo mestno jedro najbrž popolnoma prazno. Turistov skoraj ni bilo, je pač nastopila posezona, domačini pa znotraj starega obzidja v glavnem še ne prebivajo.

Pogovori z naključnimi ljudmi, ki sva jih povprašala to in ono, so pokazali, da se tudi Kotoranom oziroma Bokeljanom, kot se sami raje imenujejo, zdi, da obnova poteka počasi, da jo neko zavira, da obnovitelji ne želijo, da bi se stari stanovanjci vrnili v mesto, in podobno. Zaradi vseh teh sumov so lani v mesto poklicali mednarodno komisijo Unesca, ki je po ogledu del sporočila, da dela potekajo v redu in da v nekaterih primerih celo potekajo hitreje, kot so pričakovali.

Res pa je, da se je obnova starega mestnega jedra začela pozno, šele pred tremi leti. Za tako dolgo odlaganje je kriva, če v tem primeru lahko uporabimo to besedo, zahtevna priprava in natančnost delavcev kotorskega zavoda za spomeniško varstvo, ki so morali temeljito preiskati vse za obnovo predvidene objekte. Pri tem so odkrili nekaj arheoloških novosti, kar je priprave še nekoliko zavleklo. Izkušnje, ki so si jih pri tem delu pridobili, cenijo tudi drugje, saj so delavce kotorskega zavoda povabili k sodelovanju pri obnovi slovitega Hilandara v Grčiji.

Ker po domovini krožijo vesti o zlorabah denarja, namenjenega obnovi (spomnimo se samo ulcin-

skih afer), je vsekakor lepo slišati, da v Kotoru denar za obnovo gospodarno uporabljajo. Konec koncev pa denarja za obnovo mesta ne jemljejo samo iz potresnega sklada, marveč ga zbirajo tudi s samopriskrbovkom in iz občinskih skladov.

JOCO — NAJSLAVNEJŠI KOTORAN

»Vsa ta obnova in dogajanje okoli nje nista kaj posebno zanimiva,« nama je namignil natak v restavraciji, kjer sva se okrepčala. »Videti morata našega Joca. On je najslavnejši Kotoran! Zaradi njega pride v naše mesto več turistov kot zaradi cerkve sv. Tripuna ali starega obzidja.«

No, hitro sva zvedela, da Joco ni noben slaven zgodovinski spomenik, marveč le delfin, ki si je izbral zaliv ob Kotoru za svoj dom.

V Boko Kotorsko je prišel pred kakimi štirimi leti s svojo družino. Ko sta starša odšla, se mladi delfin ni mogel ločiti od Boke Kotorske in je ostal. Kaj je žival nagnilo k temu dejanju, ostaja skrivnost, ki je najbrž ne bo nihče nikoli razrešil.

Delfini so sploh v mnogočem zelo skrivnostna bitja. Raziskovalci so odkrili marsikaj zanimivega in presenetljivega v teh živalih, med drugim njihovo izredno visoko inteligenco in izjemno prilagojenost okolju, v katerem živijo. V oceanarijih so delfine naučili vseh mogočih opravil, ki zahtevajo določeno stopnjo razumnosti, uče jih pomoči pri ribolovu, celo v nečedne vojaške naloge jih vključujejo tako na Vzhodu kot na Zahodu. Pri teh poskusih in raziskavah prihajajo na dan prav presenetljive stvari, hkrati ko znanost vse bolj spoznava naravo »naših bratov v morju«. Vendar vsa dognanja moderne biologije o delfinih nič ne pomagajo k pojasnitvi Jocove skrivnosti.

Joco je v Kotor prinesel veselje in jezo. Izredno rad ima otroke, igra se z njimi, plava med njimi, jih spremlja, ko čolnarijo po zalivu, in prihiti s svojih potepanj in z lova za hrano, kadar ga prično klicati. Kličejo pa ga tako, da z vesli potrkavajo po boku čolna. Danes ni otroka v Kotoru, ki ne bi vsaj pobožal Joca, večina pa se z njim igra v vodi, kot bi bil kakšen domači kuža. Vzljubili so ga tudi drugi prebivalci Kotora, že zaradi otrok. In nazadnje so se morali z Jocom sprizniti tudi tisti, ki so bili sprva jezni nanj — ribiči.

Generalni direktor kotorske ribiške organizacije Napredak Slobodan Guberinič nama je prikazal ribiško plat Jocovega bivanja v Kotoru: »Delfin požre vsak dan okrog 150 kilogramov rib, kar ni malo. In ker lovi tu, kjer love tudi mnogi naši ribiči, je delfinova prisotnost seveda kar občutna. K sreči se poleti zadržuje bolj zunaj in tam tudi lovi, medtem ko je zdaj in pozimi zvečine na tem koncu zaliva. Ribiči so bili zelo proti temu, da bi Joco ostal pri nas. Nameralni so ga pregnati ali ubiti, vendar je Joco postal tako priljubljen pri otrocih in drugih, da smo take namene zavrnili. Zdaj je Joco tako in tako zaščiten s posebnim odlokom kotorske občinske skupščine.«

Direktor je zamolčal, da so ribiči svojo jezo pred leti spremenili v dejanja in niso ostali le pri namenihi: leta 1985 so žival harpunirali. Kot je nama povedal Zlatko Jovanović, ki dela v Galjonu, znameniti kotorski restavraciji z morskimi specialitetami, je on sam pobral osti iz ranjenega delfina. No, kasneje so se ribiči izkazali in storjeno napako popravili. Po Jovanovićevem pripovedovanju je Joca napadla velikanska morska želva in bi ga ugonobila, ko bi ribiči ne posegli vmes in želvo pregnali.

IZ NEMČIJE ZARADI DELFINA

Toliko tega sva se nasliščala, da sva se trdno odločila, da ne greva iz Kotora, dokler na lastne oči ne vidiva slavnega delfina. Postavila sva se na stražo na pomolu, kjer se po pripovedovanju ljudi delfin najraje zadržuje, in čakala. Imela sva srečo. Že proti večeru je v zaliv priplul manjši čoln, ob njem pa sva zagledala temnejšo senco, ki je drsela zdaj na tej, zdaj na oni strani čolna. Naenkrat se je pogrnala iznad površine morja. Delfin! Joco je prišel!

V čolnu sta bili ženski, ena v potapljaški opremi, druga v kopalkah. Očitno sta bili zunaj mestnega zaliva in sta se vrnili. Z njima pa je do pomola priplaval tudi slavn kotorski Joco. Privezali sta čoln k obali in se nato še malo ukvarjali z delfinom. Joco se je igrivo potapljal pod čoln, se obračal na hrbet, da sta ga lahko čohali po trebuhu in za prsno plavutjo, potem pa kot blisk hitro šinil ob pomolu do drugega čolna, v katerem so bili otroci in ga klicali s trkanjem vesla po robu. Tudi njim se je pustil božati in čohati. Videti je bilo, kot da jih vabi, naj gredo z njim v globlje morje, da bi se tam igrali. Večkrat je zaplaval stran od pomola in se vračal k čolnom.

Tako se je igral in družil z ljudmi kake pol ure, kot nama bi hotel demonstrirati, kako dobro se razume s svojimi brati na kopnem, nato pa je z nekaj zamahi repa izginil v globinah ter se ni več pokazal.

Toda nisva samo imela srečo, da sva Joca videla in fotografirala, usoda nama je na pot pripeljala tudi verjetno edinega strokovnjaka, ki se z Jocom posebej ukvarja. Ko sva ženskam pomagala zlestiti iz čolna, smo se zapletli v pogovor in starejša ženska v potapljaški obleki se je predstavila kot Carola Hepp, zahodnonemška naravoslovna novinarka, specialista za delfine, svojo prijateljico Lidijo pa je predstavila kot predstavnico mednarodne straže za delfine, posebne organizacije, ki nadzoruje ravnanje z delfini in njihovo izkoriščanje. Najin novinarski naslov se zdaleč ni tako zvoneč, je pa zato avtodom deloval dovolj impresivno, da se je nemška strokovnjakinja zapletla v pogovor.

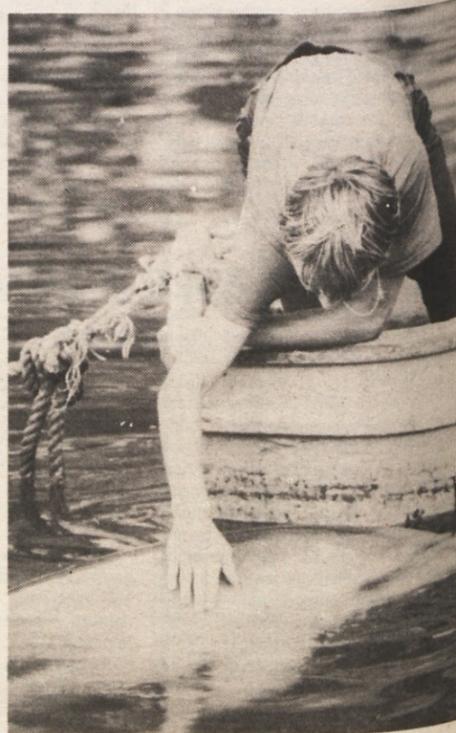
Delfine preučuje že dobrih deset let in s tem namenom potuje po vsem svetu, od Nove Zelandije do Amerike in Škotske. V Jugoslavijo je prišla že tretjič, in to seveda samo zaradi Joca. Letos jo spremlja tudi Lidia, ki se je prav tako navdušila nad kotorskim delfinom. Po njenih podatkih je Joco nekaj zelo redkega med delfini. V vsem svetu so doslej zabeležili le nekaj primerov samotarskih delfinov, saj za te živali velja, da živijo v jatah, ki štejejo od 20 do 30 živali, včasih pa seže njihovo število tudi preko sto.

JOCO PRAVZAPRAV NI JOCO

Kotorjani kot Kotorjani imajo sicer Joca radi, skrbijo zanj in so ga zaščitili kot živo znamenitost občine, vendar se vanj niso kaj dosti poglobljali. Se-le nemška strokovnjakinja nama je izdala skrivnost, da Joco pravzaprav ni Joco, marveč Joca. Gre namreč za samico, in ne samca, kot so vsi prepričani.

Carola nama je podala najbolj natančno Jocovo (naj to ime kar ostane) osebno izkaznico. Delfin je dolg tri metre, je ženskega spola, zelo mlad, njegov rojstni kraj pa je zelo verjetno prav Boka Kotorska.

»Z njim se potapljam zunaj na morju in pri igri ga preučujem. Tako sem njegov spol odkrila po seskih ob zadnjični odprtini, starost pa po zobeh. Prav neverjetno je, kako me žival pozna. Ne samo po vide-

Kotorski otroci so tudi Jocovi prijatelji. Ko ga pokličejo k čolnu, priplava zraven in obmiruje, da ga božajo in čohajo. Le za dihalno odprtino, ki jo ima na vrhu glave, ga ne smejo prijeti.

zu, trden občutek imam, da zazna vse spremembe v meni, od telesnih do duševnih. Ve, kdaj se ne počutim dobro, kdaj sem razpoložena, in temu prilagaja svoj odnos in igro z menoj. Večkrat me je že tiščal pod vodo, kot bi hotel, naj ostanem v njegovem okolju, potem pa me je sam porinil na površje, ko je začutil, da mi zmanjkuje zraka. Kako to ugotovi, ne vem, gotovo je le, da se ne zmoti. Včasih imam celo občutek, da ne opazujem jaz njega, temveč da me on opazuje in preučuje.«

Carola pojasnjuje, da se Joco sicer poigra z vsakim, vendar pa je do »svojih starih prijateljev« vseeno bolj domač in ljubezniv kot do naključnih znancev. Stare prijatelje natančno loči od novih. Ko se je neka skupina italijanskih turistov junačila in so moški skakali v vodo k delfinu, ga objemali in se tako fotografirali, je Joco to nekaj časa trpel, potem pa mu je bilo dovolj. Ko so ga še hoteli objemati, je prvega nadležneža lopolil z repom po hrbtu. To je za delfina storil zelo nežno, a za junaškega turista dovolj močno, da mu je vzelo sapo in so delfina potem le pustili na miru. Če bi ga udaril z vso močjo, ne bi prišel živ iz vode.

Noč je že bila, ko sva zapustila Kotor, prijazni so-govornici in delfina Joco. Kdo ve, kje v svojih rodnih vodah je zaspal na valovih in zasanjal delfinske sanje. Kdo bi vedel, o čem sanja? Morda o ljudeh, njegovih prijateljih, ki žive tam na kopnem in ne vedo, kaj je svoboda, kaj je pravo skladno življenje z okoljem, o ljudeh, ki si zastrupljajo zrak in vodo in si z neumnim početjem kopljejo lastni grob. Morda pa je v temnih vodah razmišljal o tem, kako hudo je, ker ne more ljudem vsega, kar ve, povedati. Kdo bi vedel, o čem sanjajo delfini? Taki, izredni, kot je Joco, pa sploh.

Pod strmimi kamnitimi gorami se stiska starodavni Kotor, z močnim obzidjem opasano mesto. V mestu popotresna obnova se ni končala, ker so obnovitvena dela začeli dokaj pozno.

Slikovito scenarijo starega mestnega jedra Kotora so izkoristili filmarji, ki sc jeseni v Črnogorskem primorju snemali film Inner Mirror (Notranje ogledalo).

Temeljito obnovljeno staro mesto jedro tisočletne Budve, ki jo je potres hudo prizadel, je od lani ponovno odprto za obiske turistov, vendar pa nekdanjega vrveža še ni.

Bodo elektrarne, Smelt in republika potopili kmete?

V Sloveniji je 511.649 ha kmetijskih obdelovalnih površin. Z dolgoročnim družbenim planom je predvideno, da jih bomo imeli leta 2000 že 650.000 hektarjev. Iz družbenih planov občin za obdobje 1980 — 1985 pa je bilo teh zemljišč skupno 410.655 ha, kar je 100.994 ha ali 21 odstotkov manj, kot prikazuje statistični zavod. Menijo, da ta razlika predstavlja opuščena kmetijska zemljišča, ki jih že zarašča slab gozd.

Dobro je morda tudi vedeti, da smo od leta 1960 zaradi različnih posegov izgubili povprečno kar okrog 1800 ha na leto, to je skupaj 50.000 ha zemljišč. Ker v slovenskih občinah še tudi v prihodnje kaj znatno spreminjati namembnost najboljših kmetijskih zemljišč, je razumljivo, da skušajo vsaj nekaj izgubljenih površin nadomestiti z novimi. Tako je bilo od leta 1973 hidromelioriranih 51.738 ha zemlje. Naposled pa to pomeni, da je bila v zadnjih 15 letih pridobljena kar četrtina obstoječih zemljišč s hidromelioracijami in z drugimi zemljiškimi operacijami.

Skratka, dejstvo je, da je pridelava na izboljšanih zemljiščih odločilno prispevala k sedaj dokaj zadovoljivemu obsegu kmetijske pridelave. Jasno pa je tudi, da bo potrebno, če bi seveda zares hoteli urediti načrte do leta 2000, torej doseči 650.000 ha kmetijskih obdelovalnih površin, urediti še najmanj 130.000 ha, ne da bi nadomeščali sproti izgubljena zemljišča. To pa pomeni, da gre še za nadaljnjih 40.000 ha. Zavoljo naštetih dejstev in predvidevanj seveda še zlasti ne držijo rok križem kmetijci v sevniški občini, ki se že srečujejo s prvimi poskusi močnejšega posega v prostor. V mislih imamo gradnjo HE Boštanj, ki že trka na duri, in pa HE Blanca.

»Če bodo kmetijci kaznovani z hidroelektrarnami na Savi, morajo tudi gozdarji prevzeti svoj delež.« je poudaril predsednik izvršilnega odbora Kmetijske zemljiške skupnosti Sevnica inž. Ivan Dobešček na zadnji skupščini te skupnosti. Tedaj je bilo rečeno tudi, naj bi izkrčili 160 ha gozda, da bi kmetje dobili za nadomestilo vsaj nekaj zemlje. Kmetje Šmarčne, Kopolj in Boštanj ne bodo vzeli denarja, ampak hočejo drugo zemljo. Včasih so rekli kopoljsko — šmarskem polju kar naš Banat, tako rodovitno je bilo.

Pri podružnici Slovenske kmečke zveze v Sevnici so kmetje nedavno imenovali poseben odbor za varstvo kmetijskih in gozdnih površin ob vdoru hidroelektrarn na območju sevniške občine. Temeljni zahteva prizadetih kmetov je, da je treba njihova zemljišča oceniti po tako imenova-

ni »Savski študiji«, ki so jo izdelali strokovnjaki Biotehniške fakultete iz Ljubljane s pomočjo zunanjih sodelavcev, tudi domačinov. Projekt HE na Savi proučuje posledice izgradnje HE Vrhovo, HE Boštanj in HE Blanca na ekonomičnost kmetijske proizvodnje in govori o nujnih ukrepih za vsaj nespremenjeno ekonomičnost. Zakaj se kmetje in sevniška kmetijska zemljiška skupnost »savski študije« oklepajo na svo moč, je kristalno jasno. Študija je predvidela višje možne pridelke ob optimalnih agrotehničnih ukrepih na kopoljskem, boštanskem in orehovskem polju in tudi za okrog 30 odstotkov več denarja bi moral po tej študiji Smelt (ta vodi gradnjo HE Vrhovo, podobno vlogo pa prevzema pri HE Boštanj in HE Blanca) odšteti kmetom.

In tu je nastalo jabolko spora med Smeltom in zapriseženim sodnim cenilec inž. Ivanom Dobešekom iz Sevnice, ki je pridelke na območju HE Boštanj vrednotil po »Savski študiji«, ki naj bi kmetom zagotovila pravične odškodnine. Dobešček je upošteval proizvodni potencial teh zemljišč, ki je po njegovem edino realno merilo za določanje vrednosti zemljišč. Dobešček meni, da je njegovo vrednotenje v skladu s 3. členom Enotne metodologije za ugotavljanje vrednosti kmetijskega zemljišča in gozda, ki jo je pripravil republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Smelt pa ne soglaša s pridelki, ki jih je upošteval cenilec Dobešček. Zaradi tega nesporazuma je Kmetijska zemljiška skupnost Sevnica že 23. februarja zaprosila za strokovno obravnavo cenitev Stegenškove, Deželakove in Konhajzlerjeve kmetije, ki jih je opravil Dobešček.

Dosedanje delo cenilca Dobeška, ki je zaradi spora s Smeltom enkrat že ponudil odstop, a ga je na prošnjo kmetov s Kopolja in Šmarčne umaknil, je ugodno ocenil tudi koordinacijski odbor za spremljanje gradnje HE na Savi pri KZS Sevnica. Inž. Janez Nučič, vodja projekta na Savi, zaposlen pri Smeltu, pa terja, naj sodni cenilec Dobešček dopolni svojo cenitev z argumenti iz »Savske študije«, češ da njegove cenitve odstopajo od z zakonom določene enotne metodologije za izračun osnovne cene kmetijskih zemljišč. Cenitev, izdelana na osnovi sklepa IO KZS Sevnica in koordinacijskega odbora pri KZS Sevnica zaradi gradnje HE, ne zadošča, meni Nučič, saj nobeden od teh dveh organov ni pooblaščen niti za spreminjanje niti za sprejemanje zakonskih določil. Njuna pravica in dolžnost pa je argumentirano opozarjati na neuskajenost dejanskega stanja z zakonskimi določili.

Kljub temu da je Nučič zažugal, da so lahko odstopanja od enotne metodologije kaznovana, so na skupščini KZS Sevnica 15. marca ponovno podprli vrednotenje zemljišč po »Savski študiji«, s tem da so sklenili sprostiti postopek za spremembo neživiljenjske metodologije. Prepoceni zemlja bo vedno vabljava. Tudi zato ne marajo Sevnčani tujih cenilcev, ker nočejo dati zemlje tako poceni, kot bi rad Smelt, pa čeprav so morda papirji na njegovi strani.

Republiški komite za kmetijstvo pa čaka ob strani, namesto da bi s spremembo spornih določil enotne metodologije bolj prislunil interesom kmetov. Je na strani investitorjev? So vmes višji interesi? In če Sevnčani zdaj ne marajo denarja, ampak hočejo, da se kmetom izgubljena zemlja nadomesti, se utegne gradnja HE Boštanj še zavleči. Če bi že na začetku ponudili pošteno odškodnino, bi bilo vse lažje. Zdjaj pa se bodo Sevnčani potegovali za vsakega kmeta, ki hoče pričelovat hrano.

P. PERC

Ivan Dobešček

Sv. Nikolaj preseneča

Podružnična cerkev sv. Nikolaja na Stražnjem Vrhju še ni razkrila vseh svojih skrivnosti. V mali, na pogled po ničemer izstopajoči cerkvi sredi vinogradov se presenečenja še kar vrstijo.

Lani so v cerkev postavili obnovljeni poslikani leseni strop iz 18. stoletja. Kasetirani strop spada med najjužnejše ležeče tovrstne spomenike v srednjeevropskem prostoru in je tako po svojem geografskem položaju kot tudi po tehniki (ni risan po šablonah) nekaj posebnega. Da bi strop v svojem prvotnem okolju ne propadal, so morali podružnično cerkev obnoviti, predvsem pa opraviti drenažo. Pri teh delih so prišle na dan še zanimive zidne poslikave, sondiranje v prezbiteriju pa je pokazalo, da ima cerkvena srednjeveško jedro. Za Belo krajino je to pomembno odkritje, saj umetnostni zgodovinarji doslej v tem delu naše domovine cerkva z romansko zasnovo niso poznali.

Pri sondiranju v prezbiteriju je arheologova lopatica poskusno segla še malo v cerkveno ladjo in tam našla na grob. In tu je bilo novo presenečenje. Doslej niso znani primeri pokopov v ladjah podružničnih cerkev. Odkritje grobov je še toliko bolj presenetljivo, ker je znano, da so pravico do takega pokopa

imeli le nekoliko pomembnejši posvetni ljudje in duhovščina, ne pa navadni smrtniki, kakršni so najverjetneje prebivali na Stražnjem Vrhju, saj tam okoli ni graščine ali česa podobnega.

Odkritje je strokovnjake z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu, ki so po naročilu črnomajškega župnijskega urada in v sodelovanju z umetnostno-gradbenim svetom ljubljanske nadškofije že prej izdelali načrt za obnovo in in predstavitev dragocenega spomenika, postavilo pred vprašanje, ali pustiti vse na miru in položiti tlak ali pa se lotiti izkopavanja grobov. Odločili so se za drugo možnost.

Izkopavanje je 25. januarja letos začel arheolog Phil Mason, po rodu Anglež iz Windsorja, ki kot strokovnjak za halstat in izkopavanja že leto dni dela na najdiščih Dolenjske. Z njim že od prvega dne izkopavanja dela študent arheologije Vanja Janežič iz Stranske vasi pri Gradcu. Izkopavata po stratigrafski metodi, ki je pri nas razmeroma nova, je pa močno uveljavljena v zahodnem svetu, kjer ji pravijo tudi angleško-skandinavska metoda. Osnovno načelo je izkopavanje po stratigrafskih enotah, in ne po celih plasteh. Omogoča pa tudi računalniško obdelavo dobljenih podatkov, kar analizo in predstavitev arheološkega najdišča precej pospeši. Mason in Janežič imata v mislih tudi to.

Doslej sta odprla že 12 grobov in jih 8 izpraznila. Pričakujejo, da bo vseh grobov okrog 30. V 14 grobovih sta našla 14 celih skeletov in še dele skeletov iz drugih grobov, ki so bili pri ponovnih pokopih na istem mestu

uničeni. Zvečine gre za grobove odraslih oseb, trije grobovi so otroški. V enem grobu nista našla čisto nič; možno je, da gre za kenotaf (simboličen pokop brez trupa). Če bi se to izkazalo kot dejstvo, potem bo cerkva sv. Nikolaja poskrbela še za eno presenečenje, saj so kenotafi značilni le za znane osebnosti. Vsi pokopi so enake vrste, značilno pa je, da so umrle pokopavali tesno povite v mrtvaški prt in jih polagali v ozke krste.

V grobovih sta našla več predmetov: tri moške prstane, pečatni prstan, svetinjico, bronasto lasno iglo, delce mineraliziranih tkanin in nekaj drugih materialov. Krste niso ohranjene, pač pa nekaj železnih žebeljev.

Kot sta povedala Mason in Janežič, je mogoče iz konteksta spodnjih plasti sklepati, da so verjetno najstarejši pokopi iz konca 14. ali 15. stoletja, zadnji pa iz začetka 18. stoletja. Mason se celo nagiba k možnosti, da so najstarejši pokopi iz 13. stoletja, kar pa je precej vprašljivo, saj obstoj cerkve sv. Nikolaja na Stražnjem Vrhju v doslej poznanem zgodovinskem gradivu za ta čas ni dokazan.

Marinka Dražumerič z Zavoda pravi, da je odkritje grobov v podružnični cerkvi sv. Nikolaja zastavilo strokovno vprašanje, v katerega bo treba zagristi pri obnavljanju podružničnih cerkev pri nas, in sicer: ali ne bi bilo pri obnovi teh zgodovinskih spomenikov obvezno sondiranje ladij, predno položijo tlake. Če so grobove odkrili na Stražnjem Vrhju, kjer jih nihče ni pričakoval, bi prav lahko na nekaj podobnega našli še v kaki drugi podružnični cerkvi.

M. MARKELJ

Romi niso ne tič ne miš

Nihče na svetu še ni rešil romskega vprašanja, je menil Jože Hartman iz republiške konference SZDL Slovenije na okrogli mizi o življenju etničnih skupin, ki so jo v okviru dneva Komunistični pripravili v Novem mestu. Če bi bila resnica o vprašanju Romov drugačna od predstave predsednika republiške komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja, bi se zahodnonemškemu notranjemu ministru najbrž izmuznil iz rok močan argument za uvedbo vizumov za Jugoslovane. Toda prebegli Romi za zdaj služijo za tako oporo, kar Nemci pojasnjujejo med drugim z njihovim številom na svojih tleh. Rome v Zvezni republiki Nemčiji, ki so prišli iz drugih dežel, zlasti iz Jugoslavije, je kot svojo osrednjo temo obravnaval letošnji februarški kongres v Kölnu, kot navaja Filip Robar Dorin v pismu, poslanem novomeški Komunistovski okrogli mizi.

Toda udeležence okrogle mize v Novem mestu so bolj kot Romi — azilanti zanimali Romi — prebivalci širšega novomeškega območja. Zakaj ti, bi se morda dalo pojasniti z dejstvom, da »v občini včasih temperatura toliko naraste, da plane ven srd ljudi, in ta srd nam ni dobro spričevalo«, ki ga je v razpravi omenil Franci Šali. Po drugi strani pa je gotovo prav novomeški romski živelj otipljiva podoba vseh protislovij, v katera je ujeta ta etnična skupina. Ta podoba, ki jo je videti v Žabjaku, Žužemberku, na dobruški gmajni in še kje, v mnogih utrjuje pričanje, da so novomeški Romi »najnižja med romskimi kastami«, kot je na okrogli mizi ocenil Tone Dragan iz osnovne šole Bršljin.

»Od vseh šoloobveznih romskih otrok jih je bilo v lanskem šolskem letu v občini

samo 13 na predmetni stopnji. Romski otroci imajo ponavadi slabši učni uspeh kot drugi, problem je, da pogosto ponavljajo razrede in da predčasno zapuščajo šolo. V zvezi s šolo je problematična tudi nenehna selitev romskih družin, ki nabirajo zdravilna zelišča. S pedagoške strani je slabo, da se učitelji, ki učijo Rome, pogosto menjavajo in tako otrok ne poznajo. To dodatno zaostre problem medsebojnega komuniciranja,« je v svojem pogledu na romsko vprašanje med drugim osvetlila Vladka Škof, svetovalka na novomeški enoti republiškega zavoda za šolstvo. Š tem je zanesljivo govorila o nadvse pomembnih dejstvih, najbrž usodnih za bodočnost Romov, saj izobrazni proces ni brez posledic za romsko kulturo, jezik in za samozavedanje te etnične skupine.

Za zdaj so te posledice, kot se je dalo razumeti celo pahljajočo na okrogli mizi izrečenih besed, take, da novomeški Romi niso ne tič ne miš. Zanje po eni strani drži prepričanje predsednika OO ZSMS Pušča pri Murski Soboti Jožeta Horvata, ki je bil med gosti novomeškega razgovora. Horvat meni, da so Romi v nujnem prilaganju večinskemu narodu spremenili svoj jezik in izgubili pravice do svoje kulture in narodnostne svobode. Po drugi strani pa Romi še niso prevzeli življenja tako imenovanih civilov do tolikšne mere, da bi se odtrgali od svojih korenin.

M. LUZAR

23. 3. 89
6 PRILOGA

DOLENJSKI LIST

V neobvezen premislek

SEKTAŠTVO V PRAVILNIKU IN SRCIH

V poročilu k odloku o pogrebnih svečanostih v občini Novo mesto piše, da odlok ne pozna več ločevanja na tako imenovane civilne, mešane ali cerkvene pogrebe. Javno pogrebno svečanost novomeški odlok opredeljuje kot manifestacijo, v katero se enakopravno in svobodno vključujejo (poleg svojcev) še predstavniki družbenih organizacij in društev, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela, družbenopolitičnih in drugih organizacij in tudi (na željo pokojnika ali svojcev) predstavnik verske skupnosti.

Odlok, o katerem je govor, je bil sprejet februarja 1983, na njegovih temeljih je dobro leto kasneje Zveza združenj borcev NOV občine Novo mesto sprejela pravilnik o pogrebnih svečanostih in pokopu svojih umrlih članov. Med drugim je v tem pravilniku rečeno, da so udeleženci NOV in člani združenj borcev NOV in glede na način pokopa deležni časti prapora združenja borcev NOV, venca in besed slovesa s strani tovarišev iz borčevske organizacije. V predzadnjem členu pravilnika dodatno piše, da stroške za venec poravnava oziroma prevzame novomeška zveza združenj borcev NOV, godbo ali pevce pa plača le po dogovoru.

Resnica je nekoliko drugačna. Dokažemo lahko, da svojci potem, ko predstavnikom novomeške zveze borcev povedo,

da bo pogrebu prisostvoval tudi duhovnik, nalete na nevspešnost. Da recimo tovariš ta in ta, ki običajno nosi borčevski prapor, ne hodi na cerkvene pogrebe in da bo treba poskrbeti za drugega. Da oni tovariš, ki govori ob krsti svojih bojnih tovarišev, noče govoriti na cerkvenih pogrebnih in da govornika pač ne bo, ker drugega ni. In nazadnje: če bo pogreb z duhovnikom, ZZB NOV Novo mesto ne bo plačala godbe ali pevcev. Sicer jo oziroma jih plača.

Zadnje je skušal pojasniti Ivan Somrak, predsednik občine.

skega odbora ZZB NOV Novo mesto. Somrak pravi, da je bil tak sklep letne redne programske skupščine novomeške borčevske organizacije. Pokazali so nam zapisnik in tam res piše dobesedno tole: »če je pogreb s predstavnikom verske skupnosti, se godba ali pevci ne plačajo iz finančnih sredstev ZB«.

Ni torej res, da v novomeški občini ni več ločevanja na civilne, mešane in cerkvene pogrebe. Pravilnik o pogrebnih in pogrebnih svečanostih občinske zveze borcev dela s členom oziroma sklepom skupščine o (ne)plačevanju godbe ali pevcev očitno krivico vsem svojim članom, ki žele na svojem pogrebu duhovnika. Skrajno neokusni so tudi izgovori, da ta ali oni soborec zaradi navzočnosti križa noče spregovoriti par poslovnih besed ali nad grobom skloniti prapora, pod katerega simboli sta se z umrlim nekoč skupaj borila. Kako je mogoče, da se tako umazano perilo pere pred svojci?

Ivanu Somraku, predsedniku novomeških borcev, ni vseeno. Na očitno očitnem sektašenju odgovarja, da je bilo tega včasih še več, pravilnik pa je pravilnik. Čeprav kar sam pove, da recimo v Trebnjem zveza borcev pri plačilu godbe ali pevcev ne dela razlik, da o vedno gibčnih in prilagodljivih Belokranjcih niti ne govorimo.

Sicer pa več kot gornje vrstice pove zgodba, kako so v Novem mestu sploh prišli do odloka o pogrebnih svečanostih. Pripovedujejo, da je v Straži umrla ženica, mati štirih ali petih v NOB padlih sinov. Pokopali so jo cerkveno, na pogrebu ni bilo borcev. Za sramoto je zvedel Dušan Šinigoj, takrat podpredsednik IS Slovenije, po funkciji zadolžen tudi za vero. Zgrozil se je in Novo mesto je dobilo odlok, ki pogrebu ne ločuje na civilne in cerkvene. A kaj, ko v SPRJ poznamo tudi institucijo podaktov. Sektaštvo je še naprej ostalo v novomeškem pravilniku o pogrebnih svečanostih in pogrebnih članov zveze borcev. In v nekaterih srcih. MARJAN BAUER

Metalurg, ženski poklic

let pred mano oralo ledino. In dokazale so, da so lahko zelo uspešne, celo uspešnejše od fantov. Še bolj pa se je to potrdilo v našem razredu. S študijem nas je začelo 25, od tega 5 deklet, redno pa je diplomiralo 7 fantov in vsa dekleta,« se namuzne Tonkovičeva.

Prav to, da je bilo v razredu malo študentov, je bila za Marico velika sreča, saj so imeli profesorji do njih drugačen, bolj pristen odnos. Predvsem pa so se lahko vsakemu posebej temeljitje posvetili in jih tako nehote in povsem spontano vpeljali v raziskovalno delo. Prav tovrstno delo pa je Tonkovičeva že na fakulteti povsem osvojila. Rezultati seveda niso izostali. Kot študentka je dobila Prešernovo nagrado za raziskovalno nalogo z naslovom »Struktura jeklarških žlinder«. Razumljivo je torej, da ni mogla brez raziskav tudi potem, ko se je zaposlila. Na srečo je Belt vključen v raziskovalne naloge v okviru livarstva v Sloveniji.

Zanimivo je, kako lahko za nekatere nepomembna stvar drugim zasuka celo življenje v povsem drugo smer, kot so jo načrtovali leta poprej. Tudi Marica Tonkovič, tiho in skromno dekle s Hrasta pri Vinici, si je, ko je pred dobrim desetletjem zaključevala gimnazijo v Črnomlju, želela, da bi postala vse kaj drugega kot metalurginja. Še manj pa si je lahko predstavljala, da bo čez nekaj let celo prva in edina magistrica metalurgije na Dolenjskem.

Tista za nekatere nepomembna stvar, ki pa je bila pri Marici odločilna pri poklicni odločitvi, je bila štipendija. »Vedel sem, da se moram odločiti za študij, za katerega je razpisana kadrovska štipendija, da bom zagotovo dobila zaposlitev. Ne bi mi bilo najbolj prijetno pri srcu, če bi po toliko letih šolanja premetavali mojo kartoteko po skupnosti za zaposlovanje. Za šolsko leto 1978/79 je Belt razpisal 6 ali 8 štipendij, ne spominjam se več natančno, za dipl. inž. metalurgije. Prijavila sem se le jaz,« se spominja Marica. »Ko sem se vpisala na VTO Montanistika, smer metalurgija, je bil metalurg še strogo moški poklic. Res je morda kakšnih 5 dek-

okolju, kjer jim je veliko do tega, da so zaposleni čimbolj izobraženi, zadostuje, da preišči o doktoratu.

In kako so v tako moškem kolektivu, kot je Belt, gledali zaposleni v proizvodnji na žensko, ki se je sukala okrog strojev? »Ko sem kot študentka hodila na počitniško prakso, so me delavci nekoliko čudno gledali, lahko rečem, da so me nekateri celo podcenjevali. Ko sem se zaposlila in sem postala odgovorna za določeno delo, se je njihov odnos seveda spremenil. Postala sem njihova nadrejena, imam določeno avtoriteto in trditi smem celo, da so mi pripravljene bolj prisluhniti, kot če bi imela pod seboj ženske. Moje mnenje je namreč — morda se tudi motim — da je vodilnim ženskam veliko težje delati v ženskem kot v moškem kolektivu.«

Naloga, ki jo opravlja ženska z najvišjo izobrazbo v eni največjih belokranjskih delovnih organizacij, je tehnološko delo na talilnih agregatih in izdelavi sive litine, njen naziv pa glavni metalurg. »Predsedek, da je metalurgija zgolj moško delo, ne drži. Jaz opravljam le umsko, strokovno delo in prav nič fizičnega. Ne vem torej, zakaj bi bilo to delo težaško. Čas je že bil, da smo ženske razbile monopol, ki so ga imeli nad tem poklicem moški. Bila sem sicer prva štipendistka za študij metalurgije v Beltu, za mano pa se jih je odločilo še nekaj in tako je prav. V tovarni že delata tudi dve inženirki metalurgije in moram priznati, da sodelavci na nas ne gledajo zviška in da smo enakovredne z njimi. Menim celo, da je prednost tovarne, če ima za metalurga žensko, kajti če se z žensko nekaj dogovoriš, to zagotovo drži. Pri delu smo bolj zanesljive in natančne kot moški,« je prepričana Tonkovičeva.

Čeprav se je Marica za študij metalurgije odločila po sili razmer, ji danes nikakor ni žal. Nasprotno, prav vesela je, da po maturi ni imela veliko možnosti, da bi lahko izbirala med štipendijami. Pri metalurgh, kot tudi ne drugod, ženske nimajo privilegijev. Za vse velja, da morajo delati. M. BEZEK-JAKŠE

Operacije za 21. stoletje

Z denarjem samoprispevka — o njem bodo ljudje odločali 2. aprila — naj bi Novo mesto dobilo tudi sodoben operacijski trakt, otorinolaringološki oddelek novomeške bolnišnice bi preselili na desni breg Krke, dozidali pa bi tudi osnovno šolo v Bršljinu. Bralci predstavljamo omenjene tri programe.

»Prostori sedanjega kirurškega oddelka so zgrajeni po načrtih inž. Platnerja, ki je projektiral tudi bolnišnico v Šiški. Ta načrt je ustrezal stopnji medicine štiridesetih let. Nove naprave: monitorji, laserji, operacijski mikroskopi in drugi sodobni medicinski aparati, potrebujejo zelo kakovostno električno napeljavno, elektrostatična tla, cevi za vakuumsko tehniko in še marsikaj. Vse napeljave morajo do operacijske mize prihajati s stroja. V operacijskih prostorih je tako imenovani zaprt sistem osebja, ki se v higienskem filtru preoleče v posebno perilo. Operacijske dvorane morajo biti aseptične, v njih ne sme biti prostora za plinske bombe in drugo kramo, kateri se danes umikajo sestre in kirurgi pri zahtevnih operacijah.«

To je le delček želja, ki jih je glede novega operacijskega

trakta zapisal predstojnik oddelka za kirurgijo novomeške bolnišnice dr. Lavo Morela.

Danes vsega tega v novomeških operacijskih prostorih še ni, razvoj medicine gre mimo. Koliko novih oblik operacij bi potem lahko opravili v Novem mestu, si lahko samo mislimo. Z novimi prostori bi tudi precej zmanjšali »mrtvi tek« kirurške ekipe, ki pogosto čaka na menjavo pacienta.

ŠČURKI NA VIZITI

V poslopju, kjer je novomeška porodnišnica, je tudi otorinolaringološki oddelek. Ustanovili so ga leta 1967. Tu zdravijo bolezninose, ušes, ust in grla. Samo lani so sprejeli 1649 bolnikov. V ambulanti, ki gostuje v nekdanji stavbi oddelka za rehabilitacijo, pa je bilo pregledanih kar 7362 bolnikov. Med ležečimi pacienti je bilo več kot 42 odstotkov otrok.

Smo gostje v povsem neustreznih prostorih, ki so bili ob ustanovitvi le za silo preurejeni za naše delo. Premoremo le dve kopalnici, smo brez dnevnega prostora za bolnike, v izredno slabem stanju pa je

tudi laboratorij, ki ga uporabljamo skupaj z ginekološko-porodniškim oddelkom. Velika nadloga so poleg zastarele kanalizacije, ki večkrat poplavi kletne prostore, tudi ščurki. Kljub prizadevanju osebja bolnišnice in Zavoda za socialno medicino in higieno golazen vztrajno sili v sobe pacientov,« je povedal dr. Ciril Kržan, predstojnik oddelka ORL, kot ga krajše imenujejo.

Zastareli so tudi operacijski prostori, težave so podobne kot v porodnišnici: ločenost od centralnega laboratorija in oddelka za anestezijo. Koliko časa potrebuje anesteziist, da se s fičkom v prometnih konicah prebije čez most in Glavni trg in kako dolge so minute ob dušečem se otroku, vedo samo prizadeti.

ZGODOVINA IZ KLETI

Osnovna šola XII. SNOUB je bila zgrajena leta 1974. Postavili so jo na pobudo občanov krajevne skupnosti Bršljin in ob veliki pomoči delavcev tovarne Novoteks, ki je zagotovila tretjino denarja. Šola je bila že takrat premajhna. Ljudem je bila obljubljena dozidava v najkrajšem času, vendar je v sedemnajstih letih, kljub uvrstitvam na prednostnih seznamih vedno izpadla.

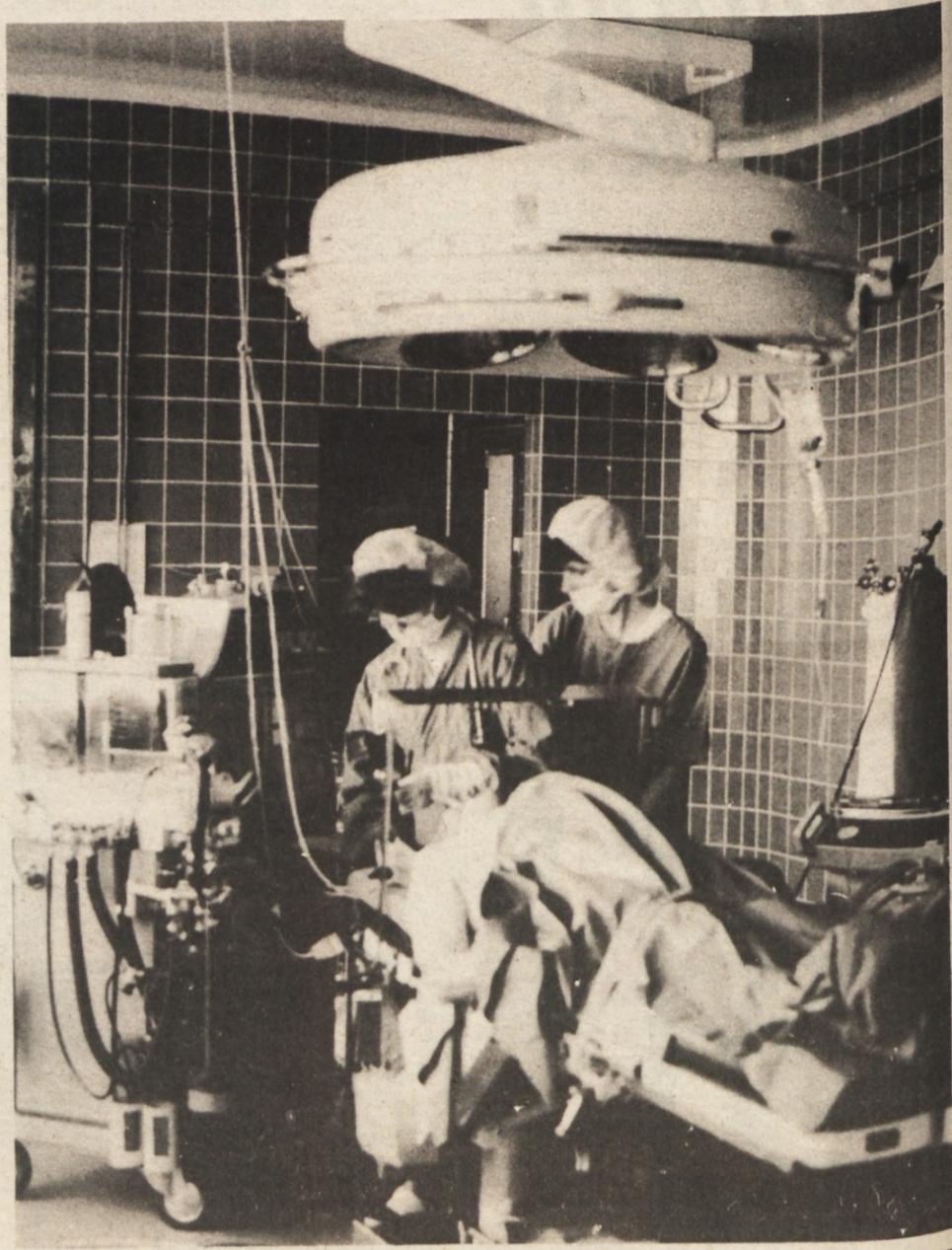
Šola nima dovolj učilnic, mnoge so neustrezne za pouk. Tako je učilnica za zgodovino v kleti brez dnevne svetlobe, angleščino poučujejo v učilnici za tehnični pouk, romska učilnica je v prostoru, ki je po velikosti primeren za spravilo metel in čistilnih sredstev. Na šoli v Bršljinu imajo eno največjih šolskih knjižnic; premore 20.000 knjig, shranjene so v omarah na hodniku.

»Moramo slediti modernizaciji vzgoje in izobraževanja in zahtevam po drugačnosti vzgojno-izobraževalnih vsebin, ki jih zahtevajo smernice za pouk v osnovni šoli. Želimo si specialne učilnice, novo manjšo telovadnico, seveda pa je v

tem času najpomembnejše, da bi dobili manjkajoče osnovne učilnice. Če nam bo uspelo dobiti nov prizidek, bo v starem delu šole ostalo 15 učilnic

za poučevanje predmetnega pouka in pet učilnic za posebne namene. V novem delu bi poučevali učence nižjih razredov, saj oblika celodnevne

šole zahteva povsem drugačen ritem šolskega dela,« je povedal ravnatelj šole Tone Dragan. J. PAVLIN

Ciril Kržan

Tone Dragan

Lavo Morela

Razvojni načrti niso brez možnosti

Ob prazniku ribniške občine, ki je družbeni in gospodarski problemi niso obšli

26. marca 1943 so v zgodnjih jutranjih urah bataljoni Cankarjeve in Gubčeve brigade v danes že legendarni borbi v Jelenovem Žlebu izbojevali bliskovito in briljantno zmago nad elitnimi okupatorskimi enotami. Tako se je s porazom končala skrbno načrtovana okupatorjeva ofenziva, ki je imela za cilj uničiti glavno partizanskih sil, ki so se nahajale na območju Velike gore nad Ribnico.

korak k temu cilju v času, ko je bil najbolj ogrožen obstoj naroda in življenja vsakega zavednega Slovenca.

Letos slavimo občinski praznik v času, ko z nezadovoljstvom in zaskrbljenostjo gledamo na sedanost, še bolj pa na bodočnost. Razumljivo, da sedanji družbeni in gospodarski problemi občine Ribnica niso obšli. Pa vendar lahko ugotovimo, da je bilo v teh kriznih časih v občini nekaj pomembnih pozitivnih stvari na področju rasti gospodarstva in izboljševanja kvalitete življenja, ki vzbujajo optimizem.

V letu 1988 pa tudi v začetku letošnjega leta se je nadaljevala nadpovprečna gospodarska rast, ki se kaže v visokem nivoju industrijske proizvodnje, družbenega pro-

Podatki iz zaključnih računov kažejo visoko stopnjo zaposlovanja, saj se je število zaposlenih povečalo za 5,1% in v bistvu pomeni zmanjševanje produktivnosti. Prav povečanje števila zaposlenih in prispevkov iz osebnih dohodkov povzroča, da se tudi v Ribnici realni osebni dohodki manjšajo in za 1988 znašajo 657.000 din v gospodarstvu, oziroma 761.000 v družbenih dejavnostih.

FRANC LAPAJNE
predsednik skupščine
občine Ribnica

Mogoče je v tistem času velika zmaga vlivala zmagovalcem preveč optimizma o bližnji končni zmagi. Danes vemo, da je bilo potrebno še veliko zmag pa tudi porazov, preden je bil dosežen tisti daljni čudoviti cilj — svoboda. Pa vendar, zmaga v Jelenovem Žlebu je bila pomemben

OB PRAZNIKU OBČINE RIBNICA ČESTITAJO OBČANOM:

- Občinska konferenca SZDL
- Občinska konferenca ZSMS
- Občinska konferenca ZK
- Občinski sindikalni svet
- Občinski odbor ZZB NOV
- Skupščina občine Ribnica

izvoda, izvoza, proizvodnih investicij ter investicij v infrastrukturo itd. Podatki iz zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1988 kažejo, da so celotni dohodek, čisti dohodek, bruto osebni dohodki pa tudi sredstva za reprodukcijo rasti nekoliko nad indeksom cen. Ribniško gospodarstvo je skupaj ustvarilo 479 milijard celotnega prihodka (indeks 317), 75 milijard čistega dohodka (indeks 311), od česar je bilo razporejeno na bruto osebne dohodke 59 milijard (indeks 328). Sredstev za reprodukcijo pa je ostalo dobrih 40 milijard (indeks 330). Najvišjo stopnjo izkazujeta DO Riko in Eurotrans.

Izvoz raste občutno hitreje od prodaje na domačem trgu in je v letu 1988 že presegal 80 milijonov dolarjev (indeks 117), tako da se njegov delež v ustvarjenem celotnem prihodu občine približuje 40%.

Ponosni smo, da vam lahko nudimo

kvalitetne modne tkanine iz naravnih vlaken.

SUKNO

INDUSTRIJA VOLNENIH IZDELKOV
ZAPUŽE

TOZD Tekstilna tovarna Zapuže
TOZD Tekstilna tovarna Jurjevica

Ob prazniku čestitamo

DO EUROTRANS

61310 RIBNICA

Ob prazniku
občine Ribnica
čestitamo vsem občanom
in poslovnim prijateljem ter jim
želimo obilo delovnih uspehov

DONIT

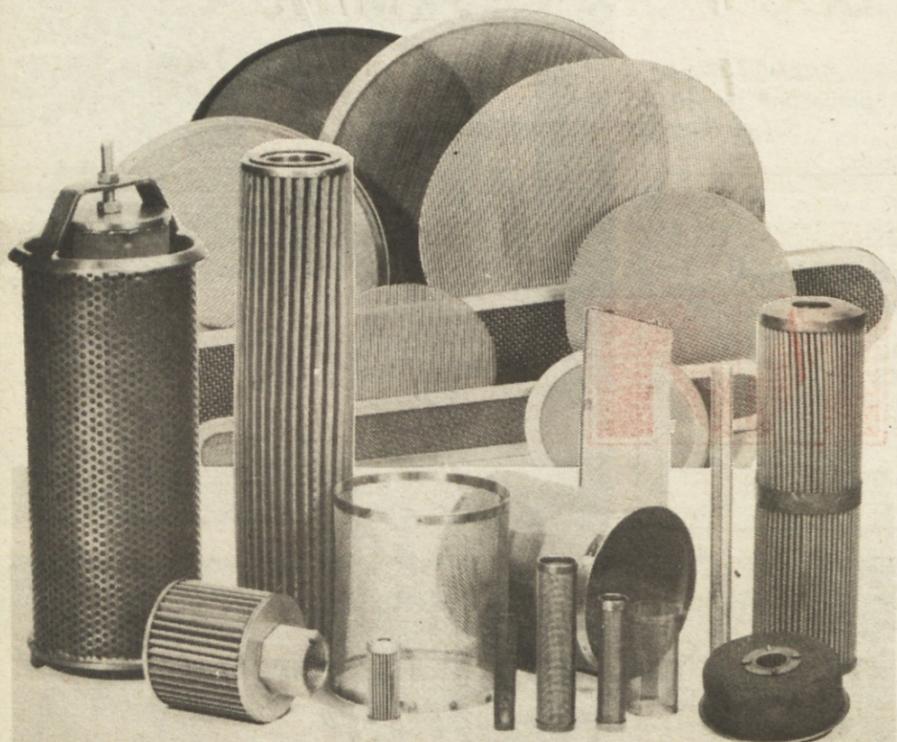
KEMIČNA INDUSTRIJA
n. sol. o. Medvode

TOZD PLETILNICA SODRAŽICA

Proizvodni program:

- izdelovanje žičnih in plastičnih mrež
- konfekcioniranje žičnih mrež in izdelava mrežastih industrijskih filtrov

Čestitamo za praznik občine

- SOZD GK — GG KOČEVJE
- TOZD GOZDARSTVO JELENOV ŽLEB
- TOK GOZDARSTVA RIBNICA

**čestitamo
ob
prazniku
občine Ribnica**

Vsem delovnim ljudem in občanom

čestitamo

ob prazniku občine Ribnica

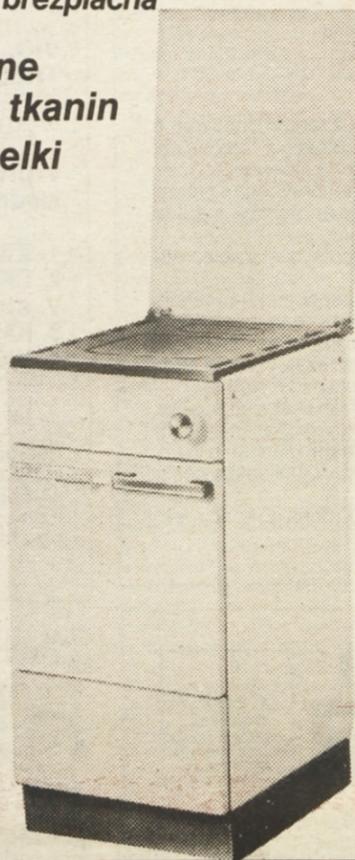
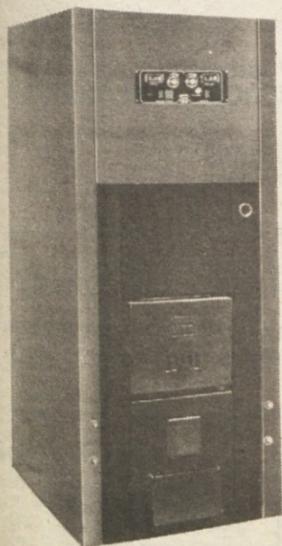

Industrija termičnih aparatov,
žičnih tkanin in plastike p. o.,
61310 Ribnica, Opekarska 45

Proizvodni program:

- trajnožarni štedilniki küppersbusch
- toplovodni kotli
- cisterne za kurilno olje (brezplačna dostava na dom)
- žične in plastične tkanine
- konficioniranje žičnih tkanin
- drobni gospodinjski izdelki

čestitamo ob
prazniku

Mercator—Kmetijska zadruga
Ribnica na Dolenjskem

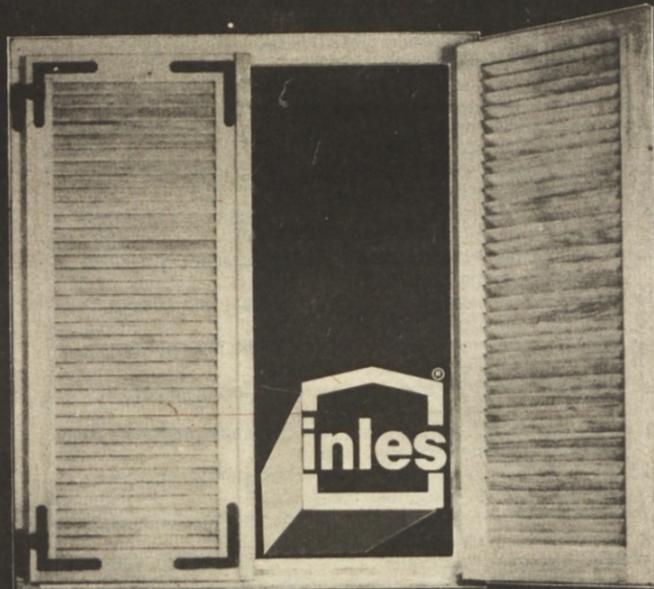
**Članom zadruge,
kooperantom in drugim
občanom čestitamo za
praznik občine Ribnica**

Mercator—Rožnik
Ljubljana
TOZD Jelka Ribnica
61310 Ribnica

**Občanom
občine Ribnica
čestitamo ob prazniku**

Kar je dobro za ves svet, bi moralo biti tudi za vas

Inles iz Ribnice izvaža svoja okna in vrata v Avstrijo, na Dansko, Finsko, v Francijo, Italijo, Kanado, ZR Nemčijo, na Švedsko, v Švico, Veliko Britanijo in ZDA.

Želimo vam lep praznik

**KLJUČAVNIČARJI, VARILCI,
UČENCI, ŠTUDENTI!**

Vabimo vas k sodelovanju!

M metalna

strojogradnja, konstrukcije in montaža,
n. sol. o. Maribor
TOZD TOVARNA GRADBENE OPREME, n. sol.
o., SENOVO

Metalna, tozđ TGO Senovo, na jugoslovanskem trgu vodilna proizvajalka gradbenih žerjavov, znana tako na domačem in tujem trgu, ki uspešno razširja svoje proizvode visoke kakovosti tudi za lahko procesno industrijo (industrija stekla, tekstila, plastičnih mas in gumarske industrije) na podlagi lastnega znanja in tehnologije, nudi zaposlitev:

5 ključavničarjem

Pogoji:

- samostojna ključavničarska opravila II. st. oz. ključavničarska opravila I. st.
- V/IV st. strokovne izobrazbe tehnične smeri, 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj

5 varilcem

Pogoji:

- samostojno varjenje II. st.
- V/IV st. strokovne izobrazbe tehnične smeri, 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj ali
- z delom pridobljena delovna zmožnost, pridobljena v 6 oz. 4 letih dela, ugotovljena s predhodnim preizkusom
- obvladovanje REO in MAG postopka varjenja

Izbrani kandidati bodo združili delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Za ugotovitev strokovne usposobljenosti za samostojna ključavničarska in varilska dela II. stopnje se uvede poskusno delo 90 dni, za ključavničarska opravila I. stopnje pa se izvede predhodni preizkus.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po dnevu objave na naslov: Metalna-tozđ TGO Senovo, Titova cesta 106, 68281 Senovo.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

Za šolsko leto 1989/90 nudimo kadrovske štipendije:

- 10 štipendij — preoblikovalec in spajalec kovin
- 4 štipendije — strojni tehnik
- 2 štipendiji — naravoslovno-matematični tehnik
- 6 štipendij — diplomirani inženir strojništva
- 1 štipendija — diplomirani inženir elektrotehnike

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
DELAVSKEGA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI
ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV
— DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI
NOVO MESTO

objavlja
prosta dela in naloge

— zavarovalnega zastopnika za zastop Velika
Loka

Pogoji:
Za objavljena prosta dela in naloge se zahteva uspešno končana šola IV. ali V. stopnje zahtevnosti in 1 leto delovnih izkušenj.
Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za objavljena prosta dela in naloge je določeno 2-mesečno poskusno delo.
Kandidati naj ponudbe s kratkim lastnoročnim življenjepisom in dokazili o uspešno končani šoli pošljejo v roku 8 dni na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav — Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Cesta herojev 1, 68000 Novo mesto.
Ponudbe kandidatov, ki ne bodo priložili zahtevanih dokumentov, komisija ne bo obravnavala.
Sklep o izbiri bo kandidatom vročen v roku 30 dni po preteku roka za prijavo.

151/12

ZAVOD ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN URBANISTIČNO NAČRTOVANJE OBČINE NOVO MESTO

RAZPISUJE

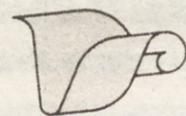
prosta dela in naloge

1. POMOČNIKA DIREKTORJA IN VODJE ODSEKA ZA GOSPODARSKI IN SOCIALNI RAZVOJ
2. SAMOSTOJNEGA SVETOVALCA ZA GOSPODARSKI RAZVOJ

Poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih, se zahteva še:

pod 1:
— visoka izobrazba ekonomske smeri
— 5 let delovnih izkušenj
— aktivno znanje slovenskega jezika

pod 2:
— visoka izobrazba ekonomske smeri
— 3 leta delovnih izkušenj
— aktivno znanje slovenskega jezika
in izpolnjevanje pogojev, določenih v družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji, predvsem: moralno-etične vrline, zavzetost in družbena aktivnost pri uveljavljanju in razvijanju socialističnega samoupravnega sistema, sposobnost usklajevanja širših interesov na podlagi meril in pooblastil.
Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polno delovno obveznostjo.
Pomočnik direktorja in vodja odseka za gospodarski in socialni razvoj je vodilni delavec. Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let in bo po preteku te dobe lahko ponovno imenovan ali pa razporejen k drugim delom in nalogam, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oz. z delom pridobljeni delovni zmožnosti.
Kandidatu nudimo možnost rešitve stanovanjskega vprašanja. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepisom sprejema 8 dni po objavi Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2, Novo mesto.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Tovarna celuloze in papirja

objavlja
prosta dela oz. naloge:

za TOZD KOMERCIALA 7 PRIPRAVNIKOV

Pogoji:

- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali druge ustrezne smeri, aktivno znanje najmanj enega tujega jezika
- delo za določen čas, za potek pripravniške dobe

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba na delovne organizacije 8 dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

148/12

VIO, TOZD Center za izobraževanje in kulturo TREBNJE, Kidričeva 2

VPISUJE

v programe IZOBRAŽEVANJA OB DELU naslednjih smeri:

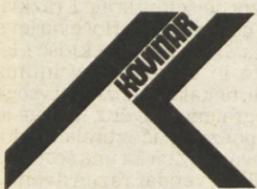
1. ŽIVILSKI TEHNIK, V. stopnja
2. EKONOMSKO-KOMERCIALNI TEHNIK, V. stopnja
3. KMETOVALEC, II. stopnja
4. VIŠJA UPRAVNA ŠOLA

IN OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

Podrobne informacije o pogojih vpisa in organizaciji izobraževanja dobite na gornjem naslovu ali po telefonu (068) 44-183, 44-558.

Pisne prijave sprejemamo na naslov: VIO-TOZD Center za izobraževanje in kulturo, Trebnje, Kidričeva 2.

150/12

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri DO KOVINAR Novo mesto

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

KUHARICE

POGOJI:

- poklicna šola (IV. st.)
- samostojno delo — najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri enakem opravljanju del
- samostojna nabava živil

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo do 31. 3. 1989.
Kandidate bomo o izbiri obvestili do 10. 4. 1989.

149/12

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
CRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

V 4. številki skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla s datumom 15. marec 1989, so objavljeni dokumenti:

OBČINA METLIKA

- Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o določitvi povprečne gradbene cene stanovanj, vrednosti zemljišč in povprečnih stroškov komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Metlika v letu 1989
- Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na ureditvenem območju občine Metlika
- Odlok o spremembi odloka o turistični taksi

OBČINA NOVO MESTO

- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Bela Cerkev
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Birčna vas
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Brusnice
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Bučna vas
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Dolenjske Toplice
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Dolž
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Gabrje
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Hinje
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Mali Slatnik
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Mirna Peč
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Orehovica
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Otočec
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Podgrad
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Prečna
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Stopiče
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Straža
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Šentjernej
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Škocjan
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Šmarjeta
- Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Uršna sela

OBČINA RIBNICA

- Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1989 v občini Ribnica
- Odlok o povprečni gradbeni ceni stanovanj in povprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Ribnica za leto 1989
- Odlok o proračunu občine Ribnica za leto 1989

MEDOBČINSKE OBJAVE

- Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1989 na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO NOVO MESTO, SOKOLSKA 1

razpisuje
prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

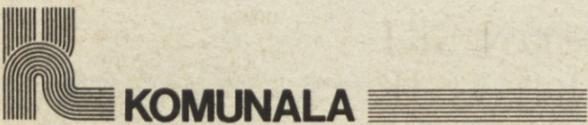
VODENJE RAČUNOVODSTVA IN FINANČ

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri samostojnem vodenju računovodskih in finančnih del
- sposobnost organiziranja in vodenja
- znanje uporabe računalnika v praksi

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po dnevu objave na naslov: Dolenjski projektivni biro, Novo mesto, Sokolska 1. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

145/12

DO KOMUNALA Novo mesto, p. o. Cesta kom. Staneta 2

objavlja
po sklepu komisije za medsebojna delovna razmerja prosta
dela in naloge:

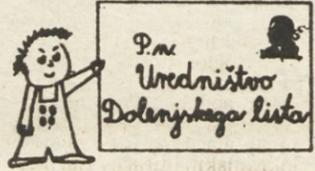
ZAHTEVNA SKLADIŠČNA OPRAVILA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:
— obvladan program za IV. stopnjo skladiščne, kovinske ali druge ustrezne usmeritve
— 1 leto ustreznih delovnih izkušenj

Kandidati za objavljena prosta dela in naloge naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi v časopisu splošno kadrovskega sektorja DO Komunala, Novo mesto, Cesta kom. Staneta 2.
O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po poteku roka za sprejem prijav.

146/12

MLADI DOPIŠNIK

OBISK, TOŽBE IN MOLK

Konec februarja smo predstavniki belokranjskih osnovnih šol obiskali predsednika črnomajske občine. Predstavili naj bi svoje delo in probleme. Predstavniki OŠ Otona Zupančiča Črnomelj, ki so se pritoževali, da imajo slabo opremljene kabinete in telovadnico, so v tej nameri uspeli, medtem ko delegati drugih šol nismo prišli do besede. Ko smo skušali pojasniti, da tudi po drugih šolah ni bolje in da ponekod telovadnic in kabinetov sploh nimamo, so nas grobo zavrnili, da imamo slabo organizacijo. Še se bomo morali sestajati, da se bomo naučili dati besedo drugemu in tega potrpežljivo poslušati!

SASA HROVAT
COŠ Semič

PRIJAZNA CVETLIČARKA

Nekaj dni po otvoritvi cvetličarne v starem delu Sevnice sem odšla tja po šopek. Sprejela me je mlada cvetličarka. Ker ji je zmanjkalo nageljčkov, mi je prijazno pomagala izbrati ikebano, ki mi je bila še veliko bolj všeč kot navaden šopek. Mamica skoraj ni mogla verjeti, da še obstajajo tako prijazne prodajalke, kot je ta v cvetličarni.

POLONA ZUPANC
OŠ Boštanj

DELAMO V BORU

Naš tehnično-proizvodni krožek deluje že šest let. V njem sodeluje enaindvajset učencev, ki vsako drugo sredo prihaja v Bor. Tam jih razporedijo po oddelkih. Eno uro delajo pri delavcih ob strojih in jim pomagajo nanašati lepilo na čevlje, oblikovati škatle, skladiščiti in podobno. Ob dveh imajo pet minut odmora, da se okrepečajo in pogovorijo, kaj bodo delali naprej. Nekateri delajo za strojem, drugi spletajo pasove ali etuje za očala in ključe. Izdelke, ki jih naredijo, prodajo preko pionirske zadruge.

Učenci tehnično-proizvodnega
krožka, OŠ »Baza 20«,
Dolenjske Toplice

INFORMATIVNI DAN

10. marca so vse srednje šole na široko odprle vrata vsem osmošolcem. Po vsej Sloveniji nas je bilo okoli 23.000. Zbrali smo se tudi v Brežicah. Ravnatelj srednje šole nam je povedal nekaj spodbudnih besed, potem pa se je začel pogovor po skupinah. Razdelili smo se na naravoslovce, pedagoge, družboslovce ter ekonomiste in trgovce. V skupini naravoslovcev nas je bilo zelo veliko, zato sem bila kar malo razočarana. Informativni dan smo zaključili z ogledom naših bodočih učilnic. Bilo mi je kar všeč, saj smo izvedeli veliko novih stvari, na svoje razočaranje pa bom sčasoma pozabila.

MATEJA JANKOVIČ, 8. b
OŠ Arčiče

AKTIVNI PLANINCI

Planinski krožek na OŠ v Šentjerneju ima 70 članov, med katerimi jih kar 17 se obiskuje vrtec ali I. razred, a so že osvojili 13 našitkov, 8 priponek in 4 nalepke. Pionirji prav nič ne zaostajamo za njimi, saj smo osvojili 13 bronastih, 8 srebrnih in en zlati znak. Kar 25 učencev je uspešno opravilo preizkus znanja v planinski šoli. V preteklem letu smo se udeležili trinajstih izletov, pri čemer so nam pomagali KS Šentjernej, ISKRA Šentjernej, IMV Novo mesto in oskrbnik doma pri Miklavžu. SEBASTJAN KOŠ, 8. a
OŠ Šentjernej

DNEVNIKOVI GOSTJE

Člani novinarskega krožka novomeške OŠ Grm smo bili na kulturni praznik Slovenec gostje ljubljanske časopisne hiše Dnevnik. Hvaležni smo novinarju Ivaju Krasku, ki nam je omogočil ta obisk. Še posebej in še enkrat prisrčna hvala uredništvu Dnevnika za izjemno gostoljubje. Ob obisku smo prisostvovali novinarski delavnici, ki jo je tega dne vodila mag. Manca Košir za ljubljanske osnovnošolce. Z njeno pomočjo so mladi bralci Dnevnika pokazali svoje novinarske in fotoreporterske sposobnosti. Z zanimanjem smo pozneje prebrali Dnevnik mladim, posebno Dnevnikovo stran. Mislimo, da je zanimiva in pestra. Letošnji kulturni praznik je bil za nas najlepši.

Člani novinarskega krožka
OŠ 15. divizije Grm
Novo mesto

PROSLAVA NAMESTO GOVORILNIH UR

V OŠ Metlika smo imeli 6. marca namesto govornih ur proslavo v počastitev praznika dneva žena, za katero so se učenci pod vodstvom razrednikov več kot 14 dni urili v petju, recitiranju, igranju na različne instrumente, plesanju in še v čem. Na proslavi so se mame posladkale s pecivom in kavo. Učence so jim na razstavi pokazale ročna dela. Mame so bile navdušene, učenci pa zadovoljni, saj so skoraj vsi nastopali.

DUŠKA DIZDAREVIČ,
OŠ Metlika

DOBER ODZIV ŠOLARJEV

LJUBLJANA — Železniško gospodarstvo Ljubljana je tudi letos razpisalo natečaj, ki bo zaključen 20. marca in na katerih so se osnovnošolci množično odzvali z likovnimi in literarnimi prispevki. Organizator natečaja bo za najboljša osnovnošolska dela na temo železnice podelil 40 nagrad po 15.000 din, 80 nagrad po 13.000 din in 120 nagrad po 10.000 din. Ob teh posamičnih bo ŽG Ljubljana podelilo še 60 skupinskih nagrad, in to železniške vozovnice za šolske izlete po Sloveniji in Istri.

PREDAVANJE O GLINI

Štefan Kržan, keramičar iz Velikega Podloga, nam je popeljal pouk s predavanjem o glini. Spoznali smo, da glino lahko oblikujemo na lončarskem kolovratu ali jo prešamo, na koncu pa jo moramo peči, in to kar okrog enajst ur. Seznanil nas je tudi z zgodovino lončarstva in keramičarstva tem nam povedal, kako priti do lončarskega poklica. Prijazno nas je povabil v svojo delavnico.

ANDREJA PETERKOVIČ, 7. a
OŠ Arčiče

Viniški dvorec in Zofija Haringova

Zofija Haring

prijeti z življenjem. Da se je preživela in ker posestva ni bilo veliko, je pričela oddajati v najem družinsko stanovanje in tri samske sobe. Kot narodno zavedna žena je poskrbela, da so v njenem domu dobili streho le narodno zavedni ljudje. Tako se je v dolgih letih v Viniškem dvorcu zvrstilo lepo število sodnih in davčnih uradnikov, učiteljev, zdravnikov, obrtnikov in drugih. Hiša Haringove je postala pravo zbirališče mladih narodnjakov in njihovih prijateljev, med katerimi naj omenimo le veterinarja in zbiratelja starin in umetnin Josipa Nikolaja Sadnikarja, njegovega prijatelja slikarja Ferda Vesela in kasneje Maksima Gasparija, skladatelja Viktorja Parmo, pravnik Frana Ogrina in Martina Malneriča ter publicista in narodopisca Boža Račiča. Prav Sadnikar je v hišo pripeljal Vesela, ki je v veži na steni upodobil Poljanca v beli noši, ki z nape-to pištolo meri v obiskovalca. Njegovi so tudi grbi Črnomlja, Vinice in dežele Kranjske na vežnem oboku; je pa vse to precej uničeno in čaka na spretno restavratorjevo roko. Na žalost je bila pri zadnji predelavi prebeljena podoba starega orožja (helebarda, čelada itd.), ki je prav tako bila Veselovo delo.

Zofija Haringova se je tudi v javnem življenju vseskozi pokazala trdno narodnjakinjo, kar v tistih časih nemškega raznarodovalnega pritiska ni bilo ravno lahko. Bila je delavna članica v vseh naprednih društvi, tako v narodni čitalnici, pri Sokolu, pri šolskih podpornih akcijah, pri Jugoslovanski Matici in drugod. Leta 1892 je v Črnomlju ustanovila podružnico Ciril-Metodovega društva, ki ji je predsedovala celih 17 let, nato pa je še več let opravljala tajniške posle. Verjetno je prav Sadnikar Haringovo navdušil za zbiranje ljudskega blaga, predvsem belokranjskih noš, vzenin, pisanic, ljudskega nakita in podobnih zanimivosti. Na žalost se je ta zbirka porazgubila, kaka desetina belokranjskih otiračev Haringove pa je le še ohranjena v Belokranjskem muzeju. Prav tako je muzej pridobil nekaj njenega starinskega pohištva.

Kako je bila Haringova priljubljena in cenjena pri Črnomljajcih, se je pokazalo zlasti ob njeni osemdesetletnici 1923. leta, ko so se zvečer številni kranjski zbrali okoli njenega dvorca in jo počastili z godbo, petjem, govori in iluminacijo. Ob tej priložnosti ji je Belokranjska Probuđa (podružnica ljubljanske Probude) poklonila kot »čuvarici narodnih umetnin« diplomu, ki jo je bil izdelal njen tajnik Božo Račič, podpisal pa predsednik Oton Grebenc.

Priljubljenost in pomembnost Haringove se je pokazala tudi pri njegovem pogrebu 20. novembra 1928. Naj tu pre-pustimo besedo kar takratnemu črnomaljskemu kronistu, ki je v dnevniku Jutro zapisal:

Kako je naše mesto častilo nedavno umrlo z gledno Slovenko, gospo Haringovo, je v veliki meri dokazal pogreb blagopokojnice, ki jo je naše meščanstvo z zastopniki vseh društev spremlilo k večnemu počitku v Vojno vas. Krsto je nesel iz hiše šest mladih Sokolov ter jo po blagoslovu dvignilo na mrtvaški voz. Moški pevski zbor je zapel »Vigred«, nakar se je žalobna povorka z godbo na čelu pričela pomikati. Za krsto so stopali sorodniki, nato pa zastopniki društev in številno meščanstvo, ki je tvorilo dolgo povorko. Na pokopališču v Vojni vasi se je ob odprtem grobu poslovil od blagopokojnice župan gosp. Karel Müller, ki jo je v kratkem, zelo lepem govoru orisal kot Slovenko kremenitega

značaja v oni dobi, ko je tako rekoč Slovencu bilo v sramoto priznati se pripadnikom slovenskega naroda, osebno v krogih, kjer se je stalno kretala. Zahvaljeval se je ji je dalje kot požrtvovalni zbiralki narodnega starinskega blaga, ki ga je njena vešča roka otela propada, kakor tudi za vse njeno dolgoletno delo v prid našega mesteca. Po govoru je zbor še zapel žalostinko »Na grobih«, a ob igranju žalostinke naše godbe so grude naše od nje tako ljubljene zemlje zasule krsto.

Haringova pa je prav na koncu življenja doživela tudi žalostne ure. Njena edinka Olga, ki se je v mladosti želela pri uršulinkah v Škofji Loki izsolati za učiteljico, je morala učenje zaradi boleznih na obeh opustiti. Naslednja leta se ji je vid stalno slabšal in kljub trem ocesnim operacijam je prav v letu materine smrti oslepelela. Odslej je zanjo skrbel Mihaela Boljkovac, ki je že prej dolga leta pomagala obema Haringovima. Zdaj je bila njena pomoč slepi še veliko bolj potrebna in dragocena. To je čutila tudi Olga, ki je leta 1933 pogodbo pri notariju prepisala Viniški dvorec na Boljkovčovo z edino obveznostjo, da zanjo skrbi do njene smrti. Boljkovčeva je to dolžnost tudi vestno in potrpežljivo izpolnjevala.

Olga se je slepa ukvarjala v glavnem s pletenjem, sestavljala pa je tudi preproste pesmi, ki jih je potem po nareku zapisala Boljkovčeva. Zadnja Haringova je v temi preživela petnajst let, 27. januarja 1943 pa je umrla, stara skoraj 77 let. Pokopali so jo v materinem grobu v Vojni vasi. Od Zofije Haringove kot tudi od njene hčere hrani Boljkovčeva manjša oljna portreta, ki ju je bil naslikal Ferdo Vesel.

Po zadnji vojni je bilo Viniški dvorec vse težje vzdrževati. Ker sta si Boljkovčeva in njen mož Niko (bil je kleparski mojster in vodovodni instalater ter je v marcu 1945 kot partizan padel v Starih Zagah pri Črmošnjicah) že leta 1938 v neposredni bližini Viniškega dvorca zgradila svojo hišo, se je Boljkovčeva po zadnji vojni preselila vanjo. Stara Haringova hiša je odslej kljub mnogim stanovalcem ali pa prav zato še bolj propadala. Končno jo je Boljkovčeva navzlic poskusom, da bi jo odkupila obično ali kaka primerna ustanova, leta 1985 prodala Aminu Izairju, ki je obljubil, da bo staro stavbo obnovil v soglasju z navodili novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Vsa prenova še ni do kraja opravljena, zlasti ne v nadstropju, saj vse zahteva veliko denarja. Na žalost pa se doslej novi lastnik ni dovolj držal navodil Zavoda in je notranje gostinske prostore uredil dokaj kičasto. Verjetno pa bi se z dobro voljo to še dalo popraviti, tako da morda smemo upati, da bo šeasoma znameniti Viniški dvorec v zadovoljivi zunanji in notranji podobi le ohranjen nam in znanecem.

JOŽE DULAR

Viri: — arhiv Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu — matične knjige v Metliki in Črnomlju — Mihaela Boljkovca, Črnomelj, Kolodvorska 1

Komaj 22-letna Zofija — moževe dolgove je poplačal njen oče — se je morala sama spo-

obzorja

PRVA KNJIGA V PRAVEM ČASU

Anica Zidar, pospremlila na pot k bralcem svojo najnovejšo knjigo Pridi k tolmunu, ki je te dni izšla pri založbi Kmečki glas.

Prava knjiga v pravem trenutku bi lahko dejali ob izidu knjige Cirila Ribičiča in Zdravka Tomaca Sončne in senčne strani federacije, ki je pred kratkimi ugledala beli dan pri založbi Komunist. Čeprav je knjiga posvečena zgodovinskemu dogodku, 50-letnici izida Kardeljeve knjige o razvoju slovenskega narodnega vprašanja, pa ni branje za minule dni, marveč prav za vročo jugoslovansko sedanost.

Iz krize, v katero smo zabredli na vseh področjih življenja od političnih do gospodarskih, se skušamo rešiti tudi s spreminjanjem ustave, ob tem pa se porajajo številne zamisli o tem, kako oblikovati skupnost narodov in narodnosti v Jugoslaviji. Končno tudi dogajanja na Kosovu močno opredeljujejo prav ustavne spremembe. Skratka, vprašanje o tem, v kakšni federativni skupnosti, bolj konfederativni ali bolj unitaristični, bomo živeli, je eno od glavnih vprašanj, ki znova in znova zahteva argumentirano preverjanje načel jugoslovanskega federalizma.

Slišati je sicer nekoliko čudno, saj končno vsi prisegamo na avnojsko socialistično in federativno Jugoslavijo, vendar pa je razumevanje federalizma, kot potrjujejo dogodki vsak dan posebej, zelo različno. Federalizem ima svoje sončne in senčne strani, če povzamemo z naslovom nove knjige. Avtorja v nji prav z osvetljevanjem razumevanja in prakse federalizma v preteklosti in sedanjosti določata sence in svetlobe, tesni in vrhove federalizma, kot ga poznamo od prvih povojnih let do ustave iz 1974. leta in kot se zastavlja s potrebami po novi ustavi danes. Hkrati pa znanstveno tehtno zavrčata tako konfederativne kot unitaristične tendence ter podirata osnovna federativna načela veljavne ustave.

Prvi del knjige, »Politične borbe centralistov, federalistov in separatistov«, je znanstveno teoretičen, medtem ko je drugi »Jugoslavija bo ostala avnojska ali pa je ne bo«, bližje praktični, saj so v njem natisnjeni članki in polemike obeh avtorjev ob aktualnih dogajanjih in izzivih. Tako drugi del predstavlja soočenje teorije s praktičnimi, aktualnimi izzivi in jo po svoje preverja.

Pomemben prispevek v knjigi predstavlja uvod »Jugoslovanski federalizem od Spersana do razmišljanj o novi ustavi« Milana Kučana, ki opozarja na prepotrebno razjasnitev pogledov na nacionalno vprašanje.

M. MARKELJ

PRIDI K TOLMUNU

»To je zgodba o ljubezni, o človeškem srcu, o tisočerihih drobnih rečeh, ki sestavljajo življenje in zaradi katerih je vredno živeti; zgodba o delu, ki pripravi človeka, da se pobere s tal, pripoved o žlahtnih sokovih in ljudeh, obenem pa prošnja, da bi otrok smel biti otrok.« S temi besedami je naša dolenska rojakinja mokronoška pisateljica

IZRAZITO ZASEBNA ŽENSKA LIRIKA

Pri Državni založbi Slovenije je nedavno izšla pesniška zbirka Barbare Hočvar z naslovom Predalčke. Pesmi, zložene v te »predalčke«, so izrazit primer zasebne poezije. To je poezija, ki je ne zanima družbene razsežnosti, temveč se ukvarja izključno s človekom kot posameznikom, z njegovimi čustvi, pripadnostjo sočloveku in s podobnimi vprašanji. Hočvarjeva je pesnica po naravi, pesni, ki jo ustvarjalno moč sproščajo posebni življenjski trenutki, skratka takrat, ko mora z novo pesmijo pomiriti svoj notranji — pesniški klic. Razumljivo, da so vse te pesmi napisane s povsem razpoznavno, celo poudarjeno žensko noto. Zato za Predalčke lahko zapišemo, da pomembno bogatijo tako imenovano slovensko žensko liriko, in če pravimo žensko, mislimo v najboljšem, ne v slabšalnem pomenu te označitve.

Ob branju Predalčkov se pozornemu bralcu razkrije, da so pesmi Hočvarjeve tista vrsta poezije, ki išče lepoto in človečnost v intimi, idili, nekakšni složnosti vsega v ograjenem svetu, ki si ga je ta poezija pač izbrala za domovanje. Zbirka ima šest razdelkov, vendar razen dveh — prvi in predzadnji (Sovražim ponedeljek in Čas mostov) — vsi obravnavajo vodilno temo: razmerje z moškim. Moški je v poeziji Barbare Hočvar gibal bivanja, z njim ženska doživlja čudeže, a tudi otrplo čustvovanje. Verzi varirajo različne odnose, ki se kažejo kot dajanje in jemanje, združevanje in ločevanje, letargija in razveza.

Posebna odlika Predalčkov je, da ponujajo pesmi, ki so oblikovno in pomensko preproste in jasne, zato tudi lahko osvovljive. Takšne so te pesmi tudi takrat, kadar izstopajo iz krogov erotike in čutnosti. Kot, denimo, pesem Znamenje: »Daleč za progo / sredi osatnih poljan / skromen Kristus sameva. / Čisto na drobno, / z ljubeznijo izrezljan. / Sem in tja vrabec sede na križ, / včasih brezdomna ljubimca / ležeta v travo pod njim. / Kaže, da ga samota ne ubija. / Gleda, / molči / in razume«. Citirani verzi naj bodo priporočilo, da je Predalčke vredno prebrati.

I. ZORAN

Zabeleženo

PESNIŠKI DNEVNIK

V knjižni beri, ki jo je ob koncu lanskega leta pobrala Državna založba Slovenije, je tudi Roman iztok osovnik, pesniška zbirka, ki jo je njen avtor Iztok Osovnik podnaslovlil Zgodovina nekega mučenca.

Ker se naslovi in podnaslovi običajno ne dajejo kar tako v tri dni, je pesniška zbirka, ki ima v svoji izkaznici napisano roman in zgodovina, gotovo vredna zanimanja, če že zaradi drugega ne, vsaj kot izziv in vabilo k bralni izkušnji poetice, ki poezijo postavlja na nepesniška tla.

Pesniška pripoved, izris dogodkov, ljudi, krajev, znanih imen od danes in od nekdanj, prepletanje med njimi in na avtorjevo doživljanje je res sposojeno iz tehnike romana, vendar pa služi v Osovnikovih pesmih le izrekanju sebe ter stvarjenju

samega sebe v svetu, torej je poezija.

PRAVLJIČNI ROMAN

Samo Simčič je svoj roman Psomar in njegovi hlapci, ki je lani izšel pri Mladinski knjigi v zbirki Nova slovenska knjiga, podnaslovlil kot »pravljlični roman za odrasle« in že s tem opozoril na svojsko svoje pripovedi, ki je v novejši slovenski literaturi nekaj posebnega.

Knjiga je po snovi, motivih in pripovedni tehniki zastavljena tako, kot so napisane pravljice, vendar je to le formalno, pravljličnost je le njen zunanji videz, plašč, v katerega je zavita prava romaneskna pripoved. Sproščilo Psomarja in njegovih hlapcev je vse kaj drugega kot pravljlična razvešitev belo-črnih nasprotij sveta, je sproščilo o resnici naše dobe, kot se lahko izriše v umetniškem delu.

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolensko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošteno odslužili svojo kazen, izmišljeni.

Nasilje na begu

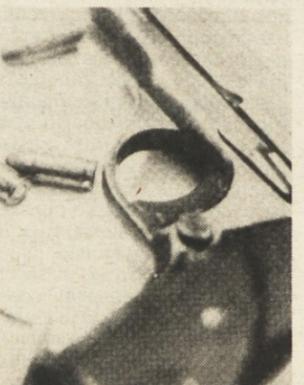
Vsega kakšnih deset dni je poteklo od tistega aprila, ko so krški miličniki obstali pred težko in na videz nerešljivo nalogo. Javnost je bila namreč vznemirjena, v le nekaj dneh se je po okoliških vaseh zgodilo veliko tega, neznanca so med drugim posilili osemnajstletno dekle, prijavljena pa sta bila tudi napada na krajane, ki sta se končala s hudimi poškodbami. Storiteli kot da so se vdrli v zemljo. Ljudje so se v strahu že ob mraku zaklepali v svoje hiše, miličnikom in kriminalistom pa je bilo vse bolj jasno, da imajo v vseh primerih opravka z istimi storilci, takšnimi, ki ne izbirajo sredstev, da bi dosegli željeni cilj.

5. april je bil, ko je bila Jožica skupaj s svojo družino doma, okoli 21. ure pa jih je zmotil nenadejan obisk. Neznanca sta namreč stopila v stanovanje in tebi mič, meni nič od osemnajstletne Jožice zahtevala, naj gre z njima. Dekle se je obiskovalcev ustrašilo in hotelo zbežati, neznanca pa sta se sekirami v rokah ustrašovala domačine, eden od njiju je imel v rokah celo puško, pripravljeno na strel. Jožici je prvi priskočil na pomoč njen mož, vendar ga je eden od obiskovalcev napadel; drugi je grozil Jožičinemu očetu, ki je jokajoč hotel rešiti svojo hčer. Napadalcema je končno uspelo Jožico zvleči iz stanovanja in nato čez cesto v bližnji gozd, ves čas pa sta ji grozila, da jo bosta ubila, če se jima bo upirala. Navzlic njenim obupnim poskusom, da bi se rešila

iz rok napadalcev, sta neznanca dosegal cilj: v gozdu sta dekletu na silo strgala obleko s telesa, nakar jo je eden držal, drugi pa posilil. Ko sta skušala vlogi zamenjati, je Jožici uspelo iztrgati se iz njenega objema in zbežati v noč. Šele pozno ponoči se je po drugi strani gozda vrnila domov in povedala, kaj se ji je zgodilo.

Nišo se še poleglo govorice o tem groznem dogodku, že so miličniki stali pred novo, nič manj težko nalogo. Milan Dejak je 10. aprila nekaj po 16. uri pešahal po makadamski cesti proti domu. Nenadoma sta k njemu iz hoste stopila neznanca in ga spraševala, če ima cigarete. Ko je Milan odgovoril, da ne kadi, sta ga pričela nagovarjati, naj kupi pištolo, vendar ju je zavrnil, češ da nima denarja. Med pogovorom se je nenadoma pojavil še tretji neznanec, ki je brez besed s sekiro v rokah stopil pred Dejaka in ga udaril po ramenu, hip zatem ga je drugi neznanec s pištolo treščil po obrazu. Milan je padel na tla, nakar so ga vsi trije še dodatno obdelali in mu iz denarnice v zadnjem hlačnem žepu izmaknili 580 din. Predno so odšli, so mu zagrozili še, da ga bodo ubili, če bo dejanje prijavil miličnikom.

Krog zahrbtnih dejanj in napadov je bil zaključen 15. aprila. Neznanca, po opisu prič in oškodovancev enake postave, sta okoli 19. ure prišla na domačijo Janeza Tomca. Vsak je v roki držal sekiro in od gospodarja sta zahtevala pijačo. Janez se je nekaj časa izgovarjal, da pijače nima dovolj, naposled pa je ženo le poslal v klet po steklenico jabolčnika, sam pa je stopil v

hlev nakrmit živino. Ko se je vrnil, sta se neznanca že nacejala s pijačo, ob obeh je stala njegova žena, zato se jima je pridružil še Tomc. Kar na lepega pa ga je eden od dvojice gostov napadel, ga udaril s sekiro in pričel zabadati z nožem. Ko je Janezu na pomoč priskočila žena, sta s sekiro napadla še njo, naposled pa še soseda, ki se je hiši približal naključno. Janeza sta tolikanj časa tepla in prebadala z nožem, da jima je naposled pokazal, kje ima skrito lovsko puško. Po dejanju sta neznanca v sosednji vasi ukradla moped in se z njim odpeljala v neznanost.

Zdravnik je ugotovil, da ima Janez Tomc kar sedem hujših poškodb po glavi, razlito desno oko, na sukniču pa je bilo 10 vbodov z nožem, od katerih jih je osem prebilo podlogo.

Posavski miličniki in kriminalisti so iz dneva v dan zoževali krog osumljencev. Vsega trije dnevi od zadnjega dejanja so potekli, ko sta bila storilca že v njihovih rokah. Pravitisti dnevi sta bila namreč na begu iz VPD Radeče mlada Roma, znana po nasilniškem obnašanju in tovrstnih dejanjih; šlo je za 26-letnega Mirana Berusa in 21-letnega Edija Jurka. Vsi sledovi in opisi so vodili k njima in miličniki so zagledali 18. aprila obkolili romsko taborišče, kajti očitno je bilo, da se nasilneža skrivata tam. In res. Edi se je sicer skušal rešiti s streljanjem iz lovske puške, vendar je naposled spoznal, da je vse zaman. Oba sta tistega dne prespala za rešetkami.

Sojenje je bilo v septembru istega leta. Mirana je senat obsodil na 8 let strogega zapore, Edija pa na 6. Ker pa je bil Berus že poprej obsojen na štiri zaporne kazni, je sam zaprosil, naj mu kazen združijo; senat mu je tako izrekel enotno sodbo 12 let strogega zapore, medtem ko je Jurku enotna kazen znašala 6 let in 8 mesecev bivanja za rešetkami. Ob rojstvu tretjega otroka je bila Ediju kazen znižana na 6 let, medtem ko je bila Miranu zahteva za izredno omilitev kazni zavržena. Vseeno pa je prostore KPD Dob na Mirni zapustil leto dni poprej, preden mu je kazen potekla v celoti.

B. B.

Enkrat smo se vrnili le trije

»Tukaj sedim dan za dnem in gledam skoz okno, zraven pa premišlujem, kako čudne so igre usode. V 93. leto grem, pa sem še živ, čeprav sem v mladosti št. skozi take bojne meteže, da so mladi fantje padali vsenaokoli kot snopi ob žetvi.« Tako pripoveduje Anton Vovko iz Družinske vasi, najstarejši mož daleč naokoli, in medtem ko se pogovarjava, se ne odmakne s svojega prostorčka ob oknu. Ta mu nudi pogled v prebujajočo se pomlad na vrtovih in poljih okoli domače vasi, zdi pa se, kot da mu prozorno steklo poleg te vaške idile kar naprej odseva tudi tisti davni čas in krute podobice, ki jih Anton nikakor ne more pozabiti.

»Petnajstega leta sem šel na nabor in bil sem ves v strahu, da me ne bodo potrdili. Kaj sem takrat vedel o grozotah na fronti, še pomislil nisem na rane, na smrt! Kmalu mi je bilo vse to blizu. V Galiciji, za Karpati, na Dnjestrju. Lajanje topov, živžganje krogel, klci padajočih in ranjenih vojakov. V kompaniji nas je bila večina Slovencev in s prebivalci za fronto smo se kar dobro razumeli. Prijazno so nas sprejemali, saj takrat vojska ni bila taka kot v drugi svetovni vojni, ko so Nemci, Italijani in drugi pobijali civiliste in zažigali njihove domove. Bili smo kavalirji, čeprav smo sami hudo trpeli. Najhujše pa je prišlo potem, ko smo bili premeščeni na soško fronto. Pri Gabrijelu je tako vžigalo iz vseh vrst orožja, da sploh ni bilo slišati posameznih strelav, ampak je bilo vse skupaj eno samo pekleno ropotanje. Enkrat smo se vrnili iz prvih položajev samo trije. Santejcevec za nami niti niso pošiljali, saj bi padli še oni. Mene je

nekaj udarilo v ramo. Najprej sem mislil, da je kakšna veja, potem pa sem opazil, da mi po roki teče kri: zadel me je šrapnel. Pa vesta, da sta bila tista druga dva hudo nesrečna, ker ni zadelo tudi njiju? Tako sem šel jaz za nekaj časa v zaledje, onadva pa nazaj v ogenj. Pozneje, ko smo fronto prebili, tako hudih bojev ni bilo več. Spominjam se, da smo se ustavili na hribih, od koder je bil čudovit razgled na Verono. Naprej nismo šli več, saj je prej prišla kapitulacija. Potem smo se vračali čez Ljubljano domov, v Ljubljani so nas spraševali, če gremo brant Koroško. Takoj sem šel še tja in se tolkel vse do konca. Zdi se mi neumno, da smo takrat Koroško izgubili. Vsega skupaj je bila kriva politika.« Tako se spominja Anton Vovko burnih dogajanj, ki so ga potegnili daleč od rodne Družinske vasi.

Rodil se je leta 1896, tik pred novim letom. Oče je bil kovač, vendar doma za otroke ni bilo kruha. Anton se je že dvanajstega leta odpravil učiti za trgovca, brat in sestra sta odšla v Ameriko, ena sestra pa se je poročila v bližini doma. Vsi trije so že umrli, brat v rudniški nesreči pri Clevelandu, ko ga je pozvil vagon.

»Poročil sem se pred dvainšestdesetimi leti,« razpreda dalje svojo zgodbo Anton Vovko. »Bil sem poslovodja prvega delavskega konsumnega društva Rajhenburg in takrat sva šla s prijateljem na veselico v Podčetrtek. Plesat sem šel z Gizelo, nadučiteljevo hčerko iz Pišec, in tako sva se spoznala. Pozneje, ko sva se poročila, sem v Zagrebu od Žida Goldnerja kupil trgovino z mešanim blagom in tja sva se preselila. V Za-

grebu je bilo takrat veliko trgovin v židovskih rokah in moram reči, da so bili pravi poštenjaki, saj sem imel veliko opravil z njimi. Precej trgovcev je bilo tudi Slovencev. Potem, med vojno, sem opazil, da so pričele židovske družine izginjati. Tudi mlad fant, ki je večkrat prihajal po poslih v trgovino, se je nekdo pojavil z židovsko zvezdo na rokavu. Bil sem presenečen, saj sploh nisem vedel, da je Žid. Potem je tudi on kmalu zginil in nikoli več ga nisem videl. Tudi jaz sem sodeloval z osvobodilno organizacijo in pomagal, kolikor sem le mogel. Po vojni, ko je bila trgovina nacionalizirana, sem se preselil v Novo mesto, kjer sem delal pri Merkatortu kot nabavni referent in pozneje komercialist vse do upokojitve. Imel sem 45 let delovne dobe, star pa sem bil 74 let. Ko so se otroci izšolali, se je za mano v Slovenijo preselila tudi družina.«

Gizela in Anton imata tri otroke, same fante. Eden živi v Kanadi, drugi v Krškem, tretji pa v bližini doma v Družinski vasi. Vsi so dosegli lepo izobrazbo. Imata pa že tudi šest vnukov in tri pravnuke. Anton veliko bere. Če je lepo vreme, gre na sprehod, če ne, pa sedi ob oknu in skupaj z ženo obuja spomine. »Vendar vse preveč govori o vojni,« ga pokara žena, ki po dvainšestdesetih letih zakona verjetno zna vse njegove dogodivščine že na pamet. Toda, si mislim, ko se poslavljam od častitljivega para iz Družinske vasi, mnogim v naši ljubi domovini o grozotah, ki jih pri naša vojna, govorimo še premalo, saj bi sicer manj korajžno klicali po orožju.

TONE JAKŠE

Grad Mokrice bo zaživel pod tujci

Urejanju mokriškega krajinskega parka, ki se razprostira na površini 60 hektarov, so se lastniki grajske posesti posvečali čeli dve stoletji (od 1712 do 1919).

Najprej so bili to grofi Auerspergi, pozneje baroni Gagerni. Okolico gradu so bogatili z redkimi drevesnimi primerki iz vseh delov sveta. V parku še dandanes raste sedemdeset eksotičnih in avtohtonih drevesnih vrst ter grmovnic. Obiskovalca vsakič znova očarajo mogočne sekvoje, bukve in platane. Navdušujejo ga tise in tulipanovci in bogasto raznovrstnega zelenja, ki ga poznajo po imenu samo gozdarji in biologi.

Park se nevsiljivo staplja z naravnim okoljem in grajsko arhitekturo v slikovito celoto. Prištevajo ga med najlepše in najobsežnejše zaščitene komplekse naravne in kulturne dediščine pri nas.

Trenutno je še zapuščen, vendar mu kmalu obetajo boljše čase. V njem bodo jeseni začeli urejati igrišče za golf, ki bo, tako upajo, privabljal številne tuje turiste. Grajsko poslopje je s parkom vred za tri desetletja vzela v najem firma Betriebsgesellschaft GmbH Hotel grad Mokrice, ki zagotavlja, da z oživitvijo tega kompleksa ne bo okrnila spomeniških vrednot oblikovane na-

rave in monumentalne grajske arhitekture.

Pogovor s predstavnikoma Term je kot gost nemških investitorjev pred dobrim mesecem prisostvoval tudi Falk Gagern, na Dunaju živeči nečak Nikolaja Gagerna, ki je zadnji gospodaril v Mokricah. Nikolajeva solastnika sta bila oba brata, Falkov oče Friedrich in Hans. Friedrich se je uveljavil kot pisatelj in Slovenci ga poznajo po prevodih romanov »Cesta« in »Ljudstvo«, v katerih opisuje preteklost in usode prebivalcev bližnje in daljnje okolice Mokric. Hans Gagern je bil slikar, znan predvsem po lovskih motivih. Živel je v leskovškem gradu pri Krškem.

Falk Gagern pogosto obiskuje Mokrice in je marsikaj napisal o njihovi zgodovini. Iz ustnega izročila se živo spominja zgodb in dogodkov iz preteklosti. Med znamenitostmi mokriškega gozda je omenil tri mogočne kostanje (plemenite sorte maroni). Po njegovem pripovedovanju naj bi največjemu med njimi narasli dvanajst metrov obsega. V tem drevesu, ki je bilo znotraj votlo, vendar je še zeleno, je včasih posedalo ob ognju po ducat lovcov.

V drugem kostanju je vrsto let stanovala gozdna žena, ki so jo klicali Gogola ali kar po nemško Waldfrau. Pred dupli-

no je imela nastrešek in okoli njega si je uredila poletno bivališče. Ko je vzela k sebi nečakinjo Nežo, grbasto dekletce, ji je Falkova prababica svetovala, naj pride z njo živeti v grad, saj so imeli tam dovolj prostora za služničad. Gozdna žena se je sprva branila, a je zaradi male Neže le popustila, da deklica ne bi predvje rasla.

Neža se je v gradu hitro privadila in postala je najzanesljivejša služabnica svoje gospodarice. Življenju v gozdu pa se kljub vsemu ni popolnoma odrekla. Vsako leto si je izgovorila mesec dni prostosti, da se je odzvala klicu samote. To je bilo vedno poleti, ko so zorele rdeče gozdne jagode.

Zeleni bor je druga drevesna zanimivost mokriškega parka, zaradi katere je ta zaslovel daleč naokoli. Seme tega bora so načrtno zbirali in ga razpošiljali na vse vetrove, po monarhiji in drugih evropskih deželah. O tem, kako so pripadle v Mokrice prve sadike, je Falk Gagern vedel povedati, da je eden od njegovih prednikov v prvi polovici minulega

stoletja med obiskom v cesarski vrtnariji na Dunaju naletel na pinus strobus, v Evropi takrat še neznan vrsto bora. To ga je tako prevzelo, da je pri priči podkupil vrtnarja, ki mu je skrivaj odstopil nekaj sadik. Mokriški gospod jih je skrnil v cilinder in jih s konjenikom poslal naravnost na Kranjsko.

V Mokricah so iz teh sadik zrasli prekrasni bori. Njihova semena so posejali in tako vzgojili še več sadik. Dragoceno seme zelenega bora je mokriške gospodarje reševalo iz krize, ko so zaradi trtne uši ostali brez dohodka od vinogradov. V grajski posesti so imeli pred pojavom trtne uši šestdeset johov vinske trte, in ko so jo posekali, so obnovili samo dvanajst johov.

V sedemdesetih letih je po Falkovem pripovedovanju stari oče Friedrich Gagern oživil tudi kamnolom na Čatežu. Tam so lomili marmorju podobne kamen slonokoščene barve, ki je bil za obdelavo mehkejši od marmorja in so ga cenili kot odlični material za

fasade. Kamen je analiziral pristojni dunajski inštitut. Iz kamnoloma na Čatežu do postaje v Brežicah je Friedrich Gagern napeljal ozkotirno železnico, da so mokriški kamen lahko nalagali na vagoncine in ga z vlakom pošiljali na Dunaj. Tam so ga vgrajevali v fasade.

Na Dunaju so ga po Falkovih besedah porabili 40 tisoč kubikov, a precej so ga poslali tudi v Budimpešto. Z njim so med drugim obložili novo dunajsko mestno hišo (Rathaus) in zaobljubno cerkev (Votivkirche) ter budimpeštanski parlament.

Medtem so na enak kamen naleteli v južni Franciji. Lastnik Rotschild je ponudil Falkovemu staremu očetu odškodnino, če opusti svoj kamnolom, vendar Gagern na to ni pristal.

Pozneje ga je Rotschild izigral, s tem da je znižal ceno, Gagern pa si tega ni mogel privoščiti. Mokrice so gospodarsko propadle že zaradi izpada dohodka od vinogradov in leta 1880 jih je prizadel še požar. Zgradili so ogromen hlev, ki je

Falk Gagern

pogorel, tik preden je bil dokončan. Novega niso več postavili.

Z gozdovi si po Falkovem pripovedovanju mokriški lastniki niso mogli pomagati iz krize. Les tedaj ni imel cene, razen tega so zaradi nevarnosti zemeljskih plazov lahko sekali komaj tretjino gozdnatih površin. V gradu in okolici so se živo spominjali nesreče, ki jo je po dolgotrajnem deževju povzročil plaz nad Bregansko. Letnico je sogovornik pozabil, povedal je le, da jim je takrat odneslo lovsko hišo s štiričlansko družino, le nekaj mesecev star dojenček je po čudežu ostal živ. Plaz je zaprl pot Bregansko in v dolini je nastalo jezero. Na njem je na slamarici plaval dojenček iz lovske hiše, ki so ga ljudje rešili.

Bratje Gagerni so polovico posestva prodali že med prvo svetovno vojno. Mokriško gospodarstvo je z gradom vred 1923. leta odkupila firma Berger iz Zagreba in ta je 1937 vse skupaj prodala zagrebški nadškofiji. Gostišče so v Mokricah uredili v povojnih letih. Grad so postopoma obnovljali, vendar za temeljito prenovu ni bilo nikoli dovolj denarja. Zdj napoveduje prenovu tuji kapital. Pobudnik za naložbo je Miran Noman-Fischer, po materi čateški rojak, ki je tudi eden od investitorjev.

J. TEPPEY

DL	OBROK HRANE	HRIB PRI BEOGRADU	OBLOJENJE ORBOGJA	SESTAVIL J UDIR	HEBREJSKI UČITELJ	VRSTAMINO KISLIN V BELJAKO VINAH	PLAČILNO SREDSTVO	POGAN	EG. BOG SONICA
APOPLEKSJA KEM SIMBOL ZA DUŠIK				RADIOTEHNIČNA NAPRAVA					
				DREVORED PREDUJEM					
STARO-SPANSKI PLES									
ILOVNATA TLA PAJČOLAN							VRSTA TISKARSKIH CRK	PRODAJALEC ZELENAJE	
					PERUNKA FR. TERO-RISTIČNA ORG.				
DL	ISKALO	ZIVALSKI VRT LETALO		REKA V MONGOLIJU STAROZDVOVSKI KRALJI				AVT. OZNAKA TORNA PREKOP	
NAŠA REKA				IT. TISKOVNA AGENCIJA RUMENICA				KUJICA UNISEK	
OVENELOST									
ZAPOREDJE ZNAKOV		ZMEDA AVTONOMNA POKRAJINA					SOKRATOV TOZILEC VERDI GIUSEPPE		
GERM. BOG					BRANANJE				
ČRNOMORSKO LETOVISČE					DENARNA ENOTA VANGOLI				

Žreb je izmed reševalcev 9. nagradne križanke izbral FRANCA ZAMANA iz Novega mesta in mu za nagrado podelil knjigo slovenskega pisatelja Jožeta Snojga Gavžen hrib, navadno stvaritev, ki na nov način govori o NOB.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 3. aprila na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Garmova 3, 68000 Novo mesto, s pisnim KRIŽANKA 11.

REŠITEV 9. KRIŽANKE

Pravila rešitev 9. nagradne križanke je brana v vodoravnih vrsticah, takšna: KOSOVO, SRT, KIMON, TAR, TLAKARINA, ROJA, ELAN, POSEBNI, RS, URA, KUKMA, SAKO, LOSICA, KARTOGRAM, KAT, IME, TLA, QVIRA, NEPO-TIST, ODAK, KRIŽANKA, SORA.

MISLIJ

Najbolj samoumevne ideje so v bistvu produkt dolgega in pogosto iracionalnega razvoja.

J. RACHELS

Človek je navsezadnje močan le toliko, kolikor si lahko naloži ponižanja in sramote.

M. ROŽANČ

Slone pa še kar naprej streljajo

Neizmerne črede afriških slonov so se močno skrčile — Z avtomatskimi puškami in protitankovskimi izstrelki — Slonovina je vir bogastva

Skupina kakih 40 divjih lovcev se priplazi v varstvu savanske trave do nič hudega sluteče črede slonov, ki se mirno pase pod vročim afriškim nebom. Ko pridejo dovolj blizu, snamejo z ramen avtomatske puške in začne se prvi pokol. Velikanski samci, samice in mladiči padajo eden za drugim, ubiti od plohe krogel, ali se težko ranjeni v smrtnih mukah valjajo po tleh in obupno trobijo. Lovcev agonija živali ne moti kaj dosti, izurjeno gredo od živali do živali in jim odsekajo okle, nato pa s plenom vred izginejo v težko dostopne hribe. Nad pobito čredo pa se začno zbirati mrhovinarji, plahutajoče žive zastave smrti.

Takšni poboji, kot je opisani, niso nobena redkost. Dogajajo se vse pogosteje po tistih predelih Afrike, kjer se žive in potujejo slonje črede, črede mogočnih, največjih še živečih kopenskih živali. Toda če ne bo nič zastavilo morije divjih lovcev, se bo afriški slon pridružil vsem tistim živalim, ki jih je človek tako ali drugače že zbrisal z zemeljskega površja.

Slonje črede se zmanjšujejo povsod po Afriki, kjer je njihovo življenjsko okolje. V zadnjih desetih letih se je v Tanzaniji število slonov za pol zmanjšalo; v Keniji jih je od 130.000 ostalo samo še 20.000, da omenimo le ti dve državi, ki sta sleveli po nepreštenevni slonjih čredah. Študija OZN, ki so jo opravili lani, z vsjo resnostjo opozarja, da bo slon zdaj zdaj ogrožena vrsta, če se bo ropanje slonove kosti nadaljevalo v takem obsegu.

Divji lovci sicer niso edini krivci za strahovito upadanje števila afriškega slona. Na tisoče slonov je pomorila velika suša pred nekaj leti, življenjski prostor afriškega slona se nenehoma zmanjšuje zaradi naseljevanje ljudi na nekdanje proste pašnike, toda poglobitni vzrok izginjanja slonov je le trgovina s slonovo kostjo. Manj ko je slonov, večje je povpraševanje in višje so

cene za slonovino, lov na štirinožne velikane pa toliko bolj donosen in neizprosni. Divji lovci ne ubijajo le odraslih živali z velikimi in lepo raščenimi okli, pod njihovimi avtomatskimi puškami padajo tudi mladički, katerih okelci niso večji od svinčnika.

Iz Afrike gre vsako leto okrog 800 ton slonovine na svetovne trge,

Se bodo sloni ohranili samo še v živalskih vrtovih? (Foto: MiM)

predvsem na Daljni vzhod, kjer je povpraševanje po slonovini daleč največje. Kilogram dobre slonovine stane zdaj na trgih Daljnega vzhoda že okoli 244 dolarjev, kar je za dobri dve tretjini več kot pred tremi leti. Za revne afriške države je slonovina pomembno izvozno blago, zato se trgovanju z njo seveda ne morejo odreči. So pa tudi nesposobne in nemočne, da bi lahko trgovino spravile v zakonite meje. Majhne orožene straže so preslabo opremljene in premalo jih je, da bi lahko učinkovito nadzorovale obširna območja, kjer cveti divji lov na slone. Obratno pa so divji lovci oboroženi z najsodobnejšimi puškami in celo s protitankovskimi orožjem. V kenijskem parku Elgon so našli že več slonov, ubitih s takim orožjem.

V nezakonito preprodaje in izvažanje slonovine so pogosto vpleteni tudi najvišji predstavniki oblasti in ne tako redko tudi diplomati. Nedavni primer, ko so prijeli indonezijskega diplomata v Tanzaniji, ki je v diplomatski pošti tvoril 200 slonovih oklov, je dovolj zgovoren. Diplomata so sicer suspendirali, mikavnost in predvsem donosnost takega početja pa ni zato nič manjša.

Sporazuma o mednarodni trgovini in ogroženih živalskih vrstah (CITES), po katerem mora tovore slonovine spremljati dokazilo o izvoru blaga, mnoge afriške države sploh niso podpisale, druge pa ga preprosto ne upoštevajo.

Naravovarstveniki v razvitem svetu razmišljajo o popolni prepovedi trgovanja s slonovino in slonokoščeni izdelki. Vendar to ni prava pot, saj bi tako ali tako ostal črni trg, afriške države pa bi bile ob pomemben vir dohodka. Pravo pot razsodno razmišljajoči vidijo v bolj nadzorovanem uplenu slonov. Zimbabve je, denimo dosegel že kar lepe uspehe v nadzoru nad lovom. Slonje črede so razselili na manjša območja, ki jih lahko učinkovito nadzorujejo in v njih preprečujejo divjim lovcem prekomeren odstrel živali.

Eno je gotovo: če bodo puške po afriških savanah tako pogosto pokale, kot pokajo zdaj, potem se bo afriški slon do konca tega tisočletja znašel na samem robu obstoja. To pa bi bila izguba za ves svet, ne samo za Afriko.

MiM

(Vir: Newsweek)

Čudne bakterije

140 let stare bakterije iz zamrznjenih trupel raziskovalcev

Polarni raziskovalci Franklinove odprave na Arktiko, ki se je tragično končala s smrtjo vseh 129 mož, so skoraj poldrugo stoletje kasneje ponovno zbudili pozornost znanstvenikov, tokrat kar dvakratno. Posebna kanadska odprava, ki je imela nalogo, da odkrije vzroke tragedije izpred več kot 140 let, je našla zamrznjena trupla, v truplih dveh članov Franklinove odprave pa so odkrili tudi bakterije.

Strokovnjaki univerze v kanadskem mestu Edmonton so ugotovili, da gre za bakterije vrste clostridium in da niso bile vzrok smrti ali močne zastrupitve. Pri nadaljnjih analizah odpornosti teh več kot 140 let starih bakterij do antibiotikov pa je raziskovalce čakalo veliko presenečenje. Odkrili so, da so bakterije odporne do antibiotikov cefoxitin in clindamycin, torej na dokaj široko uporabljani zdravili.

Odkritje je v popolnem nasprotju s splošno sprejetim mnenjem, da pride do odpornosti mikroorganizmov na posamezne antibiotike zaradi pretirane uporabe in razširjenosti antibiotikov. Tovrstna zdravila so namreč prišla v splošno rabo šele pred 40 leti, torej sto let po smrti obeh polarnih raziskovalcev, ki jih pač nista ne poznala in ne mogla uporabljati.

Uganke še niso razrešili, močno pa sumijo, da je odpornost povzročil svinec, ki ga je bilo v truplih veliko kot posledica prehranjevanja s konzervami.

Vojna zaradi splavov

Število splavov v Zahodni Nemčiji strmo narasča — Milejši zakoni — Se veliko nezakonitih splavov

V Zvezni republiki Nemčiji imajo dokaj ostro zakonodajo o prekinitvah nosečnosti. Od tega 1976, ko je bil splav dovoljen le v medicinsko nujnih zadevah, se je zakonodaja nekoliko omečila in dovolila zakonito prekinitve nosečnosti v prvih treh mesecih tudi v primerih slabega finančnega stanja matere in v primerih hujše prizadetosti, denimo, če je nosečnost posledica posilstva.

Število splavov je od tega leta močno poraslo, tako da danes zahodnonemški zdravniki prekinejo že petino vseh nosečnosti. Število splavov iz finančnih razlogov se je dvignilo za tretjino.

»Smo ena najbolj bogatih držav na svetu,« pravi predsednik bavarske zdravniške zbornice Ernst Theo Mayer, »a kljub temu je slabo finančno stanje najpogostejši razlog, ki ga navajajo za prekinitve nosečnosti.«

Da gre za resen problem, kaže tudi dejstvo, da se samo s splavi ukvarja en odstotek zdravnikov in da ta odstotek zdravnikov uniči več življenj, kot jih ostalih 99 odstotkov lahko reši.

Ob vprašanju ali zadevno zakonodajo še bolj omiliti ali jo zaostriti, se je nemško javno mnenje vzburkalo ob nedavni aferi, v katero je zapleten ginekolog Horst Thiessen. Na sodišču se je znašel zaradi obtožnice, ki ga bremeni opravljanja nezakonitih splavov, z njim vred pa 156 žensk, ki so pri njem splavile. 137 jih je že moralo plačati globo, ki dosega tudi do 3000 mark.

Del javnosti se je takšnemu ravnanju sodnih oblasti uprl. Privrženci svobodnejšega odločanja o prekinitvi nosečnosti vidijo v teh dogodkih lov na čarovnice in prodor nazadnjaških sil. V Sternu je izšla listina s 1000 podpisov žensk, ki so »priznale« nezakonit splav, da bi tako z velikim številom »priznanj« onesposobile sodne mline. Vendar so sodišča že sklenila, da bodo prav vse primerne podpise vzeli v obzir in opravili preiskave ter ukrepali, če bodo ugotovili, da gre za kršenje zakonov.

Videti je, da bo na Nemškem še vroče.

Škodljivi dim

Tudi pasivno kajenje lahko povzroči nastanek raka

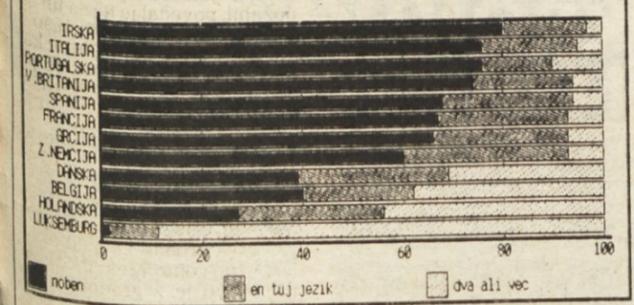
Kadilcem se vsaj v Združenih državah Amerike obetajo vse slabši časi. Nedavno poročilo o raziskavi, ki so jo opravili po naročilu ameriškega zdravstvenega ministrstva, da bi potrdili ugotovitve o škodljivosti tako imenovanega pasivnega kajenja, je nedvoumno: bivanje v prostorih, kjer se kadi, je zdravju škodljivo in nevarno. Pasivno kajenje lahko pri nekadilcih povzroči nastanek raka.

Zaključki poročila navajajo, da do sedanji ukrepi, s katerimi naj bi v ZDA zaščitili nekadilce pred škodljivim tobačnim dimom, niso zadostni. Pisci poročila se zavzemajo, da bi v vseh javnih lokalih, na letalih, vlakih in drugih prevoznih sredstvih popolnoma prepovedali kajenje, torej naj bi ukiniteli dosedaj še posebne kadilске oddelke. Delne omejitve v lokalih in prevoznih sredstvih veljajo že zdaj, če bodo zakonodajalci sledili predlogu, pa bo kajenje popolnoma preganjeno iz javnih prostorov.

Tudi posebna komisija strokovnjakov ameriškega državnega inštituta za boj proti kajenju ne miruje in se pridružuje najnovejši protikadilski ofenzivi. Predlagala je, naj bi kar se da strogo omejili prodajo tobaka.

svet v številkah

ZNANJE TUJIH JEZIKOV V ES

ZNANJE TUJIH JEZIKOV — Evropa 1992, pomeni tudi z jezikovnega stališča izziv, s katerim se bodo morali spoprijeti državljani Evropske skupnosti. Tudi tisti, ki so bili doslej zaverovani v zveličavnost samo svojega jezika, ugotavljajo, da bo prednost na strani tistega, ki bo poleg maternega znal še kakšen tuj jezik. Graf prikazuje, kakšno je sedanje znanje tujih jezikov v dvanajstih državah. Najbolj svetovljanski so v tem pogledu Luksemburžani, od katerih le en odstotek ne govori nobenega tujega jezika, velika večina pa dva ali več tujih jezikov, dobro se držijo tudi Holanci, Belgijci in Danci, najmanj jezikovno izobraženi pa so Irči, Italijani, Portugalcji in Britanci. O skupnem »državnem« jeziku, kot se nekateri tiho ogrevajo pri nas, v ES ne razmišljajo.

Lojze Cestnik: IZ KRALJESTVA SMRTI

Nato me odslavljo, češ da lahko grem nazaj spat. Cestnika iz Trbovelj pa so odredili za transport. Sedaj namreč je prišla tista pomota z zamjenjavo številko od izraza. Nisem si upal ziniti niti besede, lahko bi me obdolžili, da sem to storil namenoma. S težkim srcem sem odšel nazaj na pogreb, vendar nisem več spal. Skrbelo me je, kako bo moj soimenjak bolan zdržal težko delo.

Nekako okrog tretje ure me nekdo pocuka za hlače. »Ali spiš?« me potihno nagovori. Bil je Cestnik. »Ne spim, skrbi me zaradi tebe, ker moraš bolan na transport. Kaj naj storiva?«

»Nič naj te ne skrbi,« je odgovoril, »javil sem se za bolnega in pokazal spričevalo. Tako sem rešil sebe in tebe.«

Nisem vedel, kaj naj bi mu odvrnil v zahvalo. Jaz sem po vsem tem še vedno hodil kopat jarek. Nemcem je že primanjkovalo vojakov, zato so poklicali okoliške kmečke očance. Vsak dan so prihajali stari v civilu v taborišče in tam dobili puške, da so nas stražili. Vendar sem ugotovil, da ti kmečki možje niso bili sovražno razpoloženi do nas internirancev.

Nekoč je pristopil k naši manjši delovni skupini eden od teh možakarjev. Ko ni bilo blizu esesovskega stražarja, ter nam obljubil, da nam bo prinesel krompir. Moroda smo se mu zamislili, ko je videl našo bedo. Naslednji dan je res

prinesel »kartofel« ter nam ga skrivaj izročil. Povedal nam je tudi, da bo kmalu konec vojne in našega trpljenja. Rusi pa da ne bodo prišli, ampak zahodni zavezniki. Rusov si niso želeli.

Nekega dne, ko smo kópali tisti jarek, se je zaslislalo daleč od zahoda zamolklo bobnenje težkega orožja. Proti večeru, ko smo se vrnili, je v taborišču vladala prava zmeda. Pojedli oziroma popili smo tiste pomije. Obvestili so nas, da bodo vse jetnike evakuirali. Vendar za to izvedbo niso imeli dovolj vojaštva. Segnali so nas na zborni trg pa zopet nazaj v barake. Napetost in negotovost sta se stopnjevala in kot mora lebdela nad nami. Govorilo se je, da nas bodo evakuirali po narodnostih. A tudi iz tega ni bilo nič. Tisti večer so samo Rusi nekam odgnali. Baje so se v nekem gozdu razbežali in so jih nekaj postrelili.

Po barakah je nastalo pravo razdejanje. Po tleh je ležalo na kupe smeti, papirja, kartonov, škatel in razne druge navlake. Zopet je prišlo povelje, da ne bomo zapustili taborišča. Jaz sem šel tistega večera kar oblečen in obut na pogreb spat. Premišljeval sem, da moram biti pripravljen na prihod Američanov, da bom tudi v primeru, da bi jih vrgli nazaj, lahko z njimi pobegnili.

Naslednje dneve so ameriška letala preletavala taborišče. Nato se je nekega jutra trušče končno pomiril. Naslednji dan je bila sobota.

dežurni poročajo

IZGINILO KOLO Z MOTORJEM — Neznani storilec je v noči na 12. marec ukradel kolo z motorjem, last 34-letnega Franca Stefančiča iz Črnomlja. Vozilce je bilo spravljeno pod balkonom domače stanovanjske hiše. Stefančič je oškodovan za okoli 2 milijona dinarjev, storilca pa možje postavljajo še iščejo.

IZŽIVAL GOSTE IN RAZBIJAL — Možje v plavem so imeli 17. marca veliko dela s 45-letnim Stefanom Brezarjem iz Srednjega Globoda. Možakar je v gostilni na Frati razgrajal, grozil gostom in razbijal kozarce. Z miličniki je moral na prisilno treznjenje, naknadno pa ga čaka še pot k sodniku za prekrške.

V NEZAKLENJEN KOKOŠNJAK — 14. marca se je pri miličnikih v Dolenjskih Toplicah oglašila 66-letna Pavla Strgašek iz Soteske. Ženica je prijavila tatvino kokoši. Izkazalo se je namreč, da je preko noči nekdo obiskal nezaklenjen kokošnjak in iz njega zmaknil osem previval, za enakopravnost med spoloma pa je vzel s seboj še petelina. Strgaškova je oškodovana za okoli 500 tisočakov.

ZBIL PEŠČA

VERDUN — 19. marca ob 11.35 je 21-letni Jože Kafol iz Verduna peščal po desni strani ceste, ki pelje iz Stopič proti Velikemu Orehku. Zaradi močnega dežja je bilo na voznišču, polno luž, ki se jim je Kafol umikal. Pri tem je stopil naravnost pred osebnim avto, ki ga je pripeljal 24-letni Marjan Judež iz Velikega Orehka. Poškodovanega Kafola so morali prepeljati v novomeško bolnišnico na zdravljenje.

KDO JE ZAŽGAL GOZD?

DOBRIČ — V času med 1. in 20. marcem je nekdo kuril suho travo ob gozdu v Prelogi pri Dobriču, ogenj pa se je s pomočjo vetra razširil na smrekova in borova drevesa ter segel kakih 15 metrov daleč v gozd. Obžganih je bilo precej dreves, nekaj jih je tudi zgorelo, tako da je škoda za milijon dinarjev.

OB GOTOVINO IN ZLATINO

MALI OBRŽ — 18. oz. 19. marca med 19. in 2. uro je bilo vlomljeno v stanovanjsko hišo Zvonka Račiča v Malem Obržu pri Brežicah. Storilec je izkoristil lastnikovo odsotnost in odnesel 32.000 din gotovine ter več zlatih predmetov: žensko verižico z dvema obeskom, poročni in navaden moški prstan, otroške uhane in zlato žensko uro, tako da je škoda vsaj za 3 milijone dinarjev.

NESREČA MED VZVRAČNO VOŽNJO

TREBNJE — 36-letni Jože Režek iz Stopnega pri Škocjanu je 17. marca ob 9.40 pripeljal častopise v Stari trg v Trebnjem. Ko je robo zložil, je vzvratno zapeljal proti kmetijski zadruzi. Prav takrat pa je iz nje stopila 64-letna Marija Potrbin iz Trebnjega. Voznik je ni opazil, zato jo je zadel in zbil na tla. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

Odplake v Obrh in Krko

Pregledi večjih vodnih onesnaževalcev na Dolenjskem — Novolesove odplake v Obrh in Krko

Le malo novega je prinesel lanski obisk pri vseh večjih vodnih onesnaževalcih na Dolenjskem, edina novost je nemara ta, da se je njihovo število krepko povečalo, predvsem na račun neurejenih komunalnih odplak iz nekaterih večjih novih naselij. Sicer pa pojdemo po vrsti, najprej pogledimo v novomeško občino.

Vodnogospodarski inšpektor je obiskal žužembersko Iskro, prostore Novolesa na Dvoru, v Soteski in Straži, Krko, Iskro, Novoteks, IGM in Strešnik. Napak in pomanjkljivosti je bilo veliko, na tem mestu omenimo le straški Novoles, ki ima odvajanje odpadnih voda speljano preko sistema greznice neposredno v potok Obrh in v Krko. Prav tako Novoles nima urejenega odlaganja posebnih odpadkov, zaradi česar bo moral že v najkrajšem času pripraviti in sprejeti ustrezan sanacijski program. Kot smo že omenili, so poleg industrije vse večje onesnaževalci tudi nova naselja. Tako komunalne odplake iz novih naselij v Žužemberku, Dvoru, Straži, Selih pri Dolenjskih Toplicah, Mirni Peči, Stopičah, Šentjerneju in Škocjanu že resno ogrožajo vodotoke, če pa k temu pristajemo vse vse večjo

Vsaka peti grešnik je direktor

Lani v postopku več direktorjev in manj poslovodij — Nove oblike gospodarskega kriminala — Nobene prijave SDK ali inšpektorjev UIS

Če bi sodili po odmevnosti in zanimanju javnosti, potem je gospodarski kriminal zagotovo med najatraktivnejšimi področji dela sleherne UNZ, tudi novomeške. Po svoje ni to nič čudnega, kajti v vlogi storilcev se nemalokrat pojavljajo sila ugledne osebnosti, direktorji so, denimo, povsem na vrhu. »Njihovo število se celo povečuje, kot nasploh število dejanj gospodarske kriminalitete na območju novomeške UNZ,« razlaga Ciril

odpadeta na novomeško IMV, kjer so kriminalisti lani končali preiskavo o (pre)prodaji uvoženih enaidvajsetic, o čemer smo verjetno dovolj obsežno pisali, en grabež pa je očitan poslovodji v Gradcu. Med dejanji, ki so lani upadla, omenimo še zatajivne davčin: od predlanskih 15 se je lani njihovo število zmanjšalo na 8, večina teh odpadov na prikrite davke pri preprodaji osebnih avtomobilov. O preostalem delu pravi Mirtič takole: »Poneverb smo lani zabeležili 14, primerov neupravičene porabe družbenih sredstev 3, primerov nedovoljene trgovine je bilo 8. V slednjih primerih gre največkrat za preprodajo osebnih avtomobilov, kot novost v našem delu pa so se pojavili primeri preprodaje računalnikov. Fizične osebe so računalniki kupile in ga preko komisijske trgovine prodale pravi osebi, pri tem pa so zaslužile večmilijonske zneske. Zlorab položaja je bilo

lani 9, med oblikami na novo odkritih kaznivih dejanj pa velja omeniti še 2 primera izdaje poslovne tajnosti: ena sega v Iskro, druga pa v Labod; v obeh primerih naj bi bil ukraden računalniški program. Verjetno bi bilo tovrstnih dejanj še več, vendar marsikatero delovno organizacijo poslovne tajnosti v svojih samoupravnih aktih nimajo opredeljene. Nič manj kot pogled v dejanja ni zanimiv pogled v strukturo storilcev.

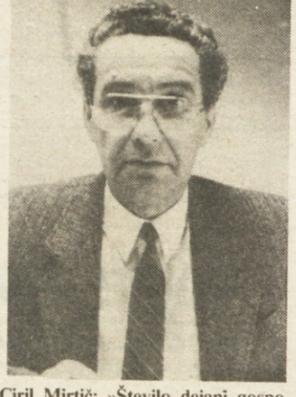
• Med večjimi, lani odkritimi primeri nevestnega gospodarjenja je zagotovo dogajanje v metliškem bistrotu Jurček, kjer je v komaj petih mesecih izpuhtelo 28 milijonov dinarjev. Bivšega poslovodjo bremenijo še poverebe in zlorabe položaja.

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda uživanje samo po sebi ni kazniv. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bilo zaslediti.

• Za razliko od predlani je bilo v minulem letu odkritih 13 dejanj omogočanja uživanja mamil. Čudna formulacija, toda uživanje samo po sebi ni kazniv. Dodajmo pa, da kakšne organizirane oblike preprodaje mamil lani ni bilo zaslediti.

Mirtič, vodja oddelka za zatiranje tovrstnega kriminala.

Ciril Mirtič za začetek navzre nekaj števil, kasneje jim da tudi povsem konkretno podobo. »Vseh dejanj gospodarskega kriminala smo imeli v minulem letu 196, od tega jih gre 80 pripisati tako imenovanemu nepravemu gospodarstvenemu kriminalu; med njimi so daleč najštevilnejše gozdne tatvine, sledi jim nezakoniti lov. Zanimivejši je seveda pogled na klasične oblike. Če želimo stanje narediti manj črno, kot je, potem velja za začetek omeniti dve obliki: kaznivih dejanj izdaje nekritega čeka, kupčevanj z zlatom in tujo valuto, ponarjanje vrednostnih papirjev je bilo lani pet, predlani pa 6. Enako je bilo lani manj primerov grabeža: obravnavali smo vsega 3, predlani pa 10. Da bo takoj jasno: pač gre pripisati spremembi zakonodaje, ki je predpisano vrednost za kvalifikacijo takšnega kaznivega dejanja dvignila na 5 milijonov dinarjev.« Če nas spomin ne vara, potem dva od treh lanskih primerov grabeža

Ciril Mirtič: »Število dejanj gospodarskega kriminala narašča, vse bolj pa je njihovo odkrivanje prepuščeno le službam organov za notranje zadeve.«

Kot že rečeno, so direktorji na vrhu, lani jih je bilo v postopku 21, poleg njih pa še po en računovodja in knjigovodski delavec, 9 prodajalcev, 5 gostinskih in turističnih delavcev ter 6 trgovskih poslovodij. Slednjih jih je v primerjavi z letom poprej domala dvakrat manj, približno za toliko pa se je zmanjšala tudi obravnava kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja. Očitno je pač, da inflacija dovolj dobro pokriva morebitne primanjkljaje, danes je skorajda večji problem, kako presežek narediti primerno visok.

Mirtič pa ne more mimo še enega zanimivega, a zaskrbljujočega podatka: »Veliko večino, kar 83 odstotkov klasičnega gospodarskega kriminala, odkrijemo sami, ostali organi, denimo SDK in Uprava inšpekcijskih služb, nam lani nista posredovali ene same prijave. Poleg nas se v vlogi odkrivalcev, razumljivo, pojavljajo le še oškodovanci. Za uspešen boj z gospodarskim kriminalom je to pre malo.«

B. BUDJA

PREHITRA VOŽNJA

VAVTA VAS — 30-letni Sašo Pavlovič iz Semeča se je 14. marca ob 13.45 peljal z osebnim avtomobilom iz Novega mesta proti Straži. Zaradi prevelike hitrosti ga je v Vavti vasi v ovinku pričelo zanašati, cesta je bila tudi spolzka, tako da je trčil v avtomobil, ki ga je nasproti pripeljala 56-letna Anica Hace iz Starega trga. Poškodovani so bili voznik Pavlovič in njegova sopotnica, 18-letna Tamara in 21-letna Anita Stevanovič, obe iz Črnomlja. Materialne škode je bilo za 9 milijonov dinarjev.

Nezakonit stanovanjski pravilnik

Prednostna lista v črmošnjiškem tozdu GG ni bila merilo za dodelitev stanovanj — Ustavno sodišče razglasilo določbe za nezakonite

NOVO MESTO — Zanimiv pravilnik o osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj so imeli še pred dnevi v novomeškem Gozdnem gospodarstvu, tozdz Gozdarstvo Črmošnjice. Akt, ki je bil sprejet na referendumu lanskega februarja, kaže, kako malo in površno so ga delavci brali pred sprejetjem, potem pa so, ko jih je prizadel, dvignili glas. Resda upravičeno, kajti tako je menilo tudi ustavno sodišče SRS.

imelo, je kandidat ostal praznih rok, četudi je bil prvi na prednostni listi. V GG so očitno prezrli, da je za dodelitev stanovanja pomembno le zaporedje na prednostni listi, delavcu pa se lahko z njegovo privolitvijo dodeli tudi manjše stanovanje od tistega, do katerega bi sicer bil upravičen.

Sporno je bilo tisto določilo pravilnika, ki je govorilo, da se prednostna lista delavcev za dodelitev posameznih vrst stanovanj sestavi z ločenim vrstnim redom v okviru določenih stanovanjskih standardov, in tisto, v katerem je pisalo, da se delavcem dodeljujejo stanovanja na podlagi določenega prednostnega reda za posamezne vrste stanovanj. Preprosto povedano: ti zapleteni formulaciji sta pomenili, da delavec z večjim številom družinskih članov in navzlic največjemu številu zbranih točk na prednostni listi ni mogel dobiti stanovanja, ker podjetje tako velikih stanovanj, določenih po stanovanjskem standardu, ni imelo. Seveda so se nekateri zoper takšne nesmisle v pravilniku pritožili, nazadnje celo na ustavno sodišče SRS, ki je sporne odločbe razglasilo za neustavne in nezakonite ter jih razveljavilo.

Po mnenju ustavnega sodišča takšen pravilnik ne omogoča enakopravnega uresničevanja stanovanjskih pravic delavcev. Stanovanja se namreč prosilec niso delila v zaporedju, kot ga je narokovala prednostna lista, pač pa so upoštevali velikost stanovanja, do katerega je bil kandidat upravičen, in pri tem seveda izhajali iz tega, ali podjetje takšno stanovanje sploh ima. Če ga ni

Nov protest RD Novo mesto

Vnovič o nelegalni kanalizaciji na Selih — Pismo ribičev novomeškemu županu

NOVO MESTO — Dovolj podrobno smo v našem listu že pisali o nelegalni gradnji kanalizacije iz stanovanjskega naselja na Selih pri Dolenjskih Toplicah v vodotok potoka Radešca, dne dni pa smo prejeli še ogorčeno pismo novomeških ribičev, naslovljeno na predsednika SO Novo mesto. V njem

piše med drugim:

»Od ISSO Novo mesto smo 2. marca prejeli obvestilo, da so dela za izgradnjo kanalizacijskega napeljava v naselju Sela ustavljena in da so bili vsi dosedanj posej nezakoniti. Prav tako je iz obvestila razvidno, da je v teku postopek za pridobitev lokacijske in gradbene dokumentacije. Ob tem smo vas dolžni opozoriti, da smo že sredi februarja zahtevali, naj se zemljišče vrne v prejšnje stanje, kar bi preprečilo poseg v vodotok Radešce, vendar vse kaže, da tega nihče ne jemlje dovolj resno in da bo krajevna skupnost naredila vse, da gradnjo kanalizacije legalizira.

Zato proti temu posegu še enkrat odločno protestiramo, kajti potok Radešca spada med vodotoke, ki jih štiti tako zakon kot družbeni dogovor o čuvanju reke Krke in njenih pritokov, vsaka napeljava v potok pa pomeni zanj ekološko katastrofo. Spoštovani tov. predsednik, prosimo vas, da se ob upoštevanju sprejetih ekoloških načel zavzemate, da do posega v Radešco ne bo prišlo, navsezadnje nas sprejeti dokumenti enako zavezujejo, da skušamo ohraniti vsaj tisto, kar se še sploh da ohraniti! Pismo je podpisal predsednik RD Novo mesto Alojz Podboj.

NAPREVIDNO PREHITEVAL

GORNJA NEMŠKA VAS — 30-letni Marko Omahen s Studenca se je 18. marca nekaj po 23. uri peljal z osebnim avtomobilom iz Trebnja proti Veliki Loki. Med vožnjo je v Gorenji Nemški vasi opazil na cesti pred seboj neosvetljeno vozilo in ga pričel prehitovati, takrat pa mu je z avtom nasproti pripeljal 22-letni Zvonko Grandlič iz Hrustaja. Vozilo sta trčila, hip zatem pa je v Omahnov avto zadel še Roman Požes s Studenca. Materialne škode je bilo za 30 milijonov, Omahen pa se je v nezgodi tudi laže ranil.

Dva mrtva, šest ranjenih

Novi hudi prometni nesreči na dolenjski magistrali

HMELJČIČ, MOKRICE — Le nekaj dežja in neprevidezti je bilo dovolj, da so z magistralne ceste med Ljubljano in Zagrebom znova prišle tragične vesti. V vsega dveh dneh je dolenjska pobrala dvoje življenj, šest oseb je bilo hudo ranjenih, materialne škode pa je bilo za 300 milijonov dinarjev.

nanega tovarnjaka, na katero je med prehitovanjem zapeljal Weiss. Avtomobil je pri tem zaneslo na levo banko, po kateri je vozil še kakih 10 metrov, nakar se je vozilo večkrat prevrnilo po nasipu in napolnilo obstalo na desnem boku. Voznik Weiss in njegova dva sopotnika, 25-letni Milan Petrovič iz Postojne in 48-letni Vid Renko iz Litije, so bili hudo ranjeni. Weissa so odpeljali v ljubljanski Klinični center, kjer je že po nekaj urah podlegel hudim ranam, medtem ko sta Petrovič in Renko ostala na zdravljenju v breziški bolnišnici.

14. marca okoli 13. ure je 35-letni Dragoljub Manojlovič, začasno na delu v Švici, peljal osebni avto iz zagrebške smeri proti Ljubljani. Pri vasi Hmeljčič, koder po sredini vozišča poteka bela neprekinjena črta, je pričel prehitovati kolono ovzli. Kot je običaj ob takšnih neprevidezti, je takrat z osebnim avtom pripeljal nasproti 51-letni Ivan Milek iz Sesvet. Nihče ni mogel preprečiti močnega čelnega trčenja. Voznika in sopotniki so ostali ukleščeni v razbitinah vozil in so jih rešili šele kasneje. Voznika Manojloviča so iz razbitin potegnili mrtvega, hudo poškodovani pa so bili Ivan Milek, njegova žena Anka ter Manojlovičeva potnica Miodrag Mirković in Goran Jankovič. Vse so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

POHVALE GASILCEM

NOVO MESTO — V prostorih novomeške poklicne gasilske enote je bila v soboto dopoldan seja predsedstva Gasilske zveze Slovenije. Člane predsedstva je zanimalo sodelovanje poklicne enote z gasilskimi društvi v občini. Ugotovljeno je bilo, da je to sodelovanje lahko vzor za ostala območja v Sloveniji, pohvalili pa so tudi organizacijo celotnega sistema delovanja požarne službe v novomeški občini. Po seji, na kateri so obravnavali še nekatera druga vprašanja s področja gasilstva, so si člani predsedstva ogledali delovanje industrijskega gasilskega društva Novoteks. Popoldan so si ogledali še nekaj gasilskih društev in se seznanili z njihovim delom, opremljenostjo in načrti.

Slab dan kasneje, 15. marca ob 5.40, pa je počilo v Mokricah. 23-letni Franc Weiss iz Litije se je v svojim fiatom 127 peljal proti Ljubljani in pri Mokricah v dobro preglednem ovinku pričel prehitovati tovornjak pred seboj. Vse bi se dobro končalo, če na levi strani ceste ne bi ležalo izgubljeno rezervno kolo nez-

PODLEGLA OPEKLINAM

OREHOVEC — Zakonca Janez in Elizabeta Stefančič iz Orehova pri Kostanjevici sta se minulo soboto zvečer povsem običajno spravila k nočnemu počitku, ko je okoli 22.20 72-letnega Janeza prebudil gost dim. Pokazalo se je, da se je vnela posteljina zakonske postelje. Janez je skušal zbuditi še ženo, vendar je že bila v nezavesti. Hudo opečeno so nato prepeljali v breziško bolnišnico, kjer pa je 19. marca nekaj čez polnoč podlegla podlegla. Domnevajo, da je Stefančič v postelji kadil, ogorek pa je zanetil usodni požar.

PO DOLENJSKI DEZELI

• Vsakovrstnih tatvin koles smo na Dolenjskem vajeni. Tudi izginotje kolesa znamke Rog, katerega si je neznanec prilastil v času med 12. in 14. marcem, navsezadnje ne bi bilo nič nenavadnega, če njegov lastnik Branko Rus iz Velike Loke miličnikom ne bi pojasnil, da je imel vozilce varno spravljeno na podstrešju stanovanjske hiše. Ker edina pot s podstrešja do pritličja poteka skozi stanovanjske prostore, izginotja zaenkrat nihče ne zna zadovoljivo pojasniti. • Velikonočna nedelja in z njo zajtrk, zaradi katerega se mnogim želi štirinajst dni cedijo sline, sta pred vrati. To kaže koledar, poleg njega pa še nekaj drugih znamenj. Eno med njimi so spoznali Dukovičičev iz Črnomlja, katerim je nekdo iz zidanice, ki jo imajo v Rodinah, odnesel 21 suhih klobas, 2 plečeti in 2 šunki. Božji blagoslov se te mesnice zagotovo ne bo prijel. • Velikonočno nedeljo pa si je nekdo obogatil tudi z druge vrste mesnine. Marjanu Cvetanu iz Radne vasi je izginilo osem kokoši, katerih meso bo zagotovo zadovoljivo dopolnilo pihom in prekajanim dobrotam. Pa še manj bo zvijalo v želodcu.

LOVOPUST NI ZA VSE — Za večino rečnih rib v Krki velja ta čas prepoved lova, to med drugim velja tudi za med ribiči nadvse cenjene platnice, podusti in ščuke. Vendar se najdejo tudi taki, ki jim lovopusta ni mar. Čuvaji novomeške ribiške družine so kršiteljem napovedali neizprosni boj, kot orožje v boju s krivolovci bodo pričeli uporabljati fotografske objektivne in takšne posnetke.

KRONIKA NESREČ

RANJENA VOZNIKA — 19. marca nekaj po 8. uri se je 59-letni Ostoja Vujič nevič iz Ljubljane peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Obrežju je pričel prehitovati tovornjak s polpriklonikom, tarkat pa mu je nasproti z oplom ascono pripeljal 40-letni turški državljan Mehmed Kosem. Prišlo je do čelnega trčenja, v katerem sta se voznika poškodovala, škode na pločevini pa je bilo za 70 milijonov din.

po tleh. Pešec jo je na srečo odnesel le z lažjimi poškodbami. IZSILJEVALA JE PREDNOST — 17. marca ob 20.30 se je 19-letna Andreja Sinkovič iz Sevnice peljala z osebnim avtomobilom iz Trebnjega proti Mokronogu. Pri Predčavi je med zavijanjem na levo izsila prednost 58-letnemu Trebnjčanu Jožetu Sinurju. V trčenju je nastalo za 180 milijonov din materialne škode. PO LEVI OVINEK — 57-letni Ivan Kocjan iz Potov vrha se je 17. marca ob 18.50 peljal z osebnim avtomobilom po cesti iz Novega mesta proti Šentjerneju, v Petelinjku pa v ovinek zapeljal po levi strani. Takrat je nasproti s tovornim avtom pripeljal Novomeščan Janez Omeršič, po trčenju pa je Kocjanovo vozilo odbilo na njivo. Kocjan je bil odpeljan na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je za 2 milijona din.

PREHITRO JE VOZIL

41-letni Franc Savšek iz Trzina se je 17. marca ob 21.45 peljal z osebnim avtomobilom iz Trebnjega proti Mokronogu. Ko je privozil v Mirno, je tam iz bifeja tik ob cesti stopil na voznišče 46-letni Jože Pavlin iz Trebnjega in prečkal cesto. Savšek zaradi prevelike hitrosti vozila ni utegnil pravi čas ustaviti, zato je trčil v Pavlina in ga zbil

DONOSEN VLOM

ČATEŽ — 18. marca med 10. in 23.30 uro je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Milena Zaniuk z Rimske ceste na Čatežu. Neznanec je odnesel črn diplomatski kovček, ženske krzno jakno in ženski plašč iz ovčjega usnja, tako da je lastnica oškodovana vsaj za 4 milijone.

S KEGLJAŠKIH STEZ

• Nadaljevanja posamičnega prvenstva Dolenjske v kegljarju je minilo brez večjih presenečenj. Sorazmerno lahko kegljišče v Kanižarici ni prineslo sprememb na vrhu. Med 35 tekmovalci je bil najboljši Tkavc z 881 podrtimi keglji, sledijo pa: Hutar 872, Hrastrar 870, N. Goleš 869 itd. Po drugem nastopu je vrstni red dvanajstih najboljših, ki se bodo pomerili v finalu na kegljišču novomeškega doma JLA, naslednji: N. Goleš 1.708, Hrastrar 1.695, Maraz 1.693, Tkavc 1.671, B. Vesel 1.658, Klevišar 1.657, Miklavčič 1.636, Štupar 1.617, Hutar 1.613, B. Logar 1.609, Ž. Goleš 1.605, Draganjac 1.605.

• V ženskem delu dolenjskega prvenstva so dekleta prvo tekmo odigrale v Kanižarici. Branilka naslova je Milena Veber iz trebanjskega Mercatorja, nadvse uspešno pa je pričela tudi letošnje tekmovalstvo. Po prvem nastopu je namreč v vodstvu s 405 podrtimi keglji, sledijo pa ji Škedelj 397, Okoren 386, A. Dalmacija 382, Prosenik 379, Pungartnik 359 idr.

• Tik pred zaključkom redakcije smo prejeli poročilo o pravkar končanem moškem delu dolenjskega prvenstva. Na finalnem nastopu v domu JLA v Novem mestu je najboljši rezultat dosegel Niko Goleš in tako ubranil lanskoletni naslov. Bolj izenačen je bil boj za drugo in tretje mesto, dobil ga je Maraz. Končni vrstni red: 1. Goleš 2.581, 2. Maraz 2.538, 3. Tkavc (vsi Mercator) 2.530, 4. Hrastrar 2.528, 5. Vesel (oba Novo mesto) 2.474 itd.

• Že to soboto pa se bo ob 9. uri na kegljišču Kanižarica pričelo dolenjsko prvenstvo moških dvojic. Naslov brani trebanjski par Maraz — Tkavc.

Le še trije v boju za prvo ligo

Pričakovana gladka zmaga Pionirja v Kamniku — Derbi kola dobil Salonit — Bos-ta odločili tekmi v Kanalu? — Dragocena zmaga Kočevk v boju za obstanek

Če ne bo kakšnega velikega presenečenja, potem je že moč trditi, da so po sobotnem kolu v igri za prvi dve mesti v zahodni skupini II. zvezne odbojarske lige le še tri ekipe: Jedinstvo Interplet, Pionir in Salonit. Odločitev bo brzas padla v njihovem medsebojnem obračunu, že v začetku prihodnjega meseca se bosta v Kanalu pomerila Salonit in Jedinstvo, v predzadnjem kolu pa bodo pri Salonitu gostovali še Novomeščani.

Tako na prvi pogled je prednost na strani Kanalčanov, ki bodo imeli oba neposredna tekmeča v gosteh na svojem igrišču, čeprav tačas za vodilnima ekipama zaostajajo za dve točki. Brez dvoma bo boj ogorčen in prav nič ne bo odločeno do zadnjega kola, vse bolj pa postaja očito, kako usoden utegne biti za novomeško vrsto tisti nenadejani poraz v zadnjem jesenskem kolu na Bledu. In še nečesa ne smemo prezreti: kaj lahko se namreč zgo-

di, da bo za vstop v I. zvezno ligo odločala razlika v setih. Niso več pomembne ločke, pač pa vsak set. Tega se ekipe očitno dovolj dobro zavedajo. Tako so Novomeščani v soboto po resni in zavzeti igri gladko v Kamniku odpravili s 3:0 istoimensko ekipo, pri tem pa gostiteljem pustili vsega 10 točk. Tudi te lahko v primeru enakega števila zmag ter osvojenih in izgubljenih nizov odločijo o vrhu lestvice! Podobno zavzeto so igrali odbojkarji Jedinstva in prav tako gladko zmagali na Reki, tako da imajo še zmeraj za dva seta boljšo razliko od Novomeščanov. Dokončno pa je verjetno iz boja za vrh izpadla ekipa Ljubinja, ki je izgubila derbi s Salonitom. Prihodnje kolo bo vsaj na videz mirno, prvouvršene ekipe se lahko nade-

jajo novih prepričljivih zmag, potem pa se bodo pričeli odločilni obračuni.

Izredno pomembno zmago so v ženski drugoligaški konkurenci zabeležile Kočevke, ki se ogorčeno bore za obstanek. Po treh setih so premagale vrsto Poreča, tako da jih do treh ekip pred njimi delita še dve točki. Še kako dobro bi bilo, če bi Kočevke v soboto presenetile v Pulju, v kar pa je objektivno težko verjeti. Sicer pa je do konca prvenstva še 5 kol in možnosti za rešilne točke bo še nekaj. Po doslej prikazanih igrah bi si Kočevke brez dvoma zaslužile mesto v drugoligaški družbi.

Vse slabše pa v republiški ligi igrajo kočevski odbojkarji. Tokrat so doma gledko ostali praznih rok — s 3:0 jih je ugnala Mislinja — tako da so se Kočevci znašli celo na 10. mestu. Gostitelji so zaigrali slabo, nezbrano, predvsem pa daleč pod svojimi zmoglostmi. Očitno je, da v vrstah kočevskega republiškega ligaša nekaj hudo škripuje.

B. B.

SEMIČANU 3. MESTO NA STRELSKEM TEKMOVANJU

SEMIČ — V Strunjanu je bilo pretekli teden 35. republiško prvenstvo v streljanju s serijsko zračno puško za »zlato puščico«. Med več kot 100 tekmovalci iz vse Slovenije se je na odlično 3. mesto uvrstil Jože Ivanetič (567 krogov), član strelske sekcije Iskre Semič. Zanimivo je, da je državni reprezentant Rajmond Debec na tem tekmovanju zasedel šele 5. mesto.

ZAENKRAT PO NAČRTIH — Odbojarsko prvenstvo v II. zvezni ligi se počasi nagiba za zaključni del, ki bo moral odgovoriti na vprašanje, kateri ekipi bosta prihodnje sezono nastopili v I. zvezni ligi. Kandidati so trije, med njimi tudi Novomeščani (na posnetku Jovič, Petkovič, Brulec, Pešinič, Povšič), ki igrajo zanesljivo in dobro. Usoden utegne biti že vsak izgubljen set, čežne pa bosta odločila derbija v Kanalu med Salonitom in Jedinstvom Interplet čez štirinajst dni ter med Salonitom in Pionirjem v predzadnjem kolu. (Foto: B. B.)

Šesti rokometni naslov

Kadeti Inlesa Rika republiški rokometni prvaki

RIBNICA — To, da ribniški članski rokomet je nekaj sezon ne beleži uspehov, kot jih je pred leti, je pravzaprav čudno, še zlasti, če vemo, kako dobro se v Ribnici dela z mladimi kategorijami. Dokazov temu je več, v prvi vrsti so to regionalna in republiška tekmovanja mladincev in kadetov, kjer »lesarje« praviloma najdemo povsem v vrhu.

Tako je bilo tudi tokrat. Na nedavno končanem republiškem finalnem turnirju kadetov so mladi igralci Inlesa Rika zanesljivo osvojili prvo mesto; koliko velja ta rezultat, pa pove podatek, da so do naslova prišli v neposrednem boju z dvema najmočnejšima republiškima ekipama, Kolinsko Slovanom in Aerom Celje. Tokratni naslov je nov dokaz pravilne klubske politike, ki že leta skrbi predvsem za vzgojo mladih lastnih igralcev, ki kasneje oblečejo tudi članski dres. In če drugega ne, je pohvalno že to, da barve najboljših članske ekipe, ki nastopa v prvi republiški ligi, branijo izključno doma vzgojeni igralci.

Seveda ne bi bilo prav, ko ob tem zadnjem uspehu ne bi omenili Zdenka Mikulina, trenerja, ki je v Ribnici enako uspešno vodil že prav vse selekcije. To je bil njegov

že šesti naslov, osvojen z mladimi igralci v zadnjih nekaj letih, zagotovo pa ne tudi zadnji. Kajti kadeti, letošnji republiški prvaki, še zdaleč niso rekli svoje zadnje besede.

M. GLAVONJIČ

ŽUŽEK 31. NA YASSA MARATONU

POKLJUKA — Skupina dolenjskih tekačev na smučeh se je v nedeljo udeležila tradicionalnega Yassa maratona na Pokljuki. Dolenjci so v konkurenci okoli 250 tekmovalcev nastopili na najdaljši, 21 kilometrov dolgi progi v prostem slogu. Udeležba je bila letos močna, poleg vseh najboljših Jugoslovanov sta bili tu še B reprezentanci Italije in Avstrije, zmaga pa je pripadla italijanskemu tekaču s časom 59.44. Zelo dobro se je odrezal Metod Žužek (Trebneje), ki je bil s časom 1:10.22 na 31. mestu, 44. je bil Jože Striša (Novo mesto), 50. Bogomir Humar (Trebneje), 52. Tone Striša (Novo mesto) itd.

Samonikli up sevniške atletike

SEVNICA — Brez mame in očeta je rasel Pavle Drobne na Ledini pri Sevnici. Zaradi neurejenih družinskih razmer ga je socialna dala v rejništvo v Podgorje, a ker je bil zelo navezan na svojo staro mamo na Ledini, je pobegnil k njej in pri stari mami živi še zdaj, čeprav je pri 21-letih seveda povsem samostojen. Pavle je moral do avtobusa, ki je vozil šolarje v sevniško osnovno šolo, prepešati okrog 3 km. To niti ni velika razdalja, če vemo, da morajo ponekod otroci še danes peš do avtobusa tudi dobro uro. Bila pa je to gotovo dobra priložnost, da je Pavle že v rosnih letih preizkusil svoje tekaške sposobnosti, ki jih je v zadnjih letih, žal, bolj sam razvil do ravni nadpovprečnega atleta — rekreativca.

Od tod je le še korak do tega, da Sevnica spet dobi atleta, čigar ime bodo poznali vsaj večji ljubitelji kraljice športov v naši ožji domovini. Spet pravimo, ker imamo v mislih sevniško srednjepograša mednarodnega razreda — specialista za tek na 3000 m z ovirami Slavka Špana in pa Stanka Lisca, ki sta pognala korenine v Sevnici, potem pa vendarle še dovolj zgodaj (to velja posebej za Lisca) v Ljubljani oz. pri celjskem Kladivarju pod strokovnim vodstvom razvila vse svoje sposobnosti. Ali je Drobne sposoben celo za takšne podvige, je silno težko napovedovati. Res pa je, da mu ne manjka obilo dobre volje in vztrajnosti. To pa je za dolgoletnega oz. maratonača še kako pomembno.

»Trenerjal sem nekaj časa z maratoncev ŽAK Ljubljana Srečom Končino, zdaj pa zaradi bližine Trbovelj rajje vadiim po navodilih trenerja tamkajšnjega AK Rudar Pavleta Krečeta. Na zadnjem prvenstvu Slovenije v Kopru sem bil 5. Lahko bi šel na DP, a sem ugotovil, da sem v JLA preveč izgubil in je boljše trdno trenirati. Sam pa vadiim 46 sevniških pionirjev in mladincev, ki na tehki tudi zmagujejo,« pravi 21-letni pismonoša Drobne.

P. P.

Pavle Drobne

ŠPORTNI KOMENTAR

En hlebec, veliko jedcev

Investicijsko-vzdrževalne obveznosti so lani spet prikrajšale osnovno dejavnost

Ni tako težko graditi, kot je potem objekte težko vzdrževati. Staro in v praksi nič kolikokrat potrjeno pravilo je pokazalo zobe tudi v novomeški telesni kulturi; lani se ne prvič zgodilo celo, da je bila na račun investicijsko vzdrževalnih obveznosti prikrajšana osnovna dejavnost. Tista, zaradi katere telesno-kulturna skupnost sploh obstaja. Jasno, da športnih objektov ni moč prepuščati propadu, prav tako pa je jasno, da je breme njihovega vzdrževanja sčasoma postalo za proračun telesnokulturne skupnosti preveliko. In upravičen je strah, da bo to breme še večje, kajti večja se tudi kvadratura pokritih športnih površin v občini, novomeška TKS je namreč soinvestitor lani dograjene telovadnice v Mirni Peči, v svojih planih pa predvideva še pomoč pri gradnji telovadnic v Škocjanu, Šmarjeti in Vavti vasi. Da želje po dokončanju stadiona Brastrva in enotnosti in položiti tartanske prevleke ne omenjamo. Na dlani je, da gre za zalogaj, ki ga brez pomoči drugih ne bo mogoče sneti.

prav tako pa bo graditeljem telovadnic moralo postati jasno, da občinska TKS ne bo zmogla bremena vzdrževanja. Pa ne le to: v telesni kulturi bo slej ko prej potrebno razmisлити o dodatnih oblikah varčevanja, najsi gre za racionalizacijo delegatskega sistema, poslovanja skupnosti ali strokovnih služb.

V novomeški skupnosti so prvi korak k temu že naredili. Na osnovi opravljene analize učinkovitosti delegatskega sistema je podan predlog o zmanjšanju števila delegatov, ki jih je danes 94, prav tako naj bi ukinitili nekatere odbore skupščine, ki se podvajajo z delom ZTKO (denimo odbor za vrhunski šport in športno rekreacijo), veljalo pa bi nekaj reči tudi o predlogu, naj se predsedstvo TKS oblikuje kot izvršilni organ. Podobnih rešitev je še nekaj, zanje pa bi se kazalo odločiti čimprej, kajti hlebec, ki daje tako tanke rezine športom in klubom, je vse manjši, jedcev pa vse več. B. B.

GIMNASTIČNO SREČANJE

BREŽICE — Minulo soboto, 11. marca, so se na tradicionalnem srečanju zbrali telovadci GD Zagreb in Brežice. Letošnje tekmovanje je bilo v telovadnici brežiške šole, organizator srečanja pa je bil TVD Partizan Brežice. Tako med pionirji kot med pionirkami je v skupnem seštevilku slavila zagrebška vrsta, v posamični razvrstitvi pa je pri fantih zmagal Brežičan Damir Panič, medtem ko sta bili pri dekletih Rancingerjeva in Janušičeva druga oziroma tretja. Drugo letošnje srečanje bo septembra v Zagrebu.

B. ŽNIDARŠIČ

REGIJSKA NASLOVA V STARI TRG

NOVO MESTO — Kar 38 mladih šahistov iz vse Dolenjske se je pred dnevi udeležilo letošnjega regijskega šahovskega prvenstva za starejše pionirje in pionirke, ki je bilo v Novem mestu. Med fanti je naslov prvaka prepričljivo osvojil Uroš Kobec iz Starega trga, ki je zbral 6,5 točke, sledijo pa: Gorše (Dolenjske Toplice) 5,5, Glad (Kočevje) 5,5, Škerjanc (Grosuplje), Čiček (Kočevje), Vrabec (Mokronog), Šterbenc in Lindič (oba Stari trg) po 5 itd. Med dekletji je po zaslugi Ingrid Mihelič zmaga prav tako odšla v Stari trg, zbrala je 8 točk, prav toliko kot drugouvrščena Rauhova; Kobetova na tretjem mestu pa jih je zbrala 7 (vse Stari trg).

NOV NASLOV RIBNIŠKEMU ROKOMETU — Na posnetku našega sodelavca Milana Glavonjiča je kadetska vrsta rokometarjev ribniškega Inlesa Rika, ki je pred dnevi osvojila naslov republiških prvakov. S trenerjem Zdenkom Mikulinom so ta uspeh dosegli: Lapajne, Djokič, Lesar, Tomšič, Goleš, Pogorelec, Pajni, Jakšič, Abram, Ferlin, Bolha, Prelesnik in Škaper.

V enem dnevu lažji za 6,5 kilograma

Roman Zupancič o sebi in kočevski atletiki

KOČEVJE — Mnogi so se ob nedavnih glasovitih najboljših športnikov Kočevja, ko je bilo večkrat omenjeno tudi ime Romana Zupanciča, spraševali, kakšni so dosežki tega mladunca, nekaj jih ni vedelo niti, v katerem športu nastopa. V atletskih krogih pa Zupancičovo ime ni neznan, s svojimi rezultati v deseterboju, tej zagotovo najtežji atletski disciplini, že nekaj let opozarja naše. Prijet je kot član AK Novo mesto, sedaj kot atlet AK Kočevje.

»Atletiko sem vzbujal v Novem mestu, kjer sem tudi odrasel, kasneje pa sem se preselil v Kočevje in tam nadaljeval z delom in treningi. Verjetno je vsem znano, s kakšnimi težavami se atleti srečujejo v Novem mestu, tu, v Kočevju, je slika obrnjena. Lep in moderen stadion s tartansko stezo amuje, na njem ni organizirane vadbe. Škoda, kajti med mladimi je dovolj zanimanja, tudi kvalitetnih trenerjev je nekaj,« razmišlja Zupancič. Nemara pa se bo kaj spremenilo po njegovem prihodu. Čveto Arko, sekretar kočevske TKS, zagotavlja, da bodo Romanu nudili vso pomoč, in nemara res ni daleč dan, ko naj bi

kočevska atletika vnovič zaživela lepše življenje.

»Čutili je, da se nekaj premika,« pravi Zupancič. »Ta čas delam s skupino desetih fantov in treh deklet. Zagnani so in moj cilj je, da jih nekaj čez par let pripeljem do republiškega vrha.« Spomnimo ob tem, da je bil kočevski atletski stadion svojčas prava Meka za vse jugoslovanske atlete, ki so v mesto ob Rinži hodili na pripravo. Upajmo, da bo stadionu sloves povrnjen. »Do tega ni daleč, pogoj za delo so namreč idealni. Potrebno bo pač pljunuti v roke in zavihati rokave.«

In kaj pravi Roman Zupancič o svoji atletski poti? »V mladinski konkurenci sem pobral precej odličij, na državnem prvenstvu sem bil drugi, ta uspeh sem kasneje ponovil še v članski konkurenci. Letos sem kot član kočevskega kluba osvojil drugo mesto v skoku v višino in troskoku na državnem dvo-ranskem prvenstvu, s 24 leti pa bi se rad temeljiteje posvetil svoji prvi ljubezni, deseterboju. Gre za izredno težko in naporno disciplino, v ilustracijo naj povem, da sem lani na državnem prvenstvu v Beogradu pri temperaturi 35 stopinj Celzija v enem samem tekmovalnem dnevu izgubil kar 6,5 kilograma telesne teže.«

Roman Zupancič ne skriva, da ima še nekaj rezerv. Prav tako ne skriva, da kadi, kar atletu ne more biti dobra reklama. »Za vsako pokajeno cigareto se sam kaznujem. Za sleherno namreč pretečem dodatne 3 kilometre in dvignem uteži v skupni teži 5 ton.«

M. GLAVONJIČ

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, moški, zahod, 17. KOLO: KAMNIK TITAN — PIONIR 0:3 (-5, -4, -1)

Pionir: Jovič, Pešinič, Brulec, Prah, Kosmina, Povšič, Travižan, Goleš, Smrke, Berger, Petkovič, Černač. LESTVICA: 1. Jedinstvo Interplet 30 (47:10), 2. Pionir 30 (46:11), 3. Salonit 28 (42:12), 4. Ljubinja 24 (tekma manj) itd.

Pari prihodnjega kola: Pionir — Kakanj, Jedinstvo Interplet — Pakarc, Student Vazduhoplovstvo — Salonit itd.

II. ZVEZNA LIGA, ženske, zahod, 13. KOLO: LIK KOČEVJE — POREČ 3:0 (5, 11, 4)

LIK Kočevje: Uran, Klun, Levstek, Škufca, Turk, Drobnič, Ibrahimović, Hočvar, Ahac. LESTVICA: 1. Jedinstvo Elir 24... 7. Maglič 10, 8. Poreč 10, 9. LIK Kočevje 8, 10. Gradačac 4.

Pari prihodnjega kola: Pulj — LIK Kočevje, Gradačac — Nova Gorica, Poreč — Željezničar, Jedinstvo Elir — Maglič, itd.

I. SOL, moški, 17. KOLO: LIK KOČEVJE — MISLINJA 0:3 (-10, -5, -8)

LIK Kočevje: Bradac, Miklič, Polovčič, Marinič, Turk, Hvala, Knavs, Drobnič, Ahac.

LESTVICA: 1. Brezovica 32... 10. LIK Kočevje 12.

Kočevci v soboto gostujejo v Šempetru.

rokomet

SRL, moški, 13. KOLO: ŠOŠTANJ — INLESRIKO 30:21 (16:7)

Inles Riko: Lapajne, Tomšič 1, Mohar 2, Jurič 3, Dejak 2, Mihelič, Lesar, J. Šilc, Mate 6, F. Šilc, Fajdiga 6, Žagar.

ČRNOMELJ — FUŽINAR 27:20 (13:9)

Črnomelj: Plut, Bohte 1, M. Papež 7, Kavšek, Čengija, Novak 4, Stariha, J. Papež 9, Adlešič 4, Kuzma 1, S. Grabrijan 1, Kmetič.

KRŠKO — RUDAR 28:23 (16:9)

Krško: Kuhar, Novak 2, Serbec 9, Šebalj 1, Iskra 2, Bogovič 7, Bernardič, Žagar, Kečič 7, Voglar, Brodnik, Božič.

LESTVICA: 1. STT Rudar 22... 4. Inles Riko 15, 8. Krško 12, 11. Črnomelj 6.

Pari prihodnjega kola: Jadran — Črnomelj, Fužinar — Krško, Inles Riko — Prule itd.

SRL, ženske, 13. KOLO: ISKRA — OLIMPIJA 20:23 (9:12)

Iskra: Žagar, Gorenc 2, Dolar 5, Kegljavec, Radovan 7, Pavlič, Medvešek, Vide 4, Martinčič 2, Lužar, Kos.

IMV NOVO MESTO — POLANA 44:23 (19:9)

IMV Novo mesto: Butala, Pelko 2, Klobučar 5, Hvala 9, Drčar 3, Veselič 5, Rebolj 4, Simončič 2, Opruc 12, Tomas 1, Pate 1, Hočvar.

ITAS — CERKNO 34:26 (17:12)

Itas: Filipovič, Dragičević 1, Klarič 3, Guštin, Vuk 6, Krizman 3, S. Jerič 8, M. Jerič 6, Bejtovič 7, Kersnič, Klančar, Stefanisin.

LESTVICA: 1. Mlinotest 24, 2. Iskra Šentjernej 20, 3. Branik 20, 4. Itas Kočevje 17... 6. IMV Novo mesto 13.

Pari prihodnjega kola: Fužinar — Iskra, Olimpija — IMV Novo mesto, Polana — Itas itd.

OBČNI ZBOR IN DELOVNA AKCIJA TENISARJEV

NOVO MESTO — Teniški klub Novo mesto obvešča svoje člane, da je zimskega počitka konec. Že večeraj, 22. marca, je bil v domu športov na Loki občni zbor društva, na kateri so določili letošnjo članarino in igralnino, ki naj bi znašala 250.000 din, delovna akcija na igriščih v Portovaldu pa bo v nedeljo, 2. aprila. Akcija, ki je za člane kluba obvezna, se bo pričela ob 9. uri, orodje pa naj vsak prinese s seboj.

ODLOČILE RAZLIKE V ZADETKIH

TREBNJE — Tukajšnji rokometni klub je minuli teden pripravil zanimiv turnir, na katerem so nastopili rokometarji kočevskega Itasa, Trebnje in Sevnice. Zmagovalca je odločila šele razlika v zadetkih, prvo mesto pa je tako pripadlo Kočevcem. Rezultati: Trebnje — Itas 21:28 (11:14), Itas — Sevnica 20:23 (8:10), Trebnje — Sevnica 18:17 (11:8). Vrstni red: 1. Itas 2 (48:44), 2. Sevnica 2 (40:38), 3. Trebnje 2 (39:45). Najboljši strellec je bil Poje iz Itasa, vse tekme pa sta sodila Novomeščana Gregorčič in Okleščen.

TEČAJ ZA TENIŠKE SODNIKE

KRŠKO — Teniški klub Krško organizira tečaj za teniške sodnike, na katerem bo predaval Fredi Reher. Tečaj za sodnike bo v prostorih sindikalne dvorane TCP Djuro Salaj v soboto, 25. marca, od 10. do 12. ure in od 14. do 18. ure ter v nedeljo, 26. marca, od 9. do 12. ure. Kotizacija za tečaj je 40.000 din in jo tečajniki lahko plačajo že pred pričetkom tečaja.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 24. III.

9.45 — 12.30 in 16.05 — 23.45
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK: TEDNIK
11.00 ŠTUDENTSKA BALADA, 2. del nadaljevanke
12.20 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.35 23. MAREC — DAN SVETOVNE METEOROLOŠKE ORGANIZACIJE
17.55 POZDRAV IZ SLOVENIJE
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
ZVERINICE IZ REZIJE, 2. del lutkovne serije
18.40 SAFARI, 5. del nadaljevanke
19.05 RISANKA
19.17 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNIK 2

20.05 PODVODNA ODKRITJA, 2. del angl. dok. serije
20.50 KORAK PRED DRUGIMI: PLANICA 89'
21.20 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 12. del naznanke
22.05 DNEVNIK 3
22.15 CIKLUS FILMOV JOHN HUSTONA
MRTVI, ameriški film
Po motivih Joyceove novele je Huston posnel svoj zadnji film, med snemanjem pa se je že boril s smrtjo, o čemer priča tudi dokumentarec o snemanju tega filma. S filmom Mrtvi se je režiser vrnil na zeleno Irsko. Starejši gospodični povabita na večerjo vrsto uglednih meščanov. Večer poteka tako kot vsako leto. Ko gostje že odhajajo, preplavi hišo otožna pesem. Tako se eden od gostov pri štiridesetih letih zave sveta, ki ga nikoli ni in ga ne bo izkusil; je le pritisnjena zavest o smrti, o mrtvih, ki so zmeraj navzoči.
23.35 VIDEO STRANI

SOBOTA, 25. III.

7.45 — 14.20 in 14.30 — 0.20 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 OTROŠKA MATINEJA: RADOVEDNI TAČEK
8.25 LONČEK, KUHAJ
8.30 SREČNI PRINC, 1. del lutkovne igrice
8.55 VRAPAŠNJA IZ TV KLOBUKA
9.40 SOZVEZDJE BELE MURVE
10.10 NAŠA PESEM, 14. oddaja
10.45 PLANICA: FINALE SVETOVNEGA POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH
13.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAMSKE TVORNOSTI
14.10 VIDEO STRANI
14.45 VIDEOGODBA, ponovitev
15.30 ZADNJA NOSOROGINJA, angleški mladinski film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 JOZEK IMA MIŠKO
17.00 KOŠARKA (Ž) CZ-ISKRA DELTA JEZIČA

18.30 O MLADOSTI, VREDNOTAH IN INTERESI, 1. del dok. oddaje
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KRI IN ORHIDEJE, 3. del nadaljevanke
21.20 EX LIBRIS: SADJARSTVO
22.20 DNEVNIK 3
22.30 ROMANCA NA ORIENT EKSPRESU, ameriški film
Gre za melodramatično zgodbo. Na znamenitem starinskem vlaku, ki je nekdo vozil imenitnike med Istanbulom in Londonom, se razvije ljubezenska romanca med očarljivo in uspešno pisateljico in čednim premožnim Angležem. Srečanje na vlaku, ki pelje iz Benetk v Pariz, ni bilo naključno. Že v rosnih letih sta se srečala na vlaku in se zaljubila, toda fantov oče zaradi družinskih interesov uniči zvezo. Hrepenenje fanta po mnogih letih pripelje do tega, da jo začne iskati. Na vlaku pride do vrste ganljivih prizorov.
0.10 VIDEO STRANI

NEDELJA, 26. III.

7.55 — 23.00 TELETEKST
8.10 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKA MATINEJA ŽIV ŽAV
SAFARI, 5. del nadaljevanke
10.00 KRI IN ORHIDEJE, 3. del nadaljevanke
10.50 PLANICA: FINALE SVETOVNEGA POKALA V SMUČARSKIH SKOKIH
13.45 VIDEO STRANI
14.00 ZBOGOM OROŽJE, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 ANNIE, ameriški film
Film je predvsem musical. Annie je sirota, ki otroštvo preživlja v sirotišnici. Bogataš Warbucks želi nekaj dni preživeti z neko siroto, da bi se pred ljudmi pokazal v

boljši luči. Annie se tako znajde v bogataševi vili, kjer jo prevzame svoboda. S svojo prisrčnostjo povsem očara služničar, milijonarjevo tajnico, pa tudi milijonarja, ki jo hoče celo posvojiti. Toda deklica še zmeraj sanja, da bodo ponjo prišli starši, ki jih bo spoznala po polovici medaljona, ki ga nosi okoli vratu. Bogataš se odloči, da bo Annie pomagal poiskati starše.
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 SUPER 3x3
21.55 SMUČAJMO VSI, zaključek
22.40 POROČILA
22.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 13.00 Športno

PONEDELJEK, 27. III.

9.45 — 13.30 in 15.20 — 23.45
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK:
10.10 UTRIP
10.25 ZRCALO TEDNA
10.25 KITAJSKI SINDROM, ameriški film
13.20 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.45 SMUČAMO VSI, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.00 MALI KONCERT ZABAVNE GLASBE: ANSAMBEL ŽUPANOVA TORTA IN POHORJE EXPRES

18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 POD SINJIM NEBOM, TV film
21.40 OSMI DAN
22.20 DNEVNIK 3
22.35 ANTOLOGIJA SLOVENSKE VIOLINSKE GLASBE, 4. oddaja
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.45 Po brezkonznosti sveta: Afrika — 18.15 Svet športa — 19.30 Dnevnik — 20.05 Po sledih napredka — 20.30 Ropot — 21.15

TOREK, 28. III.

9.45 — 11.40 in 16.00 — 24.15
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.30 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.00 VIDEO STRANI
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
LONČEK KUHAJ
EX LIBRIS: SADJARSTVO

19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KRVAVO RDEČE VRTNICE, zadnji del nadaljevanke
21.00 MEDNARODNA OBZORJA
21.50 DNEVNIK 3
22.05 KONTAKTNI MAGAZIN
24.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 16.30 košarka CZ-Bosna
17.00 Satelitski programi — 18.00 Beograjski TV program — 18.45 Ropot — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zrebanje lota —

SREDA, 29. III.

9.45 — 11.30 in 16.00 — 23.55
TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK:
OSMI DAN
10.50 CAMEL TROPHY, ponovitev
11.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.50 ...
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
VRČEK SE RAZBIJE
SREČNI PRINC
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2

20.05 FILM TEDNA: MAJHNI POBEGI, švicarski film
Ostareli vaški hlapec si kupi moped, s katerim si lahko privoščijo drobne pobege iz zaprtega okolja družine, v kateri je živel in ji služil več kot 30 let. To njegovo dejanje povzroči nemir tudi v družini, hlapecv preporoč se pojavi prav v trenutku, ko pride v družini do krize. Nikoli prej hlapec ni pozabil na delo, zdaj pa se ne vozi le z mopedom, ampak celo s helikopterjem, fotografira kot nor in spravlja gospodarje v obup. Hlapec pa s pobezi uredi svoje želje in hrepenenje.
22.35 DNEVNIK 3
22.45 SVET POROČA
23.45 VIDEO STRANI
DRUGI PROGRAM
17.00 Satelitski programi — 18.30 Studio

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Domači ansambli: Ansambel Toneta Kmetca — 19.30 Dnevnik — 20.05 Koncert iz Bratislave — 22.00 En avtor, en film — 22.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.10 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Čiu čiu — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.45 Prezrti ste, pogledite — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Čiu čiu — 18.05 Številke in črke — 18.25 Narodna glasba — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Detektiva iz Miamijskega (11. del) — 20.55 TV poster (zabavno-glasbena oddaja) — 21.25 Dnevnik 3 — 21.45 Na samem z vsemi (oddaja o kulturi) — 22.45 Nočni program (Dinastija; Jaz, Klavdij) — 0.45 Poročila

DRUGI PROGRAM

Opomba: veslanje Oxford — Cambridge
16.00 Satelitski programi — 17.10 Predstava za otroke — 18.00 Jugoslavija, dober dan — 18.30 Vaterpolo Kotor: Jug — 19.30 Dnevnik — 20.15 Zbogom orožje (ameriški film) — 22.45 Slike časa (oddaja o kulturi) — 22.30 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.45 Poročila — 8.50 TV koledar — 9.00 Izobraževalni program — 10.00 Prezrti ste, pogledite — 14.30 Mladi Sherlock Holmes (3. del mladinskega filma) — 16.00 Sedem TV dni — 16.45 Dnevnik 1 — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Gruntovčini (8. del nadaljevanke) — 18.30 Teledokumentarji (dok. oddaja) — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Oliver (angleški film) — 22.40 Dnevnik 3 — 22.55 Nočni program (Dinastija; Sledge Hammer) — 0.55 Poročila

popoldne — 17.15 Motodirke (posnetek iz Suzuke) — 17.50 Rio de Janeiro: dirke F1 za VN Brazilije — 20.00 Cousteaujevo ponovno odkrivanje sveta (6. del dok. serije) — 29.50 Poročila — 21.05 Poezija — 21.35 Športne reportaže — 22.05 Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Otroška matineja — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Po brezkonznosti sveta — 12.30 Izobraževalna oddaja — 13.00 Hišica v prerijski — 14.00 Nedeljsko popoldne — 16.30 Potopis — 17.05 Igrani film — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Nebeške ptice (2. del nadaljevanke) — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik — 22.50 Nočni program — 0.50 Poročila

Camel Trophy: Jastrebarsko — Francija (1. del dok. oddaje) — 21.45 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Sedmi veter — 8.45 Izobraževalna oddaja — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.45 Prezrti ste, pogledite — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Religije sveta — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Brez tretjeje (TV drama) — 21.05 Resna glasba — 21.50 3 — 22.10 Nočni program — 0.10 Poročila

20.05 Povečava (oddaja o filmu) in Erotikon (češkoslovaški film)

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Otroški spored — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 14.45 Prezrti ste, pogledite — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Otroški spored — 18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zrebanje lota — 20.05 TV film — 21.45 Dnevnik 3 — 22.05 Kontaktni magazin — 0.05 Poročila

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Super babica — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.40 Prezrti ste, pogledite — 15.10 Poročila — 16.45 Izobraževalna oddaja — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Super babica — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarni program — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer — 22.35 Dnevnik 3 — 22.55 Nočni program — 0.55 Poročila

18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE:
SLOVENSKI LJUDSKI PLES: BELA KRAJINA
18.45 OTROCI GLASBE, ameriška zabavna oddaja

19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 TEDNIK
21.00 ŠTUDENTSKA BALADA, 3. zadnji del nadaljevanke
22.25 DNEVNIK 3
22.35 BALKAN EKSPRES, jugoslovanški film
0.05 VIDEO STRANI

ČETRTEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Studio D večeraj, danes, jutri, 12.00 Predstavitve Dolenjskega lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse manj je dobrih gostin, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Želje ste, poslušajte, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 17.30 Želje ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Izbor pesmi tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski program — 18.00 Beograjski TV program — 18.55 Čas, ki živi — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče (aktualna oddaja) — 20.35 Mali koncert — 20.45 Priljubimo tišini — 21.30 Oči kritike — 22.00 Satelitski programi
TV ZAGREB
8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30 Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Strizemo zastoj, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:
8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem tedna, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika, obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Čestitke in želje naših poslušalcev

PONEDELJEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Strizemo zastoj — ponovitev oddaje, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Lestvica narodno-zabavne glasbe, 17.10 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

TOREK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 12.30 Novice, 13.30 Pogovarjamo se z... 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SREDA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Prispevki iz gospodarstva, 12.30 Novice, 13.30 Glasbena ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Čestitke in želje naših poslušalcev, 17.00 Strokovnjak v studiu, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

Radio Sevnica

ČETRTEK, 23. 3.

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.15 — Aktualno
17.50 — Izobraževalna oddaja
18.10 — Vse v enem košu
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

SOBOTA, 25. 3.

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.15 — Morda niste vedeli
17.50 — Aktualni komentar
18.00 — Glasbena uganja
18.15 — Bodice
18.40 — Humoreska
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

NEDELJA, 26. 3.

10.30 — Uvod in napoved sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
11.05 — Nedeljski gost
— Kultura — Šolstvo — izobraževanje
11.30 — Vesti za drobno gospodarstvo
11.50 — Aktualno
12.15 — ZVN
13.00 — Nedeljski poročevalec
13.30 — Čestitke naših poslušalcev

SREDA, 29. 3.

17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.20 — Tematska središča (Naši kraji in ljudje)
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

Še: Kdo hoče poteptati Gorjance

Nihče me ne more prepričati, da ne gre za grob in nasilen poseg v naravo in za storjeno nepopravljivo škodo na gorjanskem slemenu — Tehtajmo argumente!

Ko sem pisal članek s tem naslovom, sem imel vseskozi pred očmi pot po slemenu Gorjancev od Krčev do Javorovice, ki sem jo v družbi prijateljev januarja letos v celoti prehodil. Hkrati pa mi je bila in mi je še živo v spominu prejšnja gozdna pot, ki sem jo v dolgih letih, kar hodim na Gorjance, velikokrat premeril v obeh smereh, in to v vseh letnih časih. In ko primerjam prejšnjo pot in to, kar je Smučarsko društvo Sentjernejevo ob asistenci SD Gorjanci naredilo iz nje, me nihče ne more prepričati, da ne gre za grob in nasilen poseg v naravo in za storjeno nepopravljivo škodo na gorjanskem slemenu. V odgovoru na moj članek pa mi izvršni odbor SD Sentjernejeve očita, da sem nepopravljivo škodo povzročil jaz, in to z enostranskim in senzacionalističnim pisanjem. Tehtajmo!

Da gre pri tej poti za grob in nepopravljiv poseg, ni samo moje mnenje, ampak to stvar tako ocenjujejo tudi gozdarski in urbanistični inšpektor pri medobčinskih inšpekcijskih službah Novo mesto ter vodja tozda Gozdarstvo Novo mesto. IO SD Sentjerneje trdi, da so se »ves čas gradnje posluževali zakonitih poti« in da so bili po ogledu trase predstavnikov SIS za gozdarstvo in GG Novo mesto »izpolnjeni še zadnjih pogoji za zakonito nadaljevanje del« ter da sta »GG Novo mesto in Brežice določili vsako svojega revirnega gozdarja za nadzor v času gradnje«. Na pristojnem upravnem organu novomeške občine trdijo, da so za to gradnjo in vse okoli nje izvedli šele iz časopisa in da k njim ni prišla nobena prošnja za izdajo lokacijskega dovoljenja, ki bi jo za tako gradnjo investitor potreboval. Ta »zakonita pot« pa je investitorje in izvajalca pripeljala tudi na sodišče. IO SD Sentjerneje mi (oziroma nam, novinarjem) očita, da sem jih obsodil že pred izrečeno sodbo. »O tem bo torej v kratkem reklo svojo besedo sodišče,« sem zapisal v članku. IO SD Sentjerneje pa v odgovoru: »Sporni poseg je po črki zakona v celoti legalno opravljen.« Kdo torej izreka sodbo pred izrečeno sodbo?

V odgovoru očitajo tudi, da so »velike številke, kar 7.000 m² poškodovane gozdne površine, naši vrli novinarji izračunali za pisalno mizo v prvi fazi posega.« Kako so pri tem ravnali drugi »vrli novinarji«,

ne vem in me tudi nič ne briga, zase pa vem, da uničene gozdne površine nisem računal ne za pisalno ne za kakšno drugo mizo, ampak sem te in druge podatke dobil od gozdarskega inšpektorja, in da ni moja naloga, tako dobljene podatke preverjati, še posebej ne pri tistem, ki je to, strokovno ugotovljeno škodo povzročil. Poleg tega nisem napisal, da gre kar za 7000 m² poškodovane gozdne površine, ampak da so »pri tem uničili okoli 7700 m² gozda, večino na območju GG Bežice, in podprli več kot 80 dreves v izmeri 62 m³«.

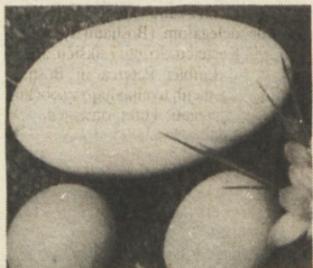
Pa še nekaj o »izmišljotinah v člankih, da smo posegli z izdelavo trase v zaščiten gozd«, ki da jih morajo v celoti zavrniti, novinarji pa bi lahko na sami trasi po markacijah ugotovili, da trasa po hrvaški strani varovano območje obide. Dne 22. februarja letos je vodja tozda Gozdarstvo Novo mesto, dipl. inž. Vlado Pavec, podpisal »mnenje o izgradnji poti za premik teptalca snega v gozdnem predelu Gorjanci—Kobile oz. Gospodična—Krčič—Kobile—Javorovica«. V njem piše: »Tozda Gozdarstvo Novo mesto uradno izjavlja, da ni bilo obveščeno niti ni dalo nikakršnega soglasja za gradnjo poti za premik teptalca snega od Javorovice do Kobil v mesecu januarju 1988 niti o nadaljnji gradnji do Krčev v mesecu oktobru 1988. Ta gradnja poteka po delu gozdnega predela Kobile, ki je bil leta 1980 proglašena za gozd s posebnim namenom, v katerem ni dovoljeno sekanje in spravilo lesa ter nobeni posegi za gradnjo gozdnih prometnic, poti ali vlak. Pripominjamo, da gozdno drevje, ki je raslo na novozgrajeni poti, ni bilo odkazano za sečnjo in je bilo podprto

nestrokovno. V prvem delu gradnje so drevje podirali kar z buldožerjem, v drugem pa je bilo podrt z motorno žago od izvajalcev gradbenih del. Pri gradnji te poti sta bila izravnana in prestavljena mejnika naše gozdne posesti, uničena in odstranjena napisna tabla z oznako »Gozdno rezervat«, na pretežnem delu pa odstranjene oznake planinske poti, ki so bile narejene na stoječem drevju. Del poti, okoli 800 m, je zgrajen izven obstoječe poti. Tozda Gozdarstvo se z navedenim samovoljnim nestrokovnim in grobim posegom v zaščiten predel Kobil ne strinja. V zvezi s temi sporni povezavi ne naši prijavi medobčinskih gozdarskih inšpekciji za postopek kaznivoga dejanja.«

O sporni »tekaški stezi«, ki naj bi hkrati služila tudi kot pot za premik teptalca snega s smučiča Dedič nad Gabrjem do smučiča nad Javorovico, ki naj bi bila po smučičarski razlagi gozdarske zakonodaje »začasna gozdna vlaka«, pa nekaj navedkov iz dopisa, ki ga je GG Novo mesto tozda Gozdarstvo Novo mesto, 2. marca letos poslalo Temeljnemu sodišču v Novem mestu. »Ker so Kobile zaščiten gozdni predel, tu ni dovoljen nikakršen poseg, kot je sečnja gozdnega drevja, gradnja gozdnih prometnic, gradnja stavb ipd. Pripominjamo tudi, da 51. člen zakona o gozdovih in dohvitih predpisuje določeno posega le v gozdarskem gozdu, kar pa ne velja za gozd s posebnim namenom, ki ima status gozdnega rezervata. Pripominjamo tudi, da predpisi zakona o gozdovih v zvezi z gozdarstvom in posegom v gozd veljajo izključno le za gozdno-gozdarske organizacije, katerim so gozdovi dani upravljanje.«

Kot sem zapisal v začetku, sem imel pri pisanju o tej gorjanski rani vseskozi pred očmi celotno pot po slemenu Gorjancev. Pri tem nisem gledal, kje gre pot po slovenski in kje po hrvaški strani. Dejstvo je, da si je smučarsko društvo za poseg po hrvaški strani pridobilo soglasje OOUR za ugotovitev in zaščito šuma Jastrebarsko okoli njihovega delavskega sveta in da se ta rana v dolžini okoli treh kilometrov legalno družbo delavk in upokojenk so z bogatim kulturnim programom popeljili učenci osnovne šole Skočjan, ki so kot vsako leto do sedaj tudi letos poskrbeli, da so se razvnela ženska srca. Po končanem kulturnem programu pa so se zavrele ob zvokih prijetne glasbe. Kolektiv Dolenjke se zahvaljuje učencem in učiteljcem osnovne šole Skočjan za prijeten kulturni program in osnovni šoli GRM za pogostitve.

LITERARNI VEČER V SEMIČU
Skupina semiških srednješolcev je 10. marca 1989 pripravila literarni večer. V večnamenskem prostoru osnovne šole so recitali ljubezenske pesmi Cirila Zlobca. Prireditelj je bila namenjena praznovanju 8. marca. Med skrivnostne sence prižganih sveč, nežne zvoke pianina in kitare so se vpletali lirični stih, ki so jih mladi recitatorji občuteno interpretirali. Med poslušalci je bilo največ mladih. V današnjem času stisk in duševne razvrednotenosti je razveseljivo, da mladi še iščejo življenjskih resnic in spodbud v besedni umetnosti.

ORJAK MED PRITLIKAVCI — Veliko gosje jajce je v predvelikonocnem času presenetilo celo kmetico, vajeno tvornih izjem. Jajce tehtalo 30 dkg ali šestkrat več kot povprečno kokošje jajce, zato ga je lastnica prinesla v Brežice in se priporočila za sliko v Dolenjcu. Novinarke ni našla doma, pustila ga je pri Šiškovih, vendar ni hotela izdati svojega imena. Morda ima prav. Gos, ki nese tako velika jajca, bi ji navsezadnje lahko še kdo odnesel. (Foto: J. T.)

ANA SNOJ

ANDREJ BARTELI

Zahvala zdravstvenim delavcem

V preteklih letih sem se nekajkrat zdravil na različnih oddelkih novomeške bolnišnice, tako tudi letos februarja, in vedno sem imel priložnost opazovati, kako veliko skrb, odgovornost in human odnos ima osebje do pacientov neglede na njihovo poklic, starost, spol ali bolezen. Zato se jim v svojem imenu in v imenu vseh drugih pacientov, ki jim ne uspe dovolj pokazati svojo hvaležnost, javno zahvaljujem.

Kakor večina družbenih dejavnosti je tudi zdravstvo v izredno težkem finančnem stanju in nič ne kaže, da bi v prihodnje naša družba uspešneje reševala njegove probleme. Vsi pa si želimo, da bi imeli učinkovito zdravstveno službo, čeprav pogosto pozabljamo, da lahko sleherni od nas vsak trenutku postanemo tudi njen uporabnik. Sodobna zdravstvena služba pa je tudi draga, zato moramo podpreti prizadevanja za sprejete samoprispevke, saj bo le tako lahko uresničen program za posodobitev prostorov in opreme, ki jo zdravstvo nujno potrebuje. So pa že druge možnosti, saj smo prebivalci dolenske regije že večkrat uspešno izpeljali humanitarne akcije. Ena od teh je tudi akcija »Darujmo za drage medicinske instrumente«. V ta namen tudi sam prispevam milijon novih dinarjev in upam, da bom s tem spodbudil še koga, da se bo pridružil tej humni akciji.

Inž. JANEZ GAČNIK

Še: Pod Titovim vodstvom smo gradili novo Jugoslavijo

»Da izhajam iz partizanske družine, ni moja zasluga in nima z mojim delovanjem nič skupnega«

Kar zadeva »pod Titovim vodstvom zgrajeno novo Jugoslavijo«, o kateri piše Ivan Somrak, o tem ni dosti pisati, dovolj zgornja je naša sedanost. Res je, namreč da nas v to krizo ni pripeljal samo Tito, je pa res tudi, da je ta država nastala v času njegove štiridesetletne brezprizivne oblasti. Celotno državo, kot sta Sovjetska zveza in Kitajska, sta znali oceniti epohe svojih »velikih voditeljev«, samo mi ga še malikujemo, kar onemogoča, da bi se lahko lotili krize radikalno, pri njenih korenih. In zaradi tega še vedno blodimo po somraku večnih resnic.

Ivan Somrak v drugem delu svojega članka bralcem posreduje »mojo osebno izkaznico«, kot pravi zaradi celovitejšje podobe zapisa. Ta del samo potrjuje, da Somraku primanjkuje najbolj elementarne politične kulture, ki jo ljudje potrebujemo da bi lahko normalno komunicirali. To, da izhajam iz partizanske družine, ni moja zasluga in z mojim delovanjem nima nič skupnega. Zaradi tega se po mojih žilah ne pretaka sama po sebi »revolucionarna« kri, kot se po žilah mojega prijatelja, katerega starši so bili v državljanski vojni na drugi strani, ne pretaka »kontrarevolucionarna« kri. Nehajmo na pragu 21. stoletja deliti družine na partizanske in one druge. To ne pelje nikamor več. Namera Ivana Somraka je prikazati, kako sem imel vse možnosti, da bi bil »pošten« državljan, toda izneveril sem se tako svoji partizanski družini kot tudi Titovi dobi, kateri sem pripadal. Som-

rak piše tudi o stvarih, ki z resnico nimajo nič skupnega. To lahko počenja človek samo iz zlobe, pokvarjenosti ali (ne)umnosti. Med drugim piše, da sem iz žalosti izstopil iz ZK. O tem sem pisal v Komunistu. Čudi me, da o tem govori človek, ki je veliko pripomogel, da sem bil na konferenci odstreljen, ne da bi kdo javno nastopil proti moji kandidaturi, čeprav sem delegat na to povzal. OO ZK v KS Majde Silc, katere član je, me je ocenila kot tistega, ki »povzročam negativne izgrede in odnose do naše pravilne politike«. Dovolj je bila ocena, javen in argumentiran nastop ni bil potreben, delo je bilo opravljeno že pred konferenco. Konferenca je bila samo formalnost. Z vsemi predznaki, ki so mi bili nalepljeni v najboljši boljševiški maniri, nisem mogel biti več član Partije.

Obrazložitev, zakaj sem vrnil Zlati znak OF, sem javno in jasno razložil v pismu predsedniku RK SZDL Jožetu Smoletu. Pismo je bilo objavljeno tudi v Dolenjskem listu. Ivanu Somraku predlagam, naj si ga ponovno prebere in naj bralcem DL ne ponuja neresnice za resnico. Dejstva obrača, kot se njemu zdijo potrebno. To je samo ponoven dokaz, da gre za človeka, ki ima zelo razvito politično (ne)kulturo.

Z »rodovniki« se je vedno ukvarjala Partija, zato ne dvomim, da je Somrak še vedno njen vojak. Ne vem pa, če bo po tem, kar piše, še član ZK, ki se je pripravil podpisati pod dokument o prenovi slovenske ZK, kjer komunist kot vojakom revolucije ni več mesta.

Somrak bi rad demokratične odnose gradil zgolj na slepem spoštovanju naše revolucije in na bogati Titovi zapuščini. Črno-belo slikanje preteklosti, ki naj bi bilo ego samo vzpenjanje kvišku, se mi gabi. Čas, ko se je v imenu revolucije in sklicevanjem na Vrhovno avtoriteto počenjal skoraj vse, je minil, Ivan Somrak! To, kar piše, so samo še pravilice, ne vem, kdaj jih je pripravil-jen poslušati.

BOJAN FINK

POJASNILO

V. d. tajnice KS Senovo tov. Meta Habicht mi je v zvezi s komentarjem o pogrebnih slovesnostih v krški občini, ki smo ga objavili v 9. št. DL, sporočila, da so pogrebne slovesnosti vzorno, dostojno urejene, verjetno najbolj v krški občini. Zato pogrebni odbor zahteva pojasnilo, kje in od koga sem dobil podatke o tem, da na Senovem na pogrebnih berejo en in isti pogrebni govor. Naj povem, da sem to pripombe slišal od enega izmed duhovnikov, ki so se udeležili tradicionalnega noveletnega srečanja. Kasneje sem se po telefonu še enkrat pogovarjal z njim in je svojo izjavo nekoliko omilil, češ da so pogrebni govori narejeni ključno. Sicer pa je pogrebne svečanosti na Senovem tudi sam pohvalil. Hkrati naj dodam, da se opisi pogrebnih svečanosti in pogrebcev, ki nastopajo v blatnih gumijastih škornjih, ne nanašajo na Senovo, marveč na krško in še kakšno pokopališče. Upam, da bo člani pogrebnega odbora pojasnili in hkrati opavili zadovoljilo in bodo preklicali svoj odstop, ki so ga menda ponudili KS zaradi mojega komentarja.

J. SIMČIČ

ISČEMO DOBREGA GOSPODARJA — Na Dvoru je precej zgodovinskih spomenikov, ki dokumentirajo zgodovinska dogajanja na Slovenskem, stavb in delov stavb, ki so del naše kulturne zgodovine (Dularjev mlin, žaga, Možetova hiša, plavž, kapelica) Krajani ne pustijo, da bi ta dediščina propadla. V okviru akcije iščemo dobrega gospodarja smo v lanskem letu pričeli obnovljati kapelico (odkrita letnica 1737 leta). Letos bomo dela nadaljevali in s pomočjo strokovnjakov iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine končali obnovo. Naj omenimo, da so velik del finančnih sredstev za obnovo prispevali krajanji sami, računamo pa tudi na pomoč širše družbene skupnosti. (Na sliki: del krajanov po končani zahtevni akciji — dvigu kapelice na prvotno višino) (Besedilo in slika: Slavko Mirtič)

»Revoltirani sodelavci«

Spet anonimno pismo za javno objavo

KOČEVJE — »Revoltirani sodelavci«, ki so tako rekoč neznanji junaki socialističnega samoupravnega dela v občini Kočevje, so nam spet poslali anonimno, in sicer fotokopijo odpovedi »nekega direktorja neke kočevske interne banke«

Fotokopija, na kateri so prečrtana le imena in firma, med drugim piše: »Razlog za takšno odločitev (predlog za sporazumno prenehanje delovnega razmerja, op. pis.) je v tem, da se sprosti umski in delovni potencial posameznih oseb v delovni skupnosti in razbremenim vodjo delovne skupnosti s problemom... (tu je ime prečrtano, a se ga da prebrati, op. pis.), saj temu kolektivno več

nisem potreben.« Pripis »revoltiranih sodelavcev« pa dalje pravi: »Jasno nam je, zakaj je kočevsko gospodarstvo na dnu. S tako inteligenco ne more biti drugačno. Mislimo, da odpoved zasluži javno objavo.« Iz obojega pisanja se da sklepati le, da se imata obe strani sami sebe za velik »umni potencial«. V kočevski občini je torej domišljave pameti dovolj in celo preveč. Nič pa ni poguma, ki je za pot iz težav tudi potreben, saj se »revoltirani sodelavci« boje podpisati, čeprav lahko danes pri nas že vsak nekaznovano čveka, kar mu pride na misel. Zato je nepodpisano pismo še posebej vrste strahopetnost.

J. PRIMC

Z avtom na stranišče

Metličani so vedno sledili tako razvoju tehnologije kot tudi napredne misli in velikokrat v zgodovini pripomogli, da so mnoga stara in splošno veljavna pravila romala v prašne arhive, kjer so ostala prepučena času in zgodovinarjem. Sedaj so se spravili nad stare grške modrece in modificirali njihov rek: »Zdrav duh v zdravem telesu!« Metliška verzija te modrosti je: »Zdrav duh v zdravem avtomobilu!«

Iz tega izreka seveda sledi, da kdor nima čistega, dobrega in blesetečega avtomobila, niti na duhu ni najbolj zdrav. Zato imajo vsi vodilneži dobre avtomobile. Seveda pa je treba vedno svojo duha in nagubanost možganske skorje čimvečkrat javno manifestirati. Zato je potrebno čim pogosteje sedati v svojega jeklenega konjička in ga tudi vedno parkirati na čimbolj vidnih javnih površinah. Najprimernejša lokacija pa je seveda na metliških glavnih trgih, kjer je v dopoldanskih urah takšna gneča kot na ulicah Kalkute. Degradacija samega sebe in svoje duhovne veličine bi bila, če bi se kdo izpred zgradbe občinske skupščine peš odpravil do bližnjega poslopja, kjer domujejo politične organizacije. Za Metličana bi bilo

nedopustno, da bi parkirali pred Novotno, če ima opravke na Oddelku za notranje zadeve. Opravičljivo je peš gibanje le na razdaljah, ki so krajše kot 20 m, vendar le v hitrem koraku, brez gledanja na levo ali desno (od Mežnaršičeve gostilne do lokalna Krokra), vendar z obveznim poživljanjem in vrtenjem ključev na kazalcu v višini glave.

Nekateri občinski možje pa tudi veličine iz krajevne skupnosti razmišljajo, da bi morda staro mestno jedro zaprli za promet, kar pa bi bila predvsem njim samim medvedja usluga. Poleg tega bi takšen odlok povzročil tudi številne demonstracije ogorčenih avtomobilistov, katerih integriteta in enakopravnost bi bili ogroženi.

Metliški poet Jani Bev se je tudi pridružil akciji »Zdrav duh v zdravem avtomobilu!« in si omislil čudovitega gnlovišnjastega juga, saj je bilo o njegovem duhu izrečenega že veliko spornega. In tako je novepečni avtomobilist prvi dan po opravljenem vozniskem izpitu ves besen izjavil: »Šele en dan sem sofer, pa že vidim, kako so pešci bedasti.«

MATJAŽ URŠ

POGRAJEK O GRADNJI NOVEGA MOSTU

V 10. številki Dolenjskega lista z dne 9. marca 1989 je bila na I. strani pod fotografijo, ki prikazuje rušenje bivše stavbe Elektra, zapisana netočna informacija o gradnji novega mostu. Zapisano je bilo, da so občani mestnih krajevnih skupnosti s samoprispevkom morali več kot polovico denarja, potrebnega za gradnjo novega mostu. Če bi bilo to res, bi imeli z zbiranjem sredstev za gradnjo tega objekta mnogo manj težav. Pravilna informacija se glasi: Samoprispevek občanov mestnih krajevnih skupnosti predstavlja v strukturi virov vseh potrebnih sredstev za gradnjo mostu 10%. Preostala sredstva bodo zagotovljena iz drugih virov.

Predsednik IS:
ADOLF ZUPAN

POMAGAJMO REVNIM NOVO MESTO

— V franciškanem samostanu so letos za postno akcijo, ki poteka pod naslovom Pomagajmo revnim družinam, zbirali oblačila za Kosovo. Do zdaj so zbrali in odposlali že dobro tona oblačil. Delijo jih slovenske usmiljene sestre v Peči in Skopju. Iz teh mest so že prišle zahvale, saj so bila oblačila še tisti dan, ko so prispela v samostan, tudi razdeljena med revne družine.

Zahtevali smo obrambo pravice

Še en odmev na »Smem upati v politično kulturo?« (DL 9. marca)

Kdor je v predzadnji številki Dolenjskega lista prebral članek Franca Šalijsa »Smem upati v politično kulturo?« je gotovo prepričan, da se za Pododborom za varstvo človekovih pravic za Dolenjsko in Belo krajino skrivajo ljudje, ki tega imena ne zaslužijo. Celotna naravnost članka na diskvalifikacijo ljudi, ne pa na polemiko o njihovih stališčih, me je navedla, da napišem ta listek.

Skupina delegatov-delegacija pomeni zastopstvo (od)poslanstvo, skupino oseb, pooblaščenih v kak namen. (Mala splošna enciklopedija I, str. 349) Skupina delegatov, ki ji je predsedoval Franc Šali, je bila pooblaščen, da v republiško skupščino prenese stališča, ki so v novomeški občini prevladujoča v zvezi z oceno ustavnosti in zakonitosti spornega povelja. Od te ocene so neposredno odvisne usode štirih ljudi, posredno pa verjetno veliko več.

Večina slovenske javnosti ve, zaradi katerih razlogov je nastal Odbor za varstvo človekovih pravic in za kaj se zavzema. Pododbor za Dolenjsko in Belo krajino pa so ustanovili kolektivni člani Odbora iz teh dveh pokrajin. Slovenski pravni strokovnjaki so v zvezi s procesom pojasnili, da gre za vrsto nepravilnosti, javnost pa je prepričana, da gre za montiran proces, ki ima namen ustaviti demokratične procese na Slovenskem. Zaradi vsega tega mi je po svoje nerazumljivo, da se skupina delegatov, pooblaščen v zvezi z zadevo, ki je za Pododbor življenjskega pomena, zgraža nad zahtevo kolegija Pododbor.

Kolegij Pododborja je kot predstavnik nemajhnega dela javnosti, ki se za izid procesa zelo zanima, od skupine delegatov zahteval:

1. da obravnava informacijo o delu skupine delegatov in njeno oceno povelja in ločeno mnenje k tej oceni, zlasti 4. in 5. ločeno mnenje;
2. da glasuje za sprejem informacije o delu skupine delegatov in njeno oceno povelja in ločeno mnenje k tej oceni, zlasti 4. in 5. ločeno mnenje;
3. naj se v skupščini SRS zavzamejo za objavo sprejete ocene ustavnosti in zakonitosti povelja.

Prepričan sem, da za skupino delegatov kljub sklicevanju na vznemirjenost in ogorčenost zaradi načina (zahtevamo) le-ta ni tako sporen. Sporno je ločeno mnenje, ki bi ga poleg ocene skupina po naše morala obravnavati, v skupščini pa glasovati za sprejem. Ločeno mnenje namreč vsebuje tudi politični vidik ocene spornega dokumenta. S tem pa se očitno uradna slovenska partijska politika ni strinjala. Tej politiki za vplivanje na skupine delegatov ni potrebno pošiljati pismenih in javnih zahtev, da bi uveljavila svoje stališče. V pretežni meri kar sama sestavi skupine delegatov, pa je. To dejstvo se je jasno pokazalo tudi pri obravnavanju poročila skupine delegatov za proučitev okoliščin sodnega procesa proti četverici.

Ob tem, da zanemarljivo malo ljudi v novomeški občini ve, kdaj in kdo je določil skupino delegatov, da ne vemo,

kdo (razen tov. predsednika) je bil v skupini delegatov, da ne vemo, kakšno stališče so zastopali na skupščini SRS, je sklicevanje na anonimnost kolegija Pododborja čisto sprenevanje in zavajanje javnosti. Sporočilo, ki ga je kolegij Pododborja sestavil, je delo skupine in kot tako je bilo tudi podpisano, kot je v navadi. Dvomim, da se pod stališča, sprejeta recimo v izvršnem svetu občine,

• Franc Šali primerja zahtevo kolegija Pododborja z zahtevami na mitingih, na ta način pa pri bralcih spodbuja negativne asociacije in dela s tem osebno krivico vsem, ki smo pri oblikovanju zahteve sodelovali. Ob tem očitno noče videti, da je bila zahteva poslana preko ustavne veljavne sistema, da je bila javna, da ni pozivala ne k nasilju ne k rušenju ne k odstopom, pač pa k obrambi človeka in pravice, da ta človek sam odloča, kako bo mislil, delal in živel.

ne, podpišejo člani izvršnega sveta poimensko. Za naslov, s katerega je zahteva prišla, pa Franc Šali ve tako dobro kot jaz.

P. s.: Bojan Fink, na katerega so v Novem mestu nekateri očitno hudo alergični, pa pri nastajanju sporočila ni imel nič.

DANIJELE BREZOVAR, član kolegija Pododborja za varstvo človekovih pravic za Dolenjsko in Belo krajino

Smem upati v politično kulturo?

Malo obširnejši odgovor na pisanje Bojana Finka (DL 16. marca) — Diktat je vedno nedemokratičen, pa naj gre za misel, stališča, pendreke ali tanke

V odgovoru na moje razmišljanje o politični kulturi kot praksi odnosa Pododborja za varstvo človekovih pravic Dolenjske in Bele krajine do skupine delegatov za zbor občinskih skupščin SRS, katere vodja sem, me Bojan Fink sprašuje, kaj je pravzaprav ta odbor storil slabega, oziroma v čem je »kontrarevolucionarnost (to je njegova beseda, ne moja!) tega dejanja?« Saj mi odgovoril tudi kot civilna oseba, kot Franc Šali, a za to me niti miselno ne motivira niti čustveno ne razvema s svojim prispevkom. Bral sem ga manj radovedno kakor prejšnjega, v katerem je bilo vendarle več sive materije. S svojim zapisom o politični kulturi sem želel predvsem doboronamerno prispevati k njegovemu razmišljanju o tem, kako važno je za demokracijo in politični pluralizem, »da ena interesna skupina ne more zapovedovati drugim interesnim skupinam, kako naj delajo« in tako naprej, da ne bom ponavljal vsega, s čimer, kakor sem dejal, se globoko strinjam. V zvezi s tem sem želel nagovoriti misleca, kakršen je, kako sem v praksi doživel kot vodja skupine delegatov neprijetno anonimno srečanje s pododborom za varstvo človekovih pravic, ki ponuja novo možnost razmišljanja o duhovnih predpostavkah političnega pluralizma ali pluralizma sploh. S prikazom, kako in s kakšnimi zahtevami se je pododbor obrnil na skupino delegatov za zbor občin, naj dodam, da so enako pismo prejeli tudi skupine delegatov za zbor združenega dela in ga niso nič drugače sprejele kot naša skupina, sem torej hotel

ozavestiti tisto, kar bi med drugim tudi utegnili najina malce različna upanja pokopati: to je, kakor sem zapisal, »nedemokratična politična kultura«. Se pravi, da nisem imel toliko v mislih sistemski vidik pluralizma, o čemer se je Bojan Fink v zadnjem prispevku in v neverjetno nervoznem odgovoru precej razpisal, in čigar pomena ne zanikam, pač pa sem imel na umu zlasti duhovne oziroma mentalne predpostavke zanj. In vztrajam na tem, da skupina skupini ne more zapovedovati, kar je pravzaprav tudi njegova misel in je meni le za iztočnico pri pojasnjevanju primera, ko se je zgodilo prav obratno, in sicer, da je pododbor (ali morda celo njegov kolegij) kot skupina zahteval od štirih drugih skupin, ki so neposredno odgovorne za svoje delo skupščinam, ki so jih izvolile, »kako naj delajo«, kar tudi po Finkovemu mnenju, če imam v mislih njegov predzadnji prispevek, ni dopustno, ker ne izraža demokracije in ni v skladu s političnim pluralizmom. Kaj sem že hotel reči? Ja, da mu ne mislim odgovorjati kot Franc Šali, ne nazadnje tudi zato ne, da ne bi imel vtisa, kako ga želim poučevati, čeprav bi ga lahko, saj imam za to dve strokovni pedagoški kvalifikaciji in precej več političnih in življenjskih izkušenj. Vse to mi seveda ne bi prav nič pomagalo, ker je Bojan očitno že formirana osebnost z jasno politično zavestjo. Je demokratični politični pluralist, kakor sem jaz demokratični samoupravni pluralist v nazorih glede oblasti, če se ne motim. A želim mu odgovoriti kot vodja delegacij

je skupine z nekaj dejstvi.

Prvič. Navzočci od vseh štirih delegatskih skupin so izrazili nezadovoljstvo in svoje nestrinjanje z odnosom, ki ga je pododbor pokazal od njih s pismom brez naslova pošiljatelja in z ukazovalnim tonom.

Drugič. Potem ko so se skupine delegatov seznanile s poročilom skupine delegatov, ki je proučevala proces proti štirim, in so ga tudi sprejele, so oblikovale stališča, ki so identična z zahtevami pododborja, in naložile delegatom (Boštjanu Kovačicu, Andreju Kastelcu, Jožetu Lukšiču, Jožetu Pirkoviču, Ljubici Peterca in Boštjanu Smrekarju), da jih uveljavljajo v soočanju z drugimi delegati. Torej: omenjeni delegati so prejeli navodila od svojih delegatskih skupin, naj se na zborih skupščine Slovenije zavzemajo za to, da se ti seznanijo s celotnim poročilom o opravljenem delu in ugotovitvah skupine delegatov, ki je proučevala okoliščine in posledice procesa proti četverici v Ljubljani, tudi z ločenimi mnenji posameznih članov skupine; dalje, da skupščina obvesti javnost z ugotovitvami, stališči in sklepi, ki jih bo sprejela ob obravnavi te točke. Ta svoja stališča so skupine delegatov še naknadno dopolnile na korespondenčni seji, ko so prispela še stališča izvršnega sveta Slovenije. Upoštevajoč tudi razmišljanja in argumente tega telesa, sta skupini menili, da jih je treba na seji skupine obravnavati, po obravnavi pa sprejeti poročilo le v tistem delu, ki ne bo več sporen, sporne točke pa naj delovna skupina delegatov še prouči

ter pride pred skupščino z dopolnjenim poročilom. V zvezi s takšnimi stališči ali delom novomeške in dolenjsko-belokranjsko-posavske skupine delegatov za zbor slovenske skupščine ni mogoče trditi, da niso delale samostojno ali da se niso zavzemale in branile legitimnosti skupine delegatov, ki jim je skupščina naložila v pretes proces proti štirim, še manj pa kaj takega očitali Šaliju, ki v ničemer ni agresivno, svojevoljno vplival na mnenja članov vseh delegatskih skupin niti se ni potegoval za svojo prisotnost na napovedani seji slovenske skupščine in na njej tudi ni bil!

Tretjič. Kot vodja delegatske skupine sem primer ravnanja ali odnosa pododborja do skupine delegatov predstavil na regionalnem posvetu predstavnikov predsedstva republiške skupščine z vodji delegacij in delegati v skupščinskih odbori in delovnih telesih omenjene skupščine. Resnica: nihče ni odobral takšnih higienskih in političnih manir, izhajajoč iz dejstva, da skupinam delegatov lahko naročajo ali od njih zahtevajo le zbori skupščine, ki so jih volili, in prek teh zborov in skupščin tudi samoupravno, delegatsko in drugače organizirana baza, se pravi delavci, občani, člani političnih in drugih organizacij, društev, združenj ter gibanj. Tak je red in ga je treba, dokler je tak, spoštovati. To seveda ne pomeni, da pododbor (ali kdor koli) nima pravice ali dolžnosti seznaniti skupine delegatov s svojimi stališči in predlogi ali terjati, da skupine delegatov njegova stališča obravnavajo, kar je povsem nekaj drugega kakor pa zahtevati, da se delegati že kar morajo ravnati v skladu z njegovimi zahtevami. Vsak subjekt pluralno organizirane demokratične javnosti ima pravico zahtevati od skupine delegatov da prislusne njegovim stališčem in jih obravnava, nima pa pravice pritiskati nanjo z zahtevo, naj delegacija njegova sta-

lišča zagovarja in brani v skupščini. Pravico do takšne zahteve imajo le skupščine, ki so delegacije volile. Skupine delegatov so torej odprte in dovzetne za vse pobude, nikakor pa ne za diktate. Diktat je vselej nedemokratičen, pa naj gre za misel, stališče ali pa za pendreke, puške in tanke!

Kot predsednik skupščine sem se na zadnji seji tudi temu uprl. Menda Bojan Fink to ve, kot »politik« in nekdanji član CK ZKS in član predsedstva sem se prav tako večkrat upiral tudi takrat, ko sem se zavzemal za mlade fante in dekleta, med njimi tudi za Janšo, pa Bavčarja, Kirna, Mastnaka, krtovce, alternativne in še koga, marsikdaj pred preostriimi zahtevami in sodbami vplivnih posameznikov v organih ZK; in kot človek — pesnik reflektiram svobodno svoj humanistični odnos do človeka in sveta, pa si zavoljo vsega tega res ne dovolim sprejemati levite, ki mi jih želi deliti ta ali oni, sem pa pripravljen sodelovati s komer koli, ki ne noprvi srda sovraštva in ideološko-političnih urtikalij. Z nestrpnosti res ni kaj početi! Vsaj to, če že ne se kaj drugega, me je naučilo življenje. Priznam, tudi sam sem nekoč boležal za to hudo ideološko boleznijo.

Četrtič: Tudi na nedavnem posvetu o političnem pluralizmu sem zastavil v polni dvorani dumala JLA uglemdim mladim duhovno in teoretično razgledanim komunistom, ki so prišli iz CK ZKS, se pravi od tam, kamor se danes neupravičeno naslavlja očitki, zakaj ni več demokracije v družbenem in političnem življenju na Slovenskem, vprašanje, kaj si mislijo o politični ali kakršnikoli praksi, ki gradi na glagolu »zahtevamo!« Odgovor je bil jasan: pluralne pravice in odgovor v takšni praksi so v marsičem prej omenjena beseda samo razkriva.

In za konec. Javno prosim, naj se predstavi vodja ali predsednik pododborja (saj tudi SZDL ne ve, kdo je), da bi ga povabili na sejo skupin delegatov, na kateri bomo nadaljevali obravnavo omenjenega »incidenta«, ki ga je hotel ali nehoti povzročiti pododbor in o katerem družbenopolitični zbor skupščine občine Novo mesto v svojem odgovoru skupini delegatov za zbor občin — ta se je namreč naj obrnila in vprašanjem, kako naj ravnava v primerih, ko bi se še morala soočiti s takšno prakso, s kakršno se je pač srečala ob pismu omenjenega pododborja — meni naslednje: »Skupina delegatov za delegeranje delegatov za zbor občin skupščine Slovenije naj tudi v bodoče pri svojem delu oziroma obravnavi gradiv za republiško skupščino sprejema pobude, mnenja, iniciative, zahteve občanov, ki pa ne smejo kršiti delegatske svobode, oziroma morajo biti oblikovane tako, da se bo skupina delegatov lahko do njih opredeljevala ali o njih odločala brez pritiskov in ultimato«. In še konkretno glede pododborov tole: »Sodelujoči v razpravi so poudarili, da je zahteva pododborja za varstvo človekovih pravic za Dolenjsko in Belo krajino sprožila določen pritisk na delegate ter da se je pododbor poslužil nesprejemljivih in nedelegatskih metod vplivanja na mnenje skupine delegatov, ki je sicer odprta za različne pobude, opozorila in podobno.«

Tako, to je pa tudi vse, kar sem želel kot vodja skupine odgovoriti Bojanu Finku na njegovo izrecno in zelo prijazno izraženo željo. Bralcem in uredništvu Dolenjskega lista pa se opravičujem za tako dolgo pisanje. V prihodnje bo zares obkoto krajeje in po meri časnika in v skladju s potrpežljivostjo bralca.

Vodja skupine delegatov za zbor občin
FRANCI ŠALI

tedenski koledar

Četrtek, 23. marca — Viktor Petek, 24. marca — Simona Sobota, 25. marca — Minka Nedelja, 26. marca — Velika noč Ponedeljek, 27. marca — Rupert Torek, 28. marca — Milada Sreda, 29. marca — Berta

kino

BREŽICE: 26. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriška kriminalna Policaj za najem. 28. 3. (ob 20. uri) ameriška komedija Hudčev sin.
ČRNOMELJ: 23. 3. (ob 19. uri) italijanski vestern Sartana prosi za smrt. 24. 3. (ob 19. uri) ameriški avanturistični film Rdeča vročica. 26. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Dva hudiča iz Chicaga. 26. 3. (ob 20. uri) angleška kriminalna Domiselni ubijalec. 28. 3. (ob 20. uri) hongkonški karate film Zmajeva igra smrti, I. del.
KRŠKO: 23. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Policajski akademija III. (ob 20. uri) ameriški avanturistični Bogastvo kralja Salomona II in (ob 22. uri) ameriški trdoerotični film Zvezda porno filma. 24. 3. (ob 22. uri) ameriški

trdoerotični film Zvezda porno filma. 25. 3. (ob 18. uri) in 26. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Policajski akademija IV. 28. 3. (ob 20. uri) ameriška kriminalna Najavljeni zločin. 29. 3. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Smrtonosna misija.
MIRNA PEČ: 24. 3. ameriški horor film Ko telefon zavoni.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 23. 3. (ob 17.30) ameriški vojni spektakel Cesarstvo sonca. 24. 3. (ob 16. uri) slovenski film Maja in vesoljček. (ob 17.30) am. vojni spektakel Cesarstvo sonca in (ob 20. uri) slovenski film Kavarna Astoria. 25. 3. (ob 16. uri) Maja in vesoljček. (ob 17.30) Cesarstvo sonca in (ob 20. uri) Kavarna Astoria.
NOVO MESTO — DOM JLA: 24. 3. — 26. 3. (ob 17. in 19. uri) mladinski kung fu film Otroci. 27. 3. — 29. 3. (ob 17. in 19. uri) ameriška drama Cotton klub.
SEVNICA: 23. 3. in 24. 3. (ob 19. uri) ameriška komedija Vse v roku službe. 25. 3. in 26. 3. (ob 19. uri) ameriška grozljivka Groza v ulici Brestava.
TREBNJE: 25. 3. in 26. 3. (ob 19. uri) in (ob 18.30) ameriška drama Vojak in pol.

službo dobi

ČE IMATE VESELJE KONTAKTIRATI z ljudmi, vam v najboljši želji svetujemo, da izkoristite svoj prosti čas za zamudno honorarno delo, brez konkurence in nas. Tel. (061) 345-730, samo od popoldnja do srede, od 7. do 13. ure. (11-33MO)
ZA PRODAJO zdravnih zelišč iščem viziterje. Pokličite na telefon (068) 76-1 v petek od 17. do 19. ure in ponedeljek od 17. do 19. ure. (1157-SL-12)
UČENCA za poklic mizarja po prirediteljski program za obrt sprejemam. Informacije: Mizarstvo GORIŠEK, Groblje Sentjernej, tel. (068) 42-182. (1230-12)

službo išče

KLJUČAVNICAR s 15 leti prakse, veliko lastnega orodja, lastnim prevozom in poklicno šolo kat. C, išče delo za proste vikende. Šifra: »VESTEN«. (P12-30MO)
NUDITE HONORARNO DELO? Naredim vam marsikaj. Ponudbe pošljite pod šifro »TROJE PRIDNE ROKE«. (1248-12)
IŠČEM honorarno ali stalno zaposlitev v okolici Črnomlja, ni pa nujno. Dober delavec. Ponudbe na tel. 52-058. (P12-06MO)

stanovanja

ZAMENJAM enosobno stanovanje 40 m² v Bršljinu za dvosobno na Drski li Brodu. Tel. 28-755. (P12-96MO)
STANOVANJE v bloku v Novem mestu vzajem v najem. Ponudbe na tel. -809. (1273-ST-12)
SLIKARKA išče garsonjero v Novem mestu. Tel. 26-593 ali (041) 214-784. (82-ST-12)
DOBRO s kopalnico v Novem mestu ali v bližini okolici išče deklet. Tel. 84-659. (58-ST-12)

motorna vozila

JUGO 45, letnik 1985, ugodno prodam. Saje, Lipovec 9, tel. (068) 56-565. (1150-MV-12)
MOTOR APN 6, letnik 1986, prodam. Peter Barbarič, Šentjost 4, Novo mesto, tel. (068) 43-721. (1151-MV-12)
R 4, letnik 1986, prodam. Jože Andrejčič, Dvor 55, tel. 84-254. (1162-MV-12)
MOTOR AVTOMATIK in barvni televizor Iskra na daljinsko upravljanje prodam. Tel. 49-197. (1165-MV-12)
GS CIMOS po delih in dve novi gumi prodam. Jože Berus, Bircna vas 7, Novo mesto. (čak-MV-12)
Z 101, letnik 1986, prodam. Cena po dogovoru. Franc Borštnar, Jęprjek 8, Tržišče. (1166-MV-12)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Lužar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).
IZHAJA ob četrtnih. Posamezna številka 2.000 din, naročnina za 1. polletje 40.000 din; za delovne in družbene organizacije 200.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 35.000 din, na prvi ali zadnji strani 70.000 din; za razpise, licitacije ipd. 45.000 din. Mali oglasi do deset besed 25.000 din, vsaka nadaljnja beseda 2.500 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročeni rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Z 128 rdeče barve, star dve leti, ugodno prodam. Ingrid Avbar, Pod vinogradi 7, 68351 Straža. (1245-MV-12)
ZASTAVO 750, letnik 1985, prodam. Slavka Žagar, Malenska vas 17, Mirna Peč, tel. 84-611. (1249-MV-12)
KOMBI ZASTAVO 850, avgust 1986, prodam. Tel. 25-492. (1292-MV-12)
APN 6 prodam. Marjan Špelič, Srednje Laknice 14, 68230 Mokronog. (1283-MV-12)
Z 101, karambolirano, prevoženih 6.000 km, prodam. Tel. 58-761. (P12-88MO)
GOLF JGLD, februar 1984, 73.000 km, ugodno prodam. Tel. (068) 51-253. (P12-107MO)
128 GX, star 18 mesecev, prodam. Jože Vovko, Leskovec 2, Brusnice. (1280-MV-12)
NOVO KAROSERIJO za R 4 GTL prodam. Anton Krkuta, Velike Brusnice. (1280-MV-12)
Z 750 LE, letnik 1985, prodam. Marjan Radi, Kambačev trg 5, Kostanjevica na Krki. (P12-90MO)
Z 101, letnik 1984, prodam. Tel. (0608) 62-690. (P12-91MO)
GOLF, prva registracija januar 1981, prodam. Tel. (0608) 62-394. (P12-92MO)
GOLF DIESEL, nov, rdeč, ali OPEL KADET diesel, letnik 1985, prodam ali zamenjam za KAWASAKI GPX. Zonta, Potov Vrh 4, Novo mesto. (1247-MV-12)
JUGO 45, letnik 1982-maj, prodam. Franc Bregar, V ograji 6, Sentjernej, tel. 42-609. (1250-MV-12)
MZ 250 TS in varilni aparat CO₂ prodam. Tel. 22-388. (1251-MV-12)
GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam. Tel. 24-374. (1254-MV-12)
126 P, letnik 1978, registriran do februarja 1990, prodam. Turk, Velike Brusnice 58 a, tel. 85-905, popoldne. (1253-MV-12)
R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Tel. 65-144. (1256-MV-12)
GOLF DIESEL S PAKET, letnik 1985, dobro ohranjen, garažiran, registriran do naslednjega leta, prodam. Ivan Pušber, Kočenjska 66, Novo mesto, tel. 27-466. (1257-MV-12)
R 4, letnik 1979, prodam. Registriran do avgusta. Prodaj tudi kosilnico Bertolini širine 110 cm. Tel. 52-519 popoldne. (P11-82 MO)
R 4 GTL, oktober 1987, nujno prodam. Tel. (068) 22-977. (1259-MV-12)
ZASTAVO 750, december 1984, prodam. Henrik Zaletelj, Zagorica 6, Dobrič. (1260-MV-12)
ZASTAVO 101, letnik 1986, prodam. Vlado Pavec, Šmihej 29, Novo mesto, tel. 22-863. (1261-MV-12)
LADO, staro 2 leti in pol, prevoženih 26.000 km, prodam. Tel. 25-490. (1263-MV-12)
LADO RIVO 1300, letnik 1987, prodam. Martin Savorn, Bušinja vas 25, 68331 Suhor. (1264-MV-12)
JUGO 45, letnik 1983, prevoženih 42.000 km, prodam. Alojz Gregorič, Zemelj 6, 68332 Gradac. (1265-MV-12)
126 PGL, letnik 1987, 9600 km, prodam. Tel. 25-297. (1298-MV-12)
PRODAJ Z 128, letnik 87. Tel. 24-561.
PRODAJ motor, podvozev in ostale dele za DIANO. Tel. 24-489 (popoldne).
PRODAJ 128, letnik 1987, ali menjam za manjši avto. Telefon 27-405. (P12-112 MO)
Z 101 GTL 55, december 1983, prodam. Brulc, Velike Brusnice 60. (1274-MV-12)
R 4 TLS, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. Tone Šutar, Zaboršt 9, Bučka. (P12-75 MO)
Z 101 GTL, 3 V, letnik 1985, prodam. Ivan Kečojčič, Slavka Gruma 62, Novo mesto. (P12-78 MO)
ZASTAVO 128, staro dve leti prodam. Jože Kocjan, Brod 45, Novo mesto, tel. (068) 22-927 od 6. do 14. ure. (čak-MV-12)
R 4, letnik 1979, prodam. Tel. (0608) 61-846. (P12-78 MO)
LADO 1500, letnik 1982, prodam. Žagar, Gor. Sušice, n. h., pri Dolenjskih Toplicah. (P12-80 MO)
APN 6 S, nov, nerabljen, ugodno prodam. Tel. (068) 47-490 vsak dan po 20. uri. (P12-82 MO)
JUGO 45 L, letnik 1986, 37.000 km, garažiran, rumene barve, prodam. Tel. (0608) 67-192. (P12-83 MO)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, prevoženih 30.000 km, prodam. Tel. (068) 47-237. (1275-MV-12)
JUGO 55 koral, letnik 1989, prodam ali menjam 126 P, letnik 1978, dobro ohranjen. Tel. 85-406. (1276-MV-12)
Z 101 GT 55, december 1983, prodam. Gor. Kamence 1, Novo mesto. (P12-72MO)
R 4, nov, 126 P, letnik 1984, in BT 50 prodam. Tel. 28-030 ali 26-098. (1272-MV-12)
RENAULT 4 GTL, letnik 1983, lepo ohranjen, in VIDEOREKORDER Goldstar prodam. Tel. (0608) 62-547. (1279-MV-12)
126 P, letnik 1984, prodam. Tel. 86-179. (1267-MV-12)
KARAMBOLIRANO ZASTAVO 750 prodam. Alojz Blatnik, Pot na Gorjance 9 c, Novo mesto. (1267-MV-12)
Z 101, letnik 1978, ugodno prodam. Tel. 65-198. (P12-61 MO)
Z 750, letnik 1977, neregistrirano, prodam za 50 SM. Kupim: cross 125, letnik 1982, 1983, 1984. Toni Gregorič, Strelac 9, Šmarješke Toplice. (P12-62 MO)
GOLF JL, november 1980, prodam. Toni Ravnikar, Krška vas 12, Krška vas. (P12-63 MO)
126 P, letnik 1978, obnovljen in registriran, ugodno prodam. Prodaj tudi TAM 6500, letnik 1970, v voznem stanju. Tel. (0608) 82-101. (P12-64 MO)
Z 750, letnik 1985, prodam. Tel. 51-266 od 17. do 20. ure. (1237-MV-12)
Z 101 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. 20-411. (1237-MV-12)
OPEL KADET 16.5D, letnik 1984, in klavirsko harmoniko Veltmeister (120

basov) prodam. Tel. 85-903. (1235-MV-12)
KARAMBOLIRAN F 126 P in kravo, brejo 7 mesecev, staro 6 let, prodam. Eršte, Polhovca 3, Sentjernej. (1234-MV-12)
R 4 TL, letnik 1978, obnovljen, prodam za 10 M. Prodaj tudi gume z obroči za golf (165 x 13). Tel. 24-109 od 14. ure dalje. (P12-42 MO)
JUGO 45 AX, november 1987, prodam. Tel. (0608) 22-087. (P12-43 MO)
126 P, letnik 1978 in novega, prodam. Marjan Papež, Most 2, Mokronog. (P12-44 MO)
Z 128, december 1985, ohranjen, prodam. Tel. (0608) 69-332. (P12-45 MO)
R 4, november 1982, prevoženih 48.000 km, prodam. Tel. (0608) 69-222. (P12-46 MO)
OPEL KADET I.3, letnik 1980, prevoženih 64.000 km, opčno rumene barve, registriran do novembra, prodam. Tel. (061) 864-225. (P12-47 MO)
Z 128, staro leto in pol, prevoženih 20.000 km, prodam. Tel. (0608) 34-643, popoldne. (1188-MV-12)
Z 128, staro 3 leta, prodam. Janez Želencnik, Potov Vrh 24, tel. (068) 26-887. (1180-MV-12)
Z 750, letnik 1980, prodam. Groblje 15, Sentjernej. (1181-MV 12)
FIAT 126, junij 1988, prodam. Hođič, Ragoška 8, Novo mesto, tel. 27-240. (1185-MV-12)
R 4, letnik 1985-avgust, prodam. Tel. 27-965. (1186-MV-12)
ZASTAVO 101 GTL 55 prodam. Branko Čučelič, Grič pri Klevezu 4, Šmarješke Toplice. (1194-MV-12)
UGODNO PRODAM zelo dobro ohranjen opel kadet. Ivan Perc, Pečje 25, Sevnica, tel. (0608) 82-389, po 18. uri. (P12-31 MO)
R 4 TLS, letnik 1979, 72.000 km, prodam za 750 SM. Tel. 20-330. (P12-32 MO)
126 PGL, letnik 1986, registriran do novembra, prevoženih 12.000 km, prodam. Tel. (068) 23-450. (1206-MV-12)
OHRANJENO Z 750, letnik 1979, 52.000 km, ugodno prodam. Darko Zoran, Drečjetova pot 19, Novo mesto (blizu agroservis). (1207-MV-12)
LADO 1200, letnik 1987, prodam. Tel. 44-268. (1208-MV-12)
ZASTAVO 750, letnik 1979, obnovljeno, prodam. Oberč, Hrib 17, Bela Cerkva. (1210-MV-12)
R 4, december 1986, 20.000 km, prodam. Tel. 22-920. (1184-MV-12)
LADO RIVO 1500, letnik 1987, prodam. Tel. (068) 52-837. (1192-MV-12)
JUGO 45, star dve leti in 4 mesece, prodam. Tel. (068) 28-601. (1197-MV-12)
Z 128, april 1987, prodam. Igor Bele, Kristanova 9, Novo mesto. (1224-MV-12)
ZASTAVO 125 PZ, letnik 1976, registrirano do februarja 1990, prodam za 5 M. Tel. 21-286 int. 286. (1198-MV-12)
Z 101 GTL 55, staro tri leta, prodam. Alojz Uhan, Dol. Nemska vas 29, Trebnje. (P12-40MO)
JUGO 45, letnik 1984, prodam. Stane Gregorevič, Mali Vrh 31, Globoko. (P12-41MO)
ATX, izdelan junija 1988, dobro ohranjen, ugodno prodam. Ogled v popoldanskem času. Knez, Pod vinogradi 1, 68351 Straža. (1216-MV-12)
R 4 prodam. Telefon 73-095. (1217-MV-12)
Z 101 komfort, september 1979, dobro ohranjeno, prodam. Tel. (068) 85-133, po 16. uri. (1220-MV-12)
GOLF diesel, letnik 1983, 64000 km, ohranjen, rumen, ugodno prodam. Tel. 42-596. (1222-MV-12)
GOLF diesel, letnik december 1983, ugodno prodam. Tel. 76-362. (1221-MV-12)
SUBARU 700 SDX, letnik 1986, prodam. Telefon 21-653. (1225-MV-12)
126 P, letnik 1980, prodam. Informacije na tel. 24-255. (1228-MV-12)
JUGO 45 L, 8/85, ugodno prodam. Telefon (0608) 82-847, po 15. uri. (1229-MV-12)
JUGO 45, november 1986, prodam. Anton Tomažin, Ragovo 6, Novo mesto. (P12-49MO)
VW 1302 S, letnik 1970, ameriški, registriran, prodam. Tel. (068) 51-300, Črnomelj. (P12-54MO)
SPAČKA, letnik 1974 (streha je iz pločevine), z rezervnim motorjem prodam. Tel. 65-197, popoldne. (1226-MV-12)
R 4, letnik 1981, prodam. Darinka Šteingelj, Sadinja vas 16, Dvor. (1215-MV-12)
OBNOVLJENO ZASTAVO 101, letnik 1976, in R 4 GTL, letnik 1985, prodam. Tel. 22-139. (čak-MV-12)
R 4 TL, letnik 1984, prodam. Franc Lužar, Mačkovec 36, Novo mesto. (1232-MV-12)
R 4 GTL, letnik 1986, kombi IMV brez motorja, letnik 1983, in avtomatik, letnik 1988, prodam. Tel. 85-131. (1233-MV-12)
VISO 11 RE, staro dve leti, prodam ali menjam za zastavino vozilo. Tel. (0608) 67-001. (P12-34MO)
126 P, letnik 1984, nujno prodam. Grgovič, Gorenja Stara vas 15, Sentjernej. (P12-35MO)
GOLF DIESEL S PAKET, letnik 1985, prodam. Tel. 21-003. (P12-37MO)
CITROEN GA, letnik 1981, 71.000 km, prodam za 23 M. Tel. (061) 851-835. (P12-38MO)
Z 101 GT 55, avgust 1983, 63.000 km, prodam. Tel. 22-907. (1190-MV-12)
VESPO PIAGGIO in menjalnik za golf bicinjar, prodam. Tel. (068) 25-676. (1193-MV-12)
FORD FIESTA 1.0 L, letnik 1983, ugodno prodam. Darovec, Sukletova 14, Novo mesto, tel. 22-861. (1199-MV-12)
126 P, letnik 1987, prevoženih 12.000 km, prodam. Klemenčič, Krka 27, tel. 27-818. (1200-MV-12)
126 P, letnik 1979, prodam. Tel. 42-453, popoldne. (1212-MV-12)

LADO 1300 karavan, oktober 1986, prodam. Tel. 25-557. (1201-MV-12)
GOLF JGL, letnik 1982, zelo dobro hranjen, prodam. Tel. (0608) 75-829. (P12-16MO)
JUGO 45 AX, oktober 1987, prevoženih 14.000 km, prodam. Anica Bevec, Jezero 12, Trebnje, tel. (068) 44-301 int. 30, do 14. ure. (P12-19MO)
126 PGL, star 15 mesecev, 6.000 km, prodam. Tel. 26-252. (P12-20MO)
JUGO 45 A, star dve leti, dobro ohranjen, prodam. Tel. 27-292. (P12-12MO)
KOMBI IMV 1600, letnik 1979, prodam. Ivan Stojanovič, Cesta herojev 38, Novo mesto, tel. 28-365. (P12-22MO)
FIAT 126 PGL, star 15 mesecev, ugodno prodam. Tel. (068) 26-248. (čak-MV-12)
JUGO 45 A, letnik 1987 prodam. Borut Pavlič, Maistrova 16, tel. 22-151. (1243-MV-12)
FIAT 126 P, letnik 1981, prodam. Cena ugodna. Tel. 26-549. (1241-MV-12)
OPEL KADET, december 1974, in motorno kolo MZ 250 prodam. Dragan, Golobinjev 6, Mirna Peč. (1191-MV-12)
Z 101 GTL 55 s premično streho prodam. Tel. (068) 22-847, od 16. ure dalje. (P12-24MO)

prodam

PRODAJ videorekorder Nordmende, barvni televizor Iskra, diatonično harmoniko in tomos avtomatik, tel. 24-782. (1239-PR-12)
TRAJNO ŽAREČO PEČ za centralno Feroterm STS 32, 28000 kkal, prodam. Aleš Jeke, Vel. Mraševo 55, 68312 Podbočje. (P12-60MO)
TRAČNO ŽAGO domače izdelave, skoraj novo, ugodno prodam. Franc Glušič, Šentjanž 3. (1218-PR-12)
KOZE, breje, prodam. Tel. 25-859. (P12-50MO)
ANGLEŠČINO 2000 S, prvo in drugo stopnjo, zelo ugodno prodam. Tel. 23-764, od 16. ure dalje. (P12-52MO)
ZAMRZOVALNO skrinjo (novo) prodam. Tel. (068) 73-163, ponedeljek in torek 26-273. (1049-PR-12)
PRODAJ nov štedilnik Iskra (elektrika + plin). Informacije tel. 20-228.
BREJO KRAVO prodam. Avsec, Cikava 7, Novo mesto. (1148-PR-12)
OTROŠKO belo posteljno prodam. Tel. 28-656 od 17. ure dalje. (1152-PR-12)
SUHE SMREKOVE PLOHE (5 cm) prodam. Tel. (068) 65-766 po 17. uri. (1154-PR-12)
CISTERNO CREINA 2200 in molzni stroj Alfa Laval, prodam. Kramar, Mirna Peč 15. (1156-PR-12)
HLADILNIK Gorenje, še nerabljen, in kuhinjsko kredenco zelo poceni prodam. Alojz Jarc, Ivanja vas 6, Mirna Peč. (1154-PR-12)
PRIKOLICO za osebni avto prodam. Tel. 65-233, popoldne. Slavko Kristan, Praproče 1 B, Straža. (1164-PR-12)
APARAT za ekspres kavo Egomat na dve ročki, star eno leto, prodam. Andrej Balkovec, Mali Nerajec, 68343 Dragatuš. (P12-5MO)
BARVNI televizor Iskra, star 3 leta, z daljinskim upravljanjem, prodam. Tel. 26-926, popoldne. Stane Franko, Kettejev dvorec 43, Novo mesto. (1169-PR-12)
VEČJO KOLIČINO SENA prodam. Tomkič, Lopata 9, Hinje. (1168-PR-12)
ŠTEDILNIK na drva, kombiniran štedilnik in trajno žarečo peč prodam. Lužar, Belokranjska c. 40, tel. 27-850. (1170-PR-12)
KORUZO v storžih in nekaj zružene (1000 kg) prodam. Ludvik Lavrič, Sela 15, Dolenjske Toplice. (1173-PR-12)
Ugodno prodam športno kolo na 5 prestav, kolo BMX in motor Tomos, starejši letnik. Dominič, Šmarješke Toplice 142. (P12-11MO)
Prodaj šivalni stroj Danica. Tel. 84-750
OPREMO za centralno ogrevanje, enoceni sistem (radiatorji, ventili, in cevi, termostati...), prodam. Tel. 45-369. (P12-105MO)
STREŠNO OPEKO, rabljeno, poceni prodam. Tel. 23-355. (P12-101MO)
MIZO in 4 stole prodam. Tel. 24-362. (P12-99MO)
PRODAJ nov stenski tapison, topli pod (10 m²), malo rabljen šivalni stroj Jadranka, gramofon, sesalec in dva potovalna kovčka. Tel. (068) 44-604. (P12-85MO)
ZIBELKO z vso opremo, malo rabljen itison (4 x 3,5 m) in več tekačev iz itisona prodam. Tel. (068) 22-349. (P12-102MO)
MIZARSKO TRAČNO ŽAGO ugodno prodam. Tel. (0608) 82-281. (P12-79MO)
PRODAJ 150 l jabolčnega kisa. Bobnar Stane, Kristanova 49, Novo mesto, tel. 24-369.
KOMPLETNO KERAMIKO za kopalnico — 4 elementi in nerabljen pralni stroj Gorenje ugodno prodam. Informacije na tel. 22-139. (čak-PR-12)
SENO (2 toni) prodam. Jablan 30, Mirna peč. (1231-PR-12)
VIDEOREKORDER Toshiba prodam takoj. Tel. (0608) 82-654, po 19. uri. (P12-21MO)
PO ZELO UGODNI CENI prodam 2 komada novih garažnih macesnovih vrat (širina 225 in 180 cm) ter 100 m² stropne obloge. Tel. 26-436. (P12-25MO)
PLOČEVINASTE CEVI premera 30, 50 in 70 cm, uporabne so za puhalnice ali za ventilacijo, poceni prodam. Antroja Jup, Sentjernej 29. (1177-PR-12)
ELEKTROAGREGAT 1,5 KW, rabljen, prodam. Telefon 28-274, popoldne. Miran Zupančič, Mestne njive 7, Novo mesto. (1179-PR-12)
SINGER dvovertni pletilni stroj prodam. Tatjana Mali, Ulica talcev 9, Straža. (1209-PR-12)
PHILIPS, barvni, TV 55 cm, nov, raven ekran, prodam. Telefon (061) 266-104. (P12-29MO)
STROJ za kopiranje na črto prodam. Tel. 26-573, popoldne. (1203-PR-12)

SENO (10 ton) prodam. Ana Novak, Dolga vas 65 (Kočevska cesta), Kočevje, tel. (061) 851-078. (P12-13MO)
TROSED ugodno prodam. Tel. 23-964. (P12-14MO)
PRIKOLICO za osebni avto prodam. Tel. (068) 52-522. (P12-17MO)
KOMPLETEN sončni ogrevalni sistem prodam. Tel. 23-874. (1236-PR-12)
UGODNO prodam 3,5 t hrbovskega sena. Tel. 47-414.
PRODAJ 2 m³ hrastovih plohov in tomos avtomatik 3. Tel. 23-878. (1278-PR-12)
OBLAČILA, malo nošena, od št. 36 do 46, ugodno prodam. Tel. (068) 44-604. (P12-84MO)
SKRINJO Gorenje

preklci

JANEZ in MILAN PLEŠKO, Ob Težki vodi 14, Novo mesto, prepoveduje ANI BUČAR, Gor. Sušice 34, Uršna sela, pašo kokoši po našem vinogradu ne glede na letni čas. Če preklca ne bo upoštevala, jo bomo sodno preganjali. (1172-PK-12)

VIKTOR ŽURMAN, Tavčarjeva 3 b, Jesenice na Gorenjskem, in ostali lastniki prepovedujemo vsako uporabo njive v Mihovem (Dolge njive). To je zadnje opozorilo Martinu Zagorcu, Gornje Vrhpolje 58, sicer ga bomo sodno preganjali. (1163-PK-12)

FRANC VEBLE, Gaberje 50, Dobo-va, prepovedujem Petru in Ljubomiru BUKOVINSKI uporabo parcele št. 293/4, k. o. Gaberje. V nasprotnem primeru ju bomo sodno preganjali. (ček-PK-12)

obvestila

OBVEŠČAM stranke, da bom 7. aprila prodajal 3 tedne stare bele piščance. Rjave jarkice bodo v prodaji 28. aprila. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, tel. 44-389. (P12-87MO)

IZDELUJEM vrtno mize in klopi. Informacije zvečer na tel. 85-401. (1251-OB-12)

STUDIO MS snema za vas najnovejšo disco glasbo. Miro Dežan, Prečna 88, Novo mesto, tel. 22-690 ali 24-238. (P12-18MO)

IZDELUJEM žetone za biljarje in avtomate. Tel. (041) 412-297. (P12-109MO)

ZAHVALA

Družina VIDMAR iz Zbur se zahvaljuje gasilcem PGD ter poklicni enoti iz Novega mesta za požrtvovalno delo ob elementarni nesreči. POSEBNA ZAHVALA VSEM VAŠČANOM, prebivalcem sosednjih vasi, prijateljem, sorodnikom in sodelavcem za pomoč v težkih trenutkih. (1246-ZA-12)

PODJETJE ZA PTT PROMET LJUBLJANA

zaposli

KV kuharja

za delo v počitniškem domu v Strunjanu v času od 15. junija do 31. julija 1989

Prijave pošljite v osmih dneh po objavi na naslov:

Podjetje za ptt promet Ljubljana, DS SSS, kadrovska služba, Ljubljana, Cigaletova 15. 142/12

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!

Po več letih delovanja smo ugotovili, da je izolacija v vašem zamrzovalniku dotrajana. Prične puščati, od zunaj ledeni in rosi. Mi vam jo obnovimo pa še garancijo dobite. Prihranite 50% elektrike. Trajnost podaljšamo za 7 do 10 let. Kilometrine ne zaračunavamo!

Cenik storitev:
345 l — 450.000 din
300 l — 450.000 din
220 l — 395.000 din
410 l — 370.000 din
310 l — 340.000 din
210 l — 315.000 din
345 l (z dodatno steno) — 500.000 din
220 l — 450.000 din
Tel. (062) 305-150 ali 413-606. Se priporočamo! Viktor Pajek. (P11-MO)

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, iz kooperacijske reje, navajane na domačo hrano (opravljena vsa potrebna cepljenja), prodajamo po dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije Jože PROSENIK, Bratov Gerjevič, 32, Dobova, tel. (0608) 67-607. (P11-45MO)

SERVISIRAM vse vrste gospodinjinskih aparatov in šivalnih strojev. Željko NOVAK, Nasilje NE 6, Krško, tel. 31-918. (P12-15MO)

BISERNA POROKA V RADNI VASI — Janez in Amalija Starič iz Radne vasi pri Trebelnem sta se v soboto, 25. februarja, že tretjič poročila. Slavila sta namreč biserno poroko. Tokrat sta si zvestobo obljubila v Trebnjem, prvič pa sta se poročila pred 60 leti v Mirni Peči. V 60 letih skupnega plodnega in ustvarjalnega življenja se jima je rodilo 7 otrok, 15 vnukov in 9 pravnukov. Na ohceti, na kateri sta se kot, se spodobila, ženin in nevesta prva zavrtela, je igral nevestin nečak Lojze Slak. Vsi, ki bisernoporočena poznamo kot skrbna starša in dobra prijatelja, jima želimo še mnogo zadovoljnih, srečnih, predvsem pa zdravih skupnih let.

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri ata, stari ata, brat, stric in tast

ALOJZ JARC

iz Dolenje vasi 4

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, posebno sosedom, ki so v najtežjih trenutkih z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti. Najlepše se zahvaljujemo Sodavičarstvu S. More in sodelavcem, DO LABOD — TOZD LOČNA, VGP Novo mesto in BETI Mirna Peč. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 76. letu starosti zapustil nad vse dobri in skrbni mož, ata, stari ata, brat in stric

ANTON KIC

s Hudega 9, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom s Hudega, Marofa — Mirna Peč, tovarni Krka-skladišču surovini, Iskri Bršljin in vsem za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje, gospodu župniku pa za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Dotrpel je naš dragi

TASSO HAMDO

iz Šentruperta 5

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, posebno Te-reziji Prah za nesebično pomoč, TOZD UVP Novo mesto, OOK Mirna Peč, sodelavcem Splošne bolnice Novo mesto in pljučnemu oddelku ter osebju Zdravstvenega doma Trebnje za dolgotrajno zdravljenje. Iskrena zahvala vsem za izrečeno sožalje in za spremstvo pokojnega na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Veronika, Ema z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustila naša mama, stara mama, prababica, sestra in teta

ANGELCA RETELJ

iz Dol. Dobrave 3 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, vaščanom ter kolektivu DO TRIMO Trebnje za podarjene vence in izrečeno sožalje. Najlepše se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljeni obred, pevcem za zapete žalostinke ter vsem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 75. letu nas je zapustila draga žena, mama, babica, prababica, sestra in teta

JULIJANA ZUPANČIČ

iz Rumanje vasi 6

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje, ter jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju bolnice v Novem mestu ter pevcem in gospodu župniku za opravljeni obred.

Vsi njeni

Trpljenje si prestal, v grobu boš zdaj mirno spal. Nikdar te ne bomo pozabili, ker smo te zares ljubili.

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC KOLENČ

iz Jablana pri Mirni Peči

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje vsem sorodnikom, prijateljem, dobrim vaščanom in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, darovali vence in cvetje in v tako velikem številu pospremili pokojnega na njegovi zadnji poti. Toplo se zahvaljujemo dr. Kresetovi in patronažni sestri Slavki za obiske na domu, kolektivom DO Cestno podjetje, Novoteks-Konfencija I., Intereuropa, Kremen in govorniku Francu Udovcu za ganljive besede ob odprtjem grobu. Najlepša hvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred in pevkemu zboru Ruperč Vrh za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Mirno spi v slovenski zemlji, ki si ljubil jo zvesto, kot si ljubil svoje drage, ki za tabo zdaj žalujejo.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 76. letu starosti zapustil nad vse dobri in skrbni mož, ata, stari ata, brat in stric

ANTON KIC

s Hudega 9, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom s Hudega, Marofa — Mirna Peč, tovarni Krka-skladišču surovini, Iskri Bršljin in vsem za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje, gospodu župniku pa za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Ko zvonček iz zemlje priklje, spomlad veselo oznanjuje. A v srcih naših veselja ni, ker tete, ljuba Rezka, že leta med nami ni. Zaman te iščejo oči, zaman te kličemo: »Mamica, kje si?«

V SPOMIN

21. marca so minila tri žalostna leta, odkar smo izgubili našo drago mamico

REZKO BEKTAŠEVIČ

iz Semiča 73

Hvala vsem, ki se je spominjate.

Žalujoci: mož z otroki in ostalo sorodstvo

Skrb, delo in trpljenje — tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 58. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

ŠTEFAN ŽUPANČIČ

z Jame 30, Dvor

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in sovaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in denarno pomoč ter se tako številno in spoštljivo poslovali ob pokojnika. Posebej se zahvaljujemo Onkološkemu inštitutu v Ljubljani, pljučnemu oddelku v Novem mestu za lajšanje bolečin, Društvu upokojencev Dvor, ZRVS Žužemberk, Novolesu-tozd TSP in tozd TPD Straža za podarjena venca ter sodelavcem za denarno pomoč, Žagi Soteska za podarjeni venec, tov. Mirku Reparju pa za poslovalne besede. Iskrena hvala dr. Kocutarju iz Žužemberka za zdravljenje, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Cilka, hčerka Andrejka in hčerka Štefka z družino

Očka je mrtev, več ne skrbi, njegov prostor pri mizi prazen stoji. Marsikaj kupiš za čisto zlato, očka zanj kupil nihče ne bo.

ZAHVALA

V 29. letu nas je po težki bolezni globoko užaloščene zapustil naš dragi sin, mož, očka in brat

BRUNO POVŠE

iz Prelesja pri Šentrupertu

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Šternu in osebju bolnice Golnik, dr. Munkovi za nesebično pomoč, tov. Kramarju za ganljive besede slovesa, sodelavcem in sodelavkam IMV Mirna, 2.b razreda OŠ Šentrupert, družini Medved iz Prelesja ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Bernarda, hčerke Maja, Helena in Bruna, mama in ata, brat Filip z družino in vsi, ki so ga imeli radi

BOJAN VOLK

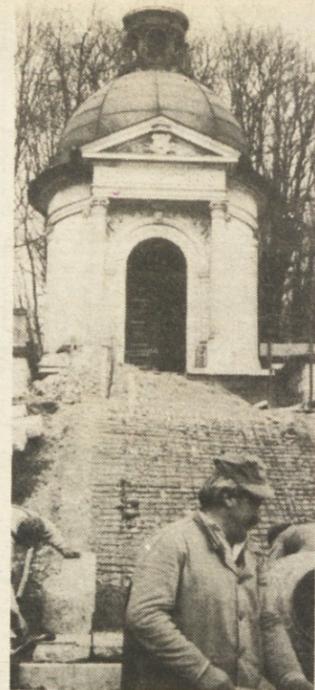
pomagat kmetom, da je dobil kos domačega kruha in klobaso. Vsa ta dolga leta, kjer marsikdaj ni šlo brez težav, so ga utrdila, poklic mu je prešel v kri. Danes je v mislih v službi 24 ur na dan, kajti stanuje nad postajo, in četudi noče slišati vlaka, ga sliši. In ob vsakem pisku si oddahne: zopet je kompozicija brez zapletov speljala s postajališča.

Črna postaja je v Železniškem gospodarstvu ljubljana med večjimi, saj odpelje z nje vsak dan 60 do 80 tovornih vagonov. Vsekakor preveč, da bi vsa potrebna dela lahko opravil en sam šef. Toda Volk stisne zobe, in ko je potrebno, postane tudi tajnik, blagajnik, materialni knjigovodja. Žrtvuje svoj prosti čas, sobote, nedelje. »Tisti, ki me bo prihodnji mesec nasledil, že sedaj trepetajo, kako bo vse to zmozel,« pravi. »Tovariš Tito je dejal, da je železnica 6. armada, in tega se držim. Samoupravljanjem se je zelo poslabšala disciplina, zato zahtevam pri svojih delavcih starojugoslovansko železničarsko disciplino.

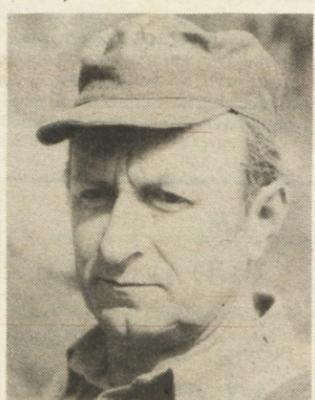
Ko pridem v službo, mi morajo železničarji poročati, »je na videz strog Bojan, ki pa v resnici ni nikakršen diktator in se je vedno pripravljen pogovoriti z zaposlenimi. Toda ker mu je delo v veselje, želi, da bi ga z veseljem, ne z odporom, opravljali tudi njegovi podrejeni.

Vedno strpen, skromen in pošten pa se črnomaljski šef postaje nikakor ne more sprizniti z balkansko kulturo poinikov, ki uničujejo vse, kar jim pride pod roke, pa naj bo na vlaku ali postaji. »Po osem rol toaletnega papirja damo na stranišče vsak dan in 400 majhnih mil na mesec. Sproti vse pokradejo. Celo pepelniki iz čakalnice, pipa in stranišna skodeljka so, dobili noge, in to ob belem dnevu. Potnikom zaračunavamo pri nakupu vozovnice tudi postajne storitve in kaj jim ob takšnem barbarskem početju nekaterih na postaji sploh še lahko nudimo?« se sprašuje Bojan Volk, ki pa je kljub vsemu v svoji sveti preproščini še vedno prepričan, da ima stranka vedno prav.

M. BEZEK-JAKŠE

STOPNICE OBNAVLJAJO — Delavci krškega Agrokombinata v teh dneh obnavljajo stopnice pri mavzoleju Anastazija Grüna, z deli pa bodo končali v mesecu dni. (Foto: J. Simčič)

Rudi Kuhar: Z deli pri obnovi mavzoleja bi morali končati že lani, a se je kasneje izkazalo, da je potreben temeljitejši poseg.

TEČAJ ZA MANEKENE — NOVO MESTO — Vsi mladi, dekleta in fantje, ki želijo postati maneken ali fotomodel, imajo novo priložnost. V novomeškem domu JLA bo namreč v nedeljo, 2. aprila, ob 14. uri avdicija za tečaj manekenstva, ki jo organizira manekenska sekcija doma JLA Novo mesto.

Grünov mavzolej še obnavljajo

Zunanja dela končana v mesecu dni — Po lanskim cenah 160 milijonov din

LESKOVEC — Mavzolej pri turnski graščini v Leskovcu, v katerem je pokopan pesnik in politik Anastazius Grün, gojenec dr. Franceta Prešerna v Klinkowströmovem zavodu na Dunaju, je bil še pred dvema letoma v zelo slabem stanju. Zato so se konec leta 1987 začela na njem obnovitvena dela, ki naj bi bila končana konec lanskega. Toda strokovnjaki Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravnih in kulturne dediščine so odkrili, da bodo potrebna obsežnejša dela, kot so načrtovali. V mavzoleju so se zato lotili obnove kanalizacije in tlakov, načrtujejo, da bodo sanirali tudi baročno krsto itd. Sedaj pa v okolici mavzoleja potekajo zunanja dela, ki jih opravlja posebna gradbena skupina krškega Agrokombinata, ki si je tovrstne izkušnje pridobila pri obnovi kostanjeviškega gradu. Vodja te gradbene skupine Rudi Kuhar je povedal, da bodo dela okoli mavzoleja trajala še okoli mesec dni. Stopnice in ograjo okoli mavzoleja je namreč treba v celoti prestaviti, pa tudi znotraj so obnovili vse tlake. Sicer pa je okolica mavzoleja sedaj očiščena, do njega je speljana tudi pot, kratka, zunanja podoba mavzoleja je že sedaj precej bolj spodbudna, bi te bila pred letom dni. Seveda obnovitvena dela ne bodo poceni, saj bodo po lanskim cenah

veljala 160 milijonov dinarjev, stroški zanj pa si delita republiška in krška kulturna skupnost.

veljala 160 milijonov dinarjev, stroški zanj pa si delita republiška in krška kulturna skupnost.

Zlata Krnc: »Ti dinarji bodo namogo skopneli.«

Zlatina sreča

Sevničanki poltretja milijarda na »3 x 3«

SEVNICA — »Mlajša hči Katja je po televiziji spremljala žrebanje 10. kola 3 x 3. Izpisovala je številke in preverjala, kaj je na 4 karticah, ki smo jih kupili za to kolo. Ko je sprva rekla, da imamo 2 pravilnih koloni, sem dejala: Spet bo dobil nekdo, ki ima že dovolj vsega! Naročila sem ji, naj še enkrat dobro pogleda, in ko je zavpila: »Mami, saj imamo vse tri kolone!« sprva sploh nisem mogla verjeti.«

Takole obudi spomin na srečni dogodek v družinskem krogu 37-letna uslužbenka agencije Beogradске banke v Sevnici Zlata Krnc. Na pogovor ni pristala zlahka, češ kaj mi pa bo taka popularnost, res pa da nimam kaj skrivati. »Le, če se da brez slikanja!« je pripomnila, pa smo jo le prepričali, da bomo naredili vse tako, da bodo naši bralci spoznali Sevničanko, ki je na »3 x 3« zadela doslej največji dobiček, natanko 25.951.340 din. Kakšnega pretiranega veselja nore vopečena milijarderka Zlata ni občutila, vsekakor pa bo denar še kako dobrodošel.

J. P.

MLADI VAL V LANGENHAGNU

NOVO MESTO — Pred nekaj dnevi se je vrnila iz pobratenege mesta Langenhagena zabavno glasbena skupina Mladi val. Mlade glasbenike, ki so navdušili r.čšane Langenhagna že ob njihovem obisku pri nas, so povabili na tradicionalno prireditev, na razglasitev športnikov leta, kjer so s svojo glasbo navdušili. Navdušenje pa se je naslednji večer stopnjevalo, ko so na skupni prireditvi, ki so jo počastitev dneva žena organizirali slovensko izseljenko društvo Krka in predstavniki Langenhagna. Ob tej priložnosti so potekali tudi pogovori o poglobljanju medmestnega sodelovanja na športnem in kulturnem področju. Tako bodo naslednje leto gostovali v Langenhagnu člani kulturno-umetniškega društva Industrije motornih vozil.

ŠE JE ČAS, da naročite ENODNEVNE PIŠCANCE, bele, rjave in grahaste. Naročila sprejemamo vsak dan na naslov: VALINICA HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto, tel. (068) 24-496.

Butalska meja na Kolpi

Gre za mejo med ribiškimi organizacijami, ki pa je ne ribiči ne ribe ne spoštujejo kaj posebno

KOČEVJE — Po veljavnih predpisih gospodarijo s Kolpo in pritoki ribiške organizacije, in sicer slovenske po slovenskem bregu Kolpe in Čabranke do polovice obeh rek, na hrvaškem pa hrvaške, prav tako do polovice obeh rek. Slovenski in hrvaški ribiči so seveda ugotovili, da je taka meja butalska, saj bi na enem bregu ribe lahko vlagali, na drugem pa lovili, zato so ribiči z območja občin Kočevje, Čabar in Delnice ustanovili poseben odbor, ki skrbi za gospodarjenje s Kolpo, seveda pa lahko ribiči vseh treh ribiških družin love ribe na obeh bregovih.

som izvzet iz gospodarjenja ribiške družine Kočevje in dodeljen Zavodu za ribištvo, in sicer za posebne namene gojitve rib itd. Tudi če bi Zavod na tem delu na svojem bregu oz. svoji polovici Kolpe gojil ribe, bi te splavale seveda tudi na desni, hrvaški breg (za katerega slovenski predpis ne velja) in bi jih tam ribiči lahko lovili. Kočevski ribiči pričakujejo, da bo že v kratkem ta predpis odpravljen in da bo gospodarjenje s tem delom Kolpe sporazumno in v zadovoljstvo vseh ribiških organizacij rešeno.

Tako so ribiči prvo »butalsčino« odpravili. Žal pa ni edina. Del Kolpe od Zage do Dola, samo slovenska polovica, je s posebnim republiškim predpi-

SIMONA WEISS V DISKOTEKI OTOČEC

NOVO MESTO — Prva zvezda slovenske popevke Simona Weiss bo v petek, 24. marca ponovno gostovala na Dolenjskem. Prijubljene popevke s svojih dveh velikih plošč, med katerimi so tudi uspešnice Reci mu veter, Pesem v meni, to si ti in Padla je zadnja solza, bo nekdanja zvezda disko plesa in miss predstavila v diskoteki Otočec, ki je nedavno dobila novega vodjo programa in lastnika glasbene opreme. (dv)

Bo Kolpa postala mlakuža?

To se lahko kmalu zgodi, pravi Niko Prokšelj

UČAKOVCI PRI VINICI — Pri Prokšeljvih v Učakovcih se že nekaj stoletij vrtijo mlinska kolesa. Toda vode, ki bi jih poganjala, je vse manj in pred dvema letoma so morali mlin urediti tudi na elektriko. Lahko pa bi še vedno uporabljali le vodno energijo, če se ne bi začel jez rušiti, s tem pa padati tudi gladina vode za njim.

»Včasih smo jez, ki je dolg okrog 100 metrov, popravljali sami, na svoje stroške. Potem sem enkrat dobil pomoč, 100 vreč cementa in kamen. Toda Kolpa neprestano najeda jez, jaz pa popravila zaradi velikih stroškov ne zmorem več. Iz krajevne skupnosti so sicer poslali prošnjo za pomoč na območno vodno skupnost pa na vodno gospodarstvo, a po dobrem letu še ni nikakršnega odgovora. Ko se bo jez do kraja podrl, bo pomoč prepozna. Takrat ga ne bo mogel nihče več popraviti. Samo na delu Kolpe, ki obliva našo krajevno skupnost, je bilo včasih 16 jezov in ob njih seveda mlina. Kaj pa je danes? Že skoraj vse je uničil zob časa in človeška malomarnost,« pravi zgovorni Niko Prokšelj, upokojenec s popoldansko mlinarsko obrtjo.

zmorem. In ne nazadnje: mar ni tudi v interesu družbe, da jezovi ne propadajo in da ne postane Kolpa velika mlakuža?« se sprašuje Prokšelj.

M. B.-J.

POSNELI SO PRVO SKLADBO — Fantje Proteusa, »garažnega« ansambla iz Jerebove ulice v Novem mestu, vadijo leto dni, a ne zaman. Za njimi je prvi večji uspeh: na tekmovalju slovenskih šolskih ansamblov v Postojni so zasedli drugo mesto, njihov pevec Borut Tiran pa je bil proglašen za najboljšega pevca tega srečanja. Ansambel Proteus pogosto vabijo na šolske plesne, radi pa ga poslušajo tudi starejši prebivalci Novega mesta, posebno v krajevni skupnosti Center. Vsi člani ansambla so obiskovali nižjo glasbeno šolo. Alan Vitezich igra ritem kitaro, Tomaž Koncilja bas, Borut Tiran vodi ansambel, poje in igra solo kitaro, Simon Žužek igra bobne, Boštjan Kovačič pa klavirature. Štirje so že srednješolci, le bobnar je iz 8. razreda O. Š. Katja Rupena. Pred dnevi so v studiu Jožeta Dobovška posneli svojo prvo skladbo, pesem Sabino, za katero je besedilo napisal Boštjan Kovačič, Borut Tiran pa jo je uglasbil. (Foto: J. Pavlin)

PRIJAZNOST NAD VSE — Cvetličarna Sonja Šikonje iz Črnomlja je dobro založena, in če k temu dodamo še prijaznost lastnice lokala na glavni črnomaljski cesti, se ne gre čuditi, da ima Sonja polne roke dela. »Posel gre dobro od rok,« pravi Sonja, »več dela je seveda ob praznikih in smrtih, saj izdelujemo tudi vence. Črnomaljši imajo radi rože, nemalo je tudi takšnih, ki pridejo k meni le po nasvet. Vsi so dobrodošli in vseh sem vesela.« Šikonjeva se dobro spozna na svoje delo, vesela je, ker je tudi po njeni zaslugi Črnomelj iz dneva v dan lepši, bolj poln rož. (T. G.)

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunil.

Niko Prokšelj

»Saj bi že vse skupaj zaprl, a mi ne dasta srce in vest. Predolgo je že mlin pri hiši, da bi bilo moč čez noč pozabiti nanj. Veliko mi je do tega, da bi jez popravili, zlasti še, ker imam sina, ki sedaj dela na žagi, a bi bil pripravljen naslediti me tudi v mlinu. Veliko sem pripravljen sam prispevati, čisto vsega pa tudi ne

Slovenija
Moja dežela.

kozerija

STA S STRICEM V ISTI PARTIJI?

Malega je popadla mrzlica postavljanja vprašanj.
— Ate, si ti v partiji?
— Že petindvajset let.
— A je v partiji tudi stric Komolčič?
— Je. Videvava se na sestankih.
— Našemu avtomobilu se reče yugo, kajne?
— Prav imaš, Mali.
— Stric Komolčič pa ima mercedes.
— Nisi se zmotil.

— Kaj misliš o Kosovu, ate?
— Prvič naj te to prav nič ne zanima, drugič pa ne mislim o Kosovu tega, kar govori naokoli in po sestankih stric Komolčič.
— Si za pluralizem?
— Od kod neki ti to vprašanje? Če že hočeš, sem.
— Pa stric Komolčič?
— Ne kaže prevelikega navdušenja. Prepričan je, da bi nas spravilo več strank na kani.
— So mitingi pritisak, izsiljeva-

nje?
— Preveč buljiš v televizijo, Mali.
— Podpira stric Komolčič mitinge?
— Na sestanku jih je podprl.
— Aleš je rekel, da bodo šli Komolčiči na Florido.
— Mi bomo dopustovali v Seči pri Portorožu, če bo le denar.
— Aleš je rekel tudi, da gradijo že drugi vikend.

— Slišal sem: na Krku.
— Ne, na Rabu.
— Prav, pa na Rabu.
— Čigavo pa je naše stanovanje?
— Družbeno.
— Torej ni naše?
— Ne, ni. Z mammo zasluživa premalo, da bi ga kupila.
— Veš kaj, ate?
— Reci.
— Zdi se mi, da vidva s stricem Komolčičem nista v isti partiji.
TONI GAŠPERIČ

studio D
PESET NAJBOLJŠIH

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

Top lestvico sestavljajo v uredništvu radia Glas Ljubljane in teleteksta ljubljanske televizije. Po valovih Studia D jo lahko slišite vsako soboto ob 11. uri, preberete pa vsak četrtek v Dolenjskem listu.

- (3) Dirty boulevard — LOU REED
- (5) After the war — GARY MOORE
- (6) The living years — MIKE & THE MECHANICS
- (1) It's only love — SIMPLY RED
- (8) Moja punca ima črno muco — JANI KOVAČIČ & JE BENT
- (2) The mercy seat — NICK CAVE & THE BAND SEEDS
- (9) What I am — E. BRICKELL & NEW BOHEMIANS
- (-) Krug sreče — EKATERINA VELIKA
- (-) Paradise city — GUN AND ROSES
- (4) La pistola y la corazon — LOS LOBOS

studio D
PESET NAJBOLJŠIH

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je nagrado Studia D ta teden dodelil MARTINI KAUMENARIČ iz Šmarntega pri Litiji. Lestvica pa je takšna:

- (3) Lep spomin — DOLENJCI
- (4) Vračam se — COF
- (6) Srečujmo se! — MEDIJSKI ODMEVI
- (3) Ob Krki zeleni — ANSAMBEL I. PUGLJA
- (2) Ni ti mar — ANSAMBEL L. SLAKA
- (4) Ko se vrneš — ANSAMBEL I. RUPARJA
- (7) Stisni se k meni — FANTJE Z VSEH VETROV
- (-) Fotograf — RŽ
- (8) Pesem za vaju — LOJTRCA
- (-) Pesem zate — DOBRI PRIJATELJI

Predlog za prihodnji teden: Vince rumeno, čisto in sladko — ANSAMBEL MILČETA STEGUJA.

Glasujem za:
Moj naslov:

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto